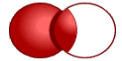

GODIŠNJE REVIZORSKO IZVJEŠĆE O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA ZA 2017./2018. GODINU

Sarajevo, prosinac 2018. godine

**GODIŠNJE REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2017./2018. GODINU**

Broj: 01-14-2472/18

Sarajevo, prosinac 2018. godine

SADRŽAJ

Riječ generalnog revizora	3
1. Uvod	4
2. Uloga i cilj revizije javnog sektora	4
3. Realizacija Plana revizija za 2017./2018. godinu	5
3.1 Financijska revizija	9
3.1.1 Glavni nalazi i preporuke	9
3.1.2 Mišljenja revizora	12
3.1.3 Date preporuke za 2017. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvješćima	13
3.1.4 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH i korisnici Proračuna Federacije BiH	14
3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke	16
3.1.5 Kantoni/Županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	34
3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke	36
3.1.6 Gradovi i općine	47
3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke	48
3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	55
3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke	58
3.1.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	73
3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke	75
3.2 Revizija učinka	86
3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka	87
3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka	88
3.2.2.1 Revizija učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“	89
3.2.2.2 Revizija učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“	91
3.2.2.3 Revizija učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	92
3.2.3 Praćenje realizacije preporuka revizije učinka	93
3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“	94
3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“	94
4. Izvješće o reviziji Vladinog godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna - Izvješće o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu	97

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Godišnje revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2017./2018. godinu je dokument u kojem su predstavljeni najvažniji nalazi izvršenih finansijskih revizija i revizija učinka, uz osvrt na dane preporuke kao i analiza implementacije preporuka danih u prethodnom razdoblju.

Primarni korisnik kome je namijenjeno ovo Izvješće je Parlament Federacije BiH, koji ima ovlaštenje i obvezu da u ime građana zahtijeva odgovornost od izabrane vlasti.

Transparentnim izvješćivanjem, Ured za reviziju nastoji demonstrirati svoju ulogu za Parlament i građane, predstavljajući kredibilan izvor neovisnog i objektivnog uvida u stanje javnog sektora u Federaciji BiH, te pokretač pozitivnih promjena u životima građana.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH izvršio je Plan revizije za 2017./2018. godinu kojim je predviđeno obavljanje 80 finansijskih revizija. Izvršena je i jedna specijalna revizija na temelju Zaključka Parlamenta FBiH, te su objavljena pet izvješća revizije učinka. Ambiciozan plan je ispunjen zahvaljujući predanom radu revizorskog i drugog osoblja Ureda za reviziju.

Ovim Izvješćem, Ured za reviziju ispunio je jednu od svojih zakonskih obveza, u nadi da će ga predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti iskoristiti zajedno sa svojim ovlastima, te zahtijevati veću odgovornost za upravljanje i upotrebu javnih resursa za dobrobit cjelokupne zajednice.

Generalni revizor
Dževad Nekić, dipl. oec.

1. Uvod

Godišnje revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2017./2018. godinu¹ sadrži glavne nalaze i preporuke iz obavljenih financijskih revizija, revizija učinka i specijalne revizije, te uključuje Izvješće o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu, sukladno članku 16. stav 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH².

Godišnje izvješće prvenstveno je namijenjeno Parlamentu Federacije BiH, Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju, ali i široj javnosti, jer isti pruža objektivan pregled stanja u javnom sektoru Federacije BiH i doprinosi osnaživanju javnosti za zahtijevanje odgovornosti od Vlade i javnih subjekata. Transparentno izvješćivanje o nepravilnostima poslovanja i davanje preporuka imaju za cilj jačanje dobrog upravljanja u javnom sektoru i pružanje kvalitetnijih usluga građanima.

2. Uloga i cilj revizije javnog sektora

Reviziju javnog sektora obavljaju vrhovne revizijske institucije³, čija uloga, nadležnosti i djelokrug rada su definirani Međunarodnim standardima za vrhovne revizijske institucije (ISSAI standardi) i zakonskim okvirom. VRI svojim radom promoviraju efikasnost, odgovornost, učinkovitost i transparentnost javnog sektora.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ je vrhovna revizorska institucija u Federaciji BiH, čiji ciljevi, nadležnosti, dužnosti, organizacija i rukovođenje su uređeni Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH.

Prilikom obavljanja revizije, Ured za reviziju primjenjuje ISSAI revizijske standarde Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija⁵ i revizijske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Standardi revizije koje izdaje INTOSAI zapravo predstavljaju nadogradnju IFAC standarda, koji se odnose na specifičnosti državne revizije, a koji se ogledaju u kontroli uporabe javnog novca, obvezi poštivanja zakona i namjenskom trošenju sredstava.

Temeljni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura neovisna mišljenja o izvršenju proračuna i financijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom od Vlade, proračunskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.⁶

¹ U daljem tekstu: Godišnji izvješće

² „Službene novine FBiH“, broj: 22/06. U daljem tekstu: Zakon o reviziji

³ U daljem tekstu; VRI

⁴ U daljem tekstu: Ured za reviziju

⁵ Međunarodni standardi koje primjenjuju VRI obuhvaćeni su institucionaliziranim okvirom profesionalnih standarda - **ISSAI okvirom** – koji su formalno usvojeni na 19. INTOSAI kongresu održanom u Meksiko City-u, u studenom 2007. godine. Koordinacijski odbor vrhovnih revizijskih institucija BiH usvojio je zaključke kojima ovaj Okvir prihvata kao vlastiti okvir profesionalnih standarda koji će slijediti institucije za reviziju u BiH. Navedeni okvir sadrži ISSAI standarde i smjernice za dobro upravljanje, tzv. INTOSAI Guidance for Good Governance - INTOSAI GOV („Službene novine FBiH“, broj 30/11 i 62/14, „Službeni glasnik BiH“, broj 45/18).

⁶ Članak 3. Zakona o reviziji

Provođenjem revizije učinka, Ured za reviziju nastoji doprinijeti efikasnijoj, učinkovitoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Prilikom vršenja financijske revizije, Ured za reviziju pregleda financijska izvješća i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, s ciljem procjene da li su financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna/financijskog plana. Također procjenjuje da li rukovoditelji institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene s ocjenom financijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sustava interne kontrole. Sukladno navedenom, u izvješćima o financijskoj reviziji se daju dva mišljenja, i to mišljenje o pouzdanosti financijskih izvješća i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa zakonima i drugim propisima. Navedeno ima za cilj doprinijeti transparentnijem i jasnijem izvješćivanju o utvrđenim nepravilnostima.

Sva revizorska izvješća se objavljuju na web stranici Ureda za reviziju, te se putem priopćenja za javnost i redovnom suradnjom s medijima osigurava da informacije budu dostupne i široj javnosti.

U Godišnjem izvješću prvo su predstavljeni glavni nalazi i preporuke financijske revizije, zatim revizije učinka, te Izvješće o financijskoj reviziji Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu.

3. Realizacija Plana revizija za 2017./2018. godinu

Prema Planu revizija za 2017./2018. godinu izvršene su financijske revizije za 2017. godinu: Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i federalnih proračunskih korisnika, županija i županijskih proračunskih korisnika, gradova, općina, zavoda, fondova, agencija, javnih ustanova i poduzeća s većinskim državnim kapitalom. Ukupno je sačinjeno i objavljeno 80 izvješća o financijskoj reviziji sukladno Planu i jednom Izvješću koji se odnosi na specijalnu reviziju, po Zaključku Parlamenta Federacije BiH⁷. Za dva subjekta⁸ obavljene su revizije za 2016. i 2017. godinu, te su u okviru sačinjenih izvješća o financijskoj reviziji data mišljenja za svaku revidiranu godinu.

Pored izvješća o financijskoj reviziji, Ured za reviziju je objavio i pet izvješća revizije učinka.

Obavljenim financijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka danih u prethodno izvršenim revizijama, kao i analiza mjera poduzetih na temelju istih.

Pregled planiranih i realiziranih financijskih revizija za fiskalnu 2017. godinu i revizija učinka u razdoblju 2017./2018. godina:

⁷ Od 19.04.2018. godine broj:01,02-02-257/18

⁸ Općina Zavidovići i Općina Velika Kladuša

A. FINANCIJSKA REVIZIJA		
Red.br.	Naziv subjekta revizije	Proračun/ Financijski plan u KM
	Proračun FBiH	2.697.426.725
1.	Proračun FBiH za 2017. godinu	2.697.426.725
	Korisnici Proračuna FBiH	2.488.535.307
2.	Parlament Federacije BiH	14.622.352
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.945.233
4.	Vlada Federacije BiH	15.014.680
5.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	7.820.697
6.	Federalno ministarstvo pravde	4.128.528
7.	Federalno ministarstvo financija	1.252.385.275
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	23.042.200
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	148.574.394
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	43.255.534
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.352.677
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.494.451
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	79.767.537
14.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida rata	326.874.947
15.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	27.949.378
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	428.956.076
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.479
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.280.229
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	8.442.936
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.722.814
21.	Ustavni sud Federacije BiH	1.515.656
22.	Federalno pravobranilaštvo	1.269.724
23.	Agencija za državnu službu	2.069.036
24.	Federalni zavod za statistiku	6.604.031
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	4.224.654
26.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	39.950.789
	Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici⁹	1.582.855.852
27.	Kanton Sarajevo	812.235.055
28.	Hercegovačko-neretvanska županija	193.800.859
29.	Unsko-sanski kanton	219.400.917
30.	Srednjobosanski kanton	190.963.165
31.	Zapadnohercegovačka županija	79.925.939
32.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanske županije*	14.285.220
33.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavske županije	2.575.880
34.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	32.688.169

⁹ U ukupno navedeni iznos proračuna kantona i kantonalnih proračunskih korisnika (1.582.855.852 KM) nisu uključeni proračuni kantonalnih ministarstava koji su pored revidiranih kantona posebno revidirani (označeni sa *), s obzirom da su isti već sadržani u ukupno iskazanim proračunima tih kantona.

35.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljenih osoba i izbjeglice Kantona Sarajevo*	64.003.352
36.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo*	21.792.005
37.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona*	13.350.924
38.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona*	13.072.700
39.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadnohercegovačke županije*	4.624.926
40.	Ministarstvo za financije Bosansko-podrinjskog kantona	2.119.730
41.	Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	46.103.833
42.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Herceg-bosanske županije	3.042.305
Gradovi i općine		54.742.735
43.	Općina Velika Kladuša ¹⁰	25.735.229
44.	Općina Doboj Istok	2.848.710
45.	Općina Zavidovići ¹¹	20.858.009
46.	Općina Usora	3.055.000
47.	Općina Doboj Jug	2.245.787
Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove		2.754.880.249
48.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	2.037.836.998
49.	Federalni zavod za zapošljavanje	54.510.000
50.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	163.251.665
51.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	2.880.000
52.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	1.772.806
53.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	97.320.995
54.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	96.850.000
55.	JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	52.490.610
56.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	21.753.724
57.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna	9.697.000
58.	Služba za upošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	4.714.400
59.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	3.481.500
60.	Univerzitet u Sarajevu	131.299.109
61.	Sveučilište u Mostaru	31.378.357
62.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	10.115.750
63.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	11.530.208
64.	JU Studentski centar Sarajevo	9.852.500
65.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje-Lječilište „Reumal“ Fojnica	10.800.000
66.	JZU Dom zdravlja Jajce	2.991.091
67.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	353.536
Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu		1.704.619.419
68.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	183.868.753

¹⁰ U okviru navedenog iznosa na Proračun za 2016. godinu odnosi se 12.767.135 KM, a na Proračun za 2017. godinu 12.968.094 KM

¹¹ U okviru navedenog iznosa na Proračun za 2016. godinu odnosi se 10.339.379 KM, a na Proračun za 2017. godinu 10.518.094 KM

69.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.029.790.000
70.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	14.776.600
71.	DD RMU „Banovići“ Banovići	155.911.869
72.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	5.400.200
73.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	268.728.522
74.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	9.342.377
75.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2.314.000
76.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	16.082.491
77.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	2.399.088
78.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	5.940.700
79.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	4.460.000
80.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	1.933.000
81.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	3.671.819
B. REVIZIJA UČINKA		

Red.br.	Naziv revizije učinka
1.	Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima
3.	Efikasnost rada općinskih sudova
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“
5.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“

3.1 Financijska revizija

3.1.1 Glavni nalazi i preporuke

Izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti koji su utjecali na mišljenja o financijskim izvješćima i mišljenja o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i drugim propisima, za što su date odgovarajuće preporuke. Glavni nalazi i preporuke su:

- Sustav internih kontrola, u javnom sektoru, još uvijek nije uspostavljen i dizajniran sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, niti je isti implementiran na zadovoljavajući način, sukladno važećim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju ovo područje.

Potrebno je da svi organi i institucije, u okviru svoje nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, u cilju uspostavljanja odgovarajućeg sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru.

- Interna revizija kod većine subjekata koji su bili predmet revizije nije uspostavljena, sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹² i drugim propisima koji reguliraju ovo područje. Internu reviziju je trebalo uspostaviti kao neovisno tijelo koje osigurava objektivne analize radi poboljšanja poslovanja subjekta, međutim uspostava iste traje dugo, s obzirom na to da je navedeni Zakon donesen 2008. godine.

Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i drugim važećim propisima koji reguliraju ovo područje, poduzeti aktivnosti na konačnom uspostavljanju interne revizije.

- Proračuni i financijski planovi kod pojedinih revidiranih subjekata nisu doneseni sukladno zakonskim i drugim propisima, strateškim dokumentima i realnim mogućnostima. Nije se pratilo izvršenje odobrenih proračuna i financijskih planova, niti je vršeno mjerenje učinaka u odnosu na uložena javna sredstva. Rashodi i izdaci stvarani su u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka, uz istovremeno povećanje deficita, kao i prenošenja obveza stvorenih u tekućoj godini u narednu fiskalnu godinu.

Godišnje proračune/financijske planove na svim razinama vlasti donositi uz poštivanje zakonskih i drugih propisa i pratiti realizaciju istih, a u cilju efikasnijeg i učinkovitijeg korištenja javnih sredstava.

¹² „Sl. novine FBiH“ broj 47/08

- Postupci nabave roba i usluga nisu vršeni u potpunosti sukladno Zakonu o javnim nabavama. Nepravilnosti, nedostaci i slabosti kod provođenja javnih nabava utvrđeni su u dijelu: planiranja nabavki, blagovremenog pokretanja postupka nabave, izbora postupka nabave, izrade tenderske dokumentacije, zaključivanje i realizacije ugovora s izabranim dobavljačima. Utvrđeno je da je kod značajnog broja nabava ponavljan postupak, da je dio nabave izvršen po ugovorima zaključenim u prethodnom razdoblju i bez provođenja postupka javnih nabava.

Potrebno je da svi nadležni organi i institucije u FBiH, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se osigurala dosljedna primjena Zakona o javnim nabavama.

- Obveze stvorene u tekućoj fiskalnoj godini, kao i obveze nastale u prethodnom razdoblju, nisu iskazane na odgovarajućim bilančnim pozicijama rashoda i izdataka sukladno zakonskim propisima i važećim aktima, a što je utjecalo na točnost iskazanog financijskog rezultata, kao i akumuliranog deficita. Neiskazane obveze se najvećim dijelom odnose na pravomoćne sudske presude i izvršna sudska rješenja iz radnog odnosa i stečena prava po važećim zakonskim propisima. Odgađanje rješavanja i plaćanja navedenih obveza ima za posljedicu povećanje izdataka na teret javnih sredstava, po temelju obračunatih zateznih kamata i sudskih troškova.

Stvorene obveze sukladno zakonskim propisima i drugim važećim aktima evidentirati na propisanim bilančnim pozicijama u razdoblju kada je obveza za plaćanje i nastala, a u cilju točnog i istinitog izvješćivanja.

- Godišnji popis imovine i obveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršio sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa, zbog čega se ne može potvrditi da je uspostavljen odgovarajući nadzor nad zaštitom javne imovine.

Popis imovine i obveza izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulirano zakonskim i drugim propisima.

- Za dio stalnih sredstva iskazanih u poslovnim knjigama i financijskim izvješćima institucije i organi ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju sukladno zakonskim propisima, kojom bi se potvrdilo vlasništvo nad istima.

Poduzeti aktivnosti sukladno zakonskim i ostalim propisima kako bi se osigurala dokumentacija kojom bi se potvrdilo pravo vlasništva nad stalnim sredstvima, kao i osiguralo zakonsko korištenje istih.

- Neriješen status imovine i obveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle na državnu razinu (Prethodno Federalno ministarstvo obrane i Vojska Federacije BiH; Carinska uprava i Obavještajno sigurnosna agencija).

Potrebno je da Vlada FBiH, sukladno nadležnostima utvrđenim zakonskim propisima, završi proces rješavanja statusa imovine i obveza institucija koje su prethodno prešle na državnu razinu.

- Dio tekućih i kapitalnih transfera planiran je i odobren, a da prethodno nisu doneseni strateški planovi. Odobranje, realizacija i nadzor nad namjenskim korištenjem doznačenih sredstava nije vršeno uz dosljednu primjenu zakonskih i drugih važećih propisa, posebno u dijelu donošenja programa utroška sredstava s odgovarajućim kriterijima, realizacije i praćenja izvršenja istih, kao i mjerenje učinka u odnosu na uložena javna sredstva. Zbog navedenog se ne može potvrditi transparentnost kod dodjele sredstava, kao i opravdanost izvršenih ulaganja.

Potrebno je planiranje tekućih i kapitalnih transfera vršiti na temelju prethodno donesenih strateških dokumenata, kao i utvrđivanje i praćenje očekivane koristi i učinaka dodjele istih.

- Porezi i doprinosi na ostala primanja se ne uplaćuju sukladno Zakonu o porezu na dohodak, Zakonu o doprinosima i drugim propisima, što ima utjecaja na priljev sredstava u fondove mirovinsko-invalidskog osiguranja, zdravstva i zapošljavanja.

Obračun i uplatu poreza i doprinosa na primanja po svim temeljima vršiti sukladno važećim zakonskim i drugim propisima.

- Ugovori o djelu zaključivani su s vanjskim suradnicima za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija i poslova koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, što nije sukladno zakonskim i ostalim propisima. Suradnici su angažirani bez prethodno utvrđenih pravila i procedura glede angažiranja, visine naknade, vremena trajanja ugovora i izvješćivanja o obavljenom poslu.

Potrebno je ugovore o djelu zaključivati samo za poslove i zadatke za koje je, sukladno zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažiranja vanjskih suradnika.

- Naknade članovima povjerenstva isplaćivane su i za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija, koji bi trebali predstavljati redovite poslove zaposlenika, utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost isplate istih.

Potrebno je poslove iz nadležnosti institucije definirati pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i obavljaju od strane zaposlenika.

- Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu, prilikom sastavljanja financijskih izvješća nisu u potpunosti primjenjivali odredbe Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obveze, financijski rezultat, a samim time ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvješća primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standarde finansijskog izvješćivanja (MSFI) sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- U Federaciji BiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvješća koji će biti interno i eksterno usporedivi.

Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa Federalnim ministarstvom financija, kod nadležnog povjerenstva inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

3.1.2 Mišljenja revizora

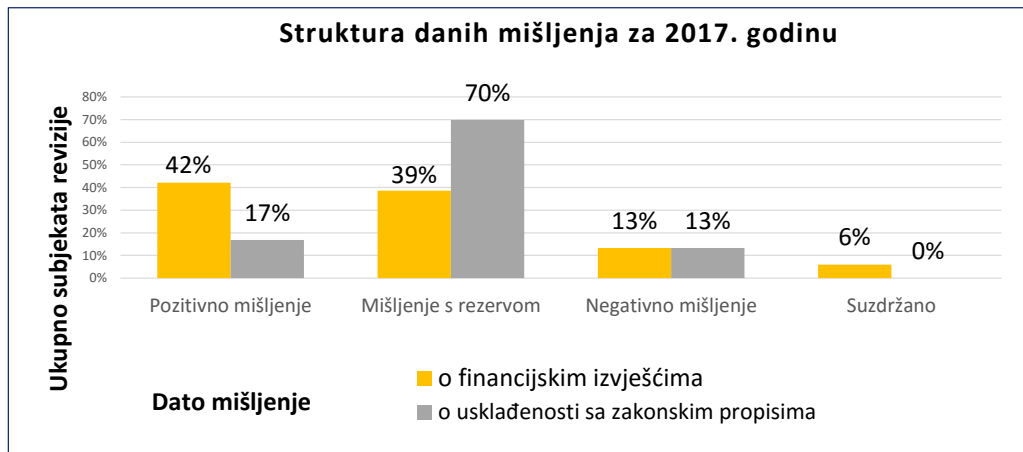
Zbirni pregled mišljenja danih subjektima revizije prema razini vlasti i načinu organiziranja za 2017. godinu dat je u sljedećoj tablici:

Red.br.	Grupe subjekata revizije	Dano mišljenje								Ukupno revidirano
		o finansijskim izvješćima				o usklađenosti sa zakonskim propisima				
		Positivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Positivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i korisnici Proračuna FBiH	17	8	0	1	8	18	0	0	26
2	Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	4	8	4	0	0	15	1	0	16
3	Gradovi i općine	1	4	2	0	0	5	2	0	7
4	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	10	6	1	3	4	13	3	0	20
5	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	3	6	4	1	2	7	5	0	14
	Ukupno:	35	32	11	5	14	58	11	0	83

Napominjemo da je u 53 izvješća, uz data mišljenja o finansijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja, sukladno ISSAI 1706¹³. Skrenuta je pozornost u 25 izvještaja u kojima su data pozitivna mišljenja, u 23 s rezervom, tri negativna i dva suzdržana mišljenja.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 32 subjekta, od kojih je osam uz pozitivna mišljenja, 21 uz mišljenja s rezervom i tri uz data negativna mišljenja.

¹³ Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvješću.

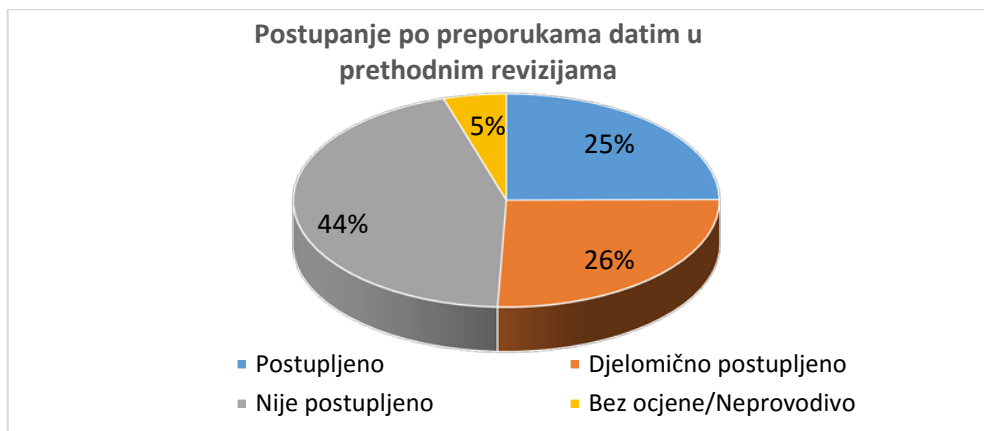
3.1.3 Dato preporuke za 2017. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvješćima

Izvršenim finansijskim revizijama za 2017. godinu kod 81-og subjekta, dato je 1365 preporuka. U postupku obavljanja revizija, samo kod četrdeset jednog subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama danim po izvješćima iz prethodnih godina. Kod sedam subjekata nije vršena ocjena postupanja po preporukama, s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo 10 i više godina, a preostala 33 subjekta revidirana su prvi put.

U sljedećoj tablici dat je pregled danih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red.br.	Grupe subjekata revizije	Broj danih preporuka za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
			Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/ Neprovedivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	8	9(4+5+6+7+8)
1.	Izvešće o finansijskoj reviziji izvješća o Izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i korisnici Proračuna FBiH	433	115	129	213	21	478
	<i>postotak (%)</i>		24	27	45	4	100
2.	Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	289	24	34	105	5	168
	<i>Postotak (%)</i>		14	20	63	3	100
3.	Gradovi i općine	116	3	8	6	2	19
	<i>postotak (%)</i>		16	42	32	10	100
4.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	325	55	36	25	10	126
	<i>postotak (%)</i>		43	29	20	8	100
5.	Poduzeća u državnom vlasništvu	202	12	9	25	2	48
	<i>postotak (%)</i>		25	19	52	4	100
	UKUPNO	1365	209	216	374	40	839
	<i>postotak (%)</i>		25	26	44	5	100

Kao što se vidi iz prethodne tablice, zaključujemo da značajan broj preporuka koje su date u izvješćima o obavljenoj reviziji nije realiziran, ili je djelomično realiziran, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 41-og subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po danim preporukama, od 839 preporuke realizirano je samo 209 preporuka. S obzirom na navedeno, a i da je isto utvrđeno i prethodnih godina, može se zaključiti da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućoj razini i da bi u sljedećem razdoblju trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na realizaciji istih, a sve u cilju efikasnijeg i učinkovitijeg korištenja javnog novca.

3.1.4 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH i korisnici Proračuna Federacije BiH

Revizija Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i finansijskih izvješća korisnika Proračuna FBiH za 2017. godinu provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvješća planiranih korisnika i o istim su sačinjena pojedinačna izvješća, te revizija finansijskih transakcija Proračuna FBiH, prihoda i primitaka, servisiranje unutarnjeg i vanjskog duga, koji se evidentira kroz Glavnu knjigu Riznice.

U 2017. godini iz Proračuna FBiH financiran je 61 korisnik, ako se uzme u obzir da su Parlament Federacije BiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH) i Ured Predsjednika Federacije BiH i dva potpredsjednika (Ured Predsjednika FBiH, Ured potpredsjednika FBiH i Ured Potpredsjednika FBiH) revidirani kao dva subjekta revizije. Revidirano je 25 proračunskih korisnika, s odobrenim proračunom 2.488.535.307 KM, što je 92% u odnosu na ukupan Proračun FBiH za 2017. godinu (2.697.426.725 KM). Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, s ukupno ostvarenim rashodima i izdacima u iznosu od 2.417.874.272 KM, za finansijska izvješća i za usklađenost ocijenjen je s rezervom uz skretanje pažnje.

Ukupni prihodi i primici Proračuna FBiH za 2017. godinu iskazani su u iznosu od 2.119.834.478 KM (prihodi od poreza, neporezni prihodi, primljeni transferi i donacije), financiranje 410.201.525 KM (primici od prodaje stalnih sredstva – sukcesije i domaće zaduživanje), rashodi i izdaci 1.421.374.236 KM, otplate primljenih kredita i zajmova 996.500.036 KM, te višak prihoda nad rashodima 112.161.731 KM. Iskazani finansijski

rezultat u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, ne može se potvrditi za najmanje 81.760.730 KM. Navedeno se odnosi na pogrešno iskazane obveze i rashode po temelju pravomoćnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnog odnosa proračunskih korisnika; ostalih presuda i sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova i obveza za poticaje u poljoprivredi.

Najveće nepravilnosti su utvrđene kod realizacije tekućih i kapitalnih transfera koji su iskazani u iznosu od 1.016.775.356 KM (tekući transferi i drugi tekući rashodi 992.870.357 KM i kapitalni transferi 23.904.999 KM). Od navedenog iznosa tekućih transfera na rashode po temelju prava iz braniteljsko-invalidske i socijalne zaštite odnosi se 714.867.065 KM i isto je regulirano posebnim zakonskim propisima iz ovog područja.

Pregled ostvarenih rashoda i izdataka po proračunskim korisnicima s danim mišljenjem dat je u sljedećoj tablici:

Red. br.	Subjekti revizije	Ostvareni rashodi i izdaci u KM	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu	2.417.874.272	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
2.	Parlament Federacije BiH	14.263.502	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.314.179	Suzdržano mišljenje	Pozitivno mišljenje
4.	Vlada Federacije BiH	10.186.145	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	7.373.669	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
6.	Federalno ministarstvo pravde	3.698.996	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
7.	Federalno ministarstvo financija	1.137.644.498	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	20.432.701	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	41.398.800	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	45.138.171	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.357.265	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	4.644.253	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	77.764.415	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
14.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida rata	322.237.851	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
15.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	23.401.979	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	428.178.758	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.353.953	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.029.702	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	8.370.347	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.413.713	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
21.	Ustavni sud FBiH	1.277.387	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
22.	Federalno pravobranilaštvo	1.004.797	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
23.	Agencija za državnu službu FBiH	2.030.598	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
24.	Federalni zavod za statistiku	6.233.221	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	2.569.999	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
26.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	22.639.915	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u 25 izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja. Skrenuta je pozornost u 17 izvještaja u kojima su data pozitivna mišljenja i u osam s rezervom.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 11 subjekata, od kojih je pet uz pozitivna mišljenja, šest mišljenja s rezervom.

3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke

U izvješćima o provedenim finansijskim revizijama pojedinačnih proračunskih korisnika FBiH za 2017. godinu i izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, dati su odgovarajući nalazi i preporuke. Iako Ured za reviziju već duži niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolaganju javnim sredstvima i sukladno tome daje preporuke, značajan broj istih još uvijek nije realiziran. Kako se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu, od suštinske važnosti bi bilo da se u buduću iste pravovremeno otklone, što bi prije svega utjecalo na unapređenje transparentnosti, zakonitosti i namjenskog trošenja javnog novca. Glavni nalazi i preporuke su:

- Sustav internih kontrola kod većine revidiranih korisnika Proračuna FBiH još uvijek nije uspostavljen prema prihvaćenom modelu sustava internih kontrola (COSO model) sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast. Zbog neadekvatno uspostavljenog sustava internih kontrola u revidiranim institucijama kod većine je zakazala institucionalna odgovornost, što je jednim dijelom utjecalo na netransparentno trošenje javnog novca.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija u okviru svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Strategijom javne interne finansijske kontrole u FBiH.

- Planiranje javne potrošnje i dalje se u većini slučajeva vrši bez strateških dokumenata i stvarnih i realnih potreba. Nije uspostavljeno odgovarajuće praćenje izvršenja odobrenih proračuna i ne vrši se mjerenje učinaka u odnosu na uložena sredstva. Za izradu raznih strategija u prethodnom razdoblju uložena su značajna sredstva, ali iste nisu realizirane sukladno donesenim akcijskim planovima.

Planiranje javne potrošnje vršiti na bazi strateških dokumenata i realnih i stvarnih potreba, te uspostaviti odgovarajući sustav praćenja učinaka u odnosu na uložena sredstva.

- Stvorene obveze u ranijim godinama i tekućem razdoblju u financijskim izvješćima nisu iskazane ili su iskazane na pogrešnim pozicijama. Obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima, obveze po temelju povrata više uplaćenih poreza i sudskih troškova, te stvorene obveze za poticaje u poljoprivredi evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji i razgraničenim rashodima, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Za izmirenje ovih obveza od strane nadležnih nisu pravovremeno poduzete odgovarajuće aktivnosti na rješavanju i izmirenju istih, tako da kašnjenje izmirenja istih za posljedicu ima obračun zateznih kamata, što će rezultirati povećanjem ukupnih troškova i izdataka na teret proračuna u sljedećem razdoblju.

Potrebno je da se Vlada FBiH, Federalno ministarstvo financija i proračunski korisnici dosljedno pridržavaju važećih zakonskih i drugih propisa u dijelu utvrđivanja, evidentiranja i iskazivanja obveze na propisanim pozicijama u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala.

- Kod revidiranih subjekata, koji su bili predmet pojedinačnih revizija utvrđena su odstupanja između sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, što može ukazivati da postojeća sistematizacija nije optimalna, s obzirom na to da korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršitelja.

Potrebno je da Vlada FBiH, sukladno nadležnostima nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja zaposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave.

- Planiranje nabave, neblagovremeno pokretanje postupka, izbor postupka, dijeljenje nabave, izrada tenderske dokumentacije, nastavak suradnje s dobavljačima iz prethodnog razdoblja, te praćenje realizacije ugovora su propusti koji su uočeni kod primjene Zakona o javnim nabavama.

U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavama i provedbene akte, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora sukladno prihvaćenim ponudama.

- Dio tekućih transfera je planiran, odobran i realiziran netransparentno i bez jasnih kriterija. Ocjene i rangiranje zahtjeva za dodjelu jednog dijela transfera i utvrđivanje iznosa sredstava nisu bili sukladni Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017.

godinu, te nije obavljen propisani nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (poticaji za biljnu i životinjsku proizvodnju i ostale vrste podrški, transfer županijama i općinama, transfer za sport i kulturu i institucije znanosti i kulture od značaja za FBiH, udruženja građana iz područja kulture i transfer za mlade, razvoj turizma, organizacije i udruženja civilnih invalida, institucije od značaja za BiH). Na poziciji tekućih transfera pojedine institucije planirale su raspodjelu, iako nije postojao zakonski temelj za planiranje istih.

Prilikom planiranja i raspodjele sredstva tekućih transfera jasno definirati kriterije i namjenu, utvrditi obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom doznačenih sredstava.

- Korištenje službenih telefona u revidiranoj godini regulirano je Zaključkom o pravu korištenja službenih telefona koji je Vlada FBiH donijela u 2015. godini i kojim je između ostalog utvrđeno da članovi i tajnik Vlade FBiH imaju pravo uporabe službenog telefona bez ograničenja, s tim da istim nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara. U 2017. godini Generalno tajništvo Vlade FBiH je internim aktom ograničio troškove upotrebe službenog telefona za Premijera i tajnika Vlade FBiH, ali Zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona.

- Popis imovine i obveza i izvora sredstava kod većine proračunskih korisnika, koji su bili predmet revizije, nije obavljen sukladno važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis su dvojne prirode: sustavni problemi, (neriješen status državne imovine) i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode se uglavnom odnose na tehniku provođenja popisa, što je navedeno u pojedinačnim izvješćima proračunskih korisnika, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo prirodnog popisa, bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja, neprovođenje inventurnih razlika, neadekvatno rješavanje utvrđenog manjka i rashodovanja sredstava, evidentiranje sredstava koja su rashodovana u ranijem razdoblju, nije vršen stvarni popis obveza i potraživanja. Neriješen status imovine i obveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle na državnu razinu (Prijašnje FMO i Vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Utvrđeno je da pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju (zemljišno knjižni izvadak i izvadak iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo da su iste u vlasništvu Federacija BiH, a jedan dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje točnost i istinitost iskazane imovine.

Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po završetku procesa izvrši uknjiživanje i evidentiranje iste u poslovnim knjigama.

Popis imovine i obveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.

- Anagažiranje vanjskih suradnika po temelju ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Za anagažiranje izvršitelja za obavljanje navedenih poslova nije provedena procedura, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiteljima zaključivani su u kontinuitetu tijekom cijele godine, pa i tijekom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim proračunskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je sukladno zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora i da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi.

Obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, anagažiranje izvršitelja vršiti sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Naknada članovima povjerenstva plaćana je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Kod većine proračunskih korisnika utvrđena je nedosljedna primjena Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja Federalnih organa državne službe, a što je utvrđivanje visine naknade članovima povjerenstva i isplate iste bez prethodno sačinjenog izvješća kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Naknada se isplaćivala i članovima povjerenstva koji su zaposlenici revidiranih institucija i koji su dužni u radno vrijeme obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, a poslove u povjerenstvima su trebali obavljati izvan radnog vremena. Obračun navedenih naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se sukladno navedenom zakonu oporezuju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo anagažiranje u raznim povjerenstvima vezano za radni ciklus. Bez obzira što su povjerenstva temeljene sukladno naprijed navedenoj Uredbi i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o anagažiranju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata naknada članovima navedenih povjerenstava.

Potrebno je poslove iz nadležnosti institucija definirati pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i obavljaju od strane zaposlenika, bez isplate naknade;

Obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade vršiti sukladno važećim zakonskim i drugim propisima.

- Zakup zgrada i prostora za smještaj federalnih institucija ni u revidiranoj godini nije riješen, što utječe da se izdaci za unajmljivanje imovine iz godine u godinu povećavaju i isti su u najvećem dijelu rezultat nerješavanja pitanja smještaja federalnih institucija. Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o zakupu poslovnih prostora i tri ugovora o zakupu poslovnog prostora za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru. Inter resorna radna grupa koju je formirala Vlada FBiH i koja je trebala pripremiti prijedlog trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu i Mostaru i prijedlog za rješavanje pitanja ostalih nekretnina koje su u vlasništvu ili posjedu Vlade FBiH i drugih federalnih institucija, nije završila aktivnosti ni u 2017. godini.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na pronalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.

U sljedećoj tablici dat je pregled danih preporuka po proračunskim korisnicima za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama danim u prethodnom revidiranom razdoblju:

Red. br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama										
			Ukupno			Realizirano		Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene/Neprovedivo	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%		
1.	Izvešće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017.godinu	36	44	2	5%	10	23%	25	57%	7	15%		
2.	Parlament Federacije BiH	23	39	13	33%	5	13%	20	51%	1	3%		
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	11	21	2	9%	5	24%	14	67%	0	0%		
4.	Vlada Federacije BiH	22	29	9	31%	8	27%	11	38%	1	4%		
5.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	11	7	1	14%	2	28%	4	58%	0	0%		
6.	Federalno ministarstvo pravde	20	29	8	27%	4	14%	16	55%	1	4%		
7.	Federalno ministarstvo financija	27	30	6	20%	8	27%	16	53%	0	0%		
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	12	11	0	0%	4	36%	5	45%	2	19%		
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	15	17	2	12%	3	18%	11	65%	1	5%		
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	15	18	6	33%	6	33%	4	22%	2	12%		
11.	Federalno ministarstvo trgovine	2	6	4	66%	1	17%	1	17%	0	0%		
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	18	14	3	21%	1	7%	10	72%	0	0%		
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	22	21	5	24%	6	29%	10	47%	0	0%		
14.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida rata	26	35	12	34%	11	32%	12	34%	0	0%		

15.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	19	21	10	48%	6	28%	5	24%	0	0%
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	26	24	4	17%	10	42%	9	37%	1	4%
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	31	30	7	23%	10	33%	13	44%	0	03%
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	9	10	1	10%	4	40%	5	50%	0	0%
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	10	12	5	42%	2	17%	4	33%	1	8%
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	12	20	5	25%	8	40%	6	30%	1	5%
21.	Ustavni sud FBiH	4	Revizija je rađena za 2001. godinu								
22.	Federalno pravobranilaštvo	9	Revizija je rađena prvi put								
23.	Agencija za državnu službu FBiH	7	Revizija je rađena prvi put								
24.	Federalni zavod za statistiku	8	12	9	75%	2	17%	0	0%	1	8%
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	23	11	0	0%	5	45%	4	37%	2	18%
26.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	15	17	1	6%	8	47%	8	47%	0	0%
Ukupno:		433	478	115	24%	129	27%	213	45%	21	4%

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili temelj za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2017. godinu /Najznačajniji nalazi
1	2
Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017.godinu	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kao i prethodnih godina, obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obveze za poticaje u poljoprivredi u iznosu od 81.760.730 KM, u finansijskim izvješćima nisu evidentirane na propisanim pozicijama i u razdoblju na koji se stvarno i odnose, sukladno važećim zakonskim i drugim propisima. Ovo je imalo za posljedicu da su rashodi i obveze manje iskazani za navedeni iznos; Popis imovine, obveza i potraživanja kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na popis cjelokupne imovine i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nisu završene aktivnosti vezane za završetak raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanja točnog iznosa duga, zaduživanja i ostalih obveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, sukladno Zakonu o odbrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, i dalje odgovorna; Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle sa federalne na državnu razinu (Carinska uprava, Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja točnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi riznice FBiH.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje donosi Vlada FBiH na prijedlog proračunskih korisnika nisu dovoljno utvrđeni svi bitni elementi. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, a imalo je posljedice na realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, visinu utrošenih sredstava i ostvarene učinke ulaganja;2. Značajan dio sredstava Tekuće rezerve nije se koristio samo za nedovoljno planirane ili nepredviđene namjene, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. Godinu;3. Pojedini proračunski korisnici iskazali su stalna sredstva, a da nisu osigurali dokumentaciju o vlasništvu i posjedu iste, zbog čega nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata kod istih;4. Nisu poduzete odgovarajuće mjere u cilju naplate potraživanja od pravnih osoba koji su krajnji korisnici kredita u iznosu od 91.333.708 KM i od županija 776.488 KM;5. Obračunate su i isplaćene naknade za rad radnih tijela u iznosu od 1.801.735 KM, a da prethodno nisu ispunjeni uvjeti propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, niti su na iste obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi sukladno važećim zakonskim propisima;6. Ugovori o djelu u iznosu od 3.435.626 KM zaključivali su se za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, što nije sukladno zakonskim propisima kojima je predviđeno da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;7. Za određeni broj nabavki roba, usluga i radova nije blagovremeno započeta procedura, a pojedine nabave vršene su bez provođenja postupka utvrđenog Zakonom o javnim nabavama. Proračunski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora sukladno prihvaćenim ponudama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvješća koji će biti interno i međunarodno usporedivi.
<p>Parlament Federacije BiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 29.869 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obračun i isplata dijela naknada troškova izabranih dužnosnika (topli obrok, prijevoz na posao i sa posla i prijevoz do mjesta prebivališta porodice) nije izvršen na temelju relevantne dokumentacije, kojom bi se potvrdila isplata navedenih naknada, sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odluci o ostvarivanju prava na plaću, naknade plaća i druga materijalna prava

	<p>izabranih dužnosnika i savjetnika u Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH;</p> <p>2. Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji Stručne Službe Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, Stručne Službe Doma naroda i Zajedničke Službe Parlamenta FBiH nisu usklađeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, te ostalim važećim pod zakonskim propisima;</p> <p>3. Naknada za rad članovima povjerenstva i naknade članovima Radnih tijela iz reda naučnih, stručnih i javnih radnika Parlamenta Federacije BiH (126.617 KM) obračunate su i isplaćene na temelju odluka administrativnih povjerenstava oba Doma Parlamenta FBiH. Opravdanost navedenih naknada ne može se potvrditi, jer nije propisano, da se pravo na iste ostvaruje samo za nazočnost i sudjelovanje u radu povjerenstva i radnih tijela, a na temelju izvješća tajnika povjerenstva o nazočnosti izabranog dužnosnika, odnosno naučnih, stručnih i javnih radnika.</p>
Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano mišljenje <p>1. Godišnja računovodstvena izvješća za 2017. godinu za Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH su urađeni posebno i dostavljeni nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. S obzirom na to da se radi o jednoj pravnoj osobi sa jednim ID brojem, isti nisu sačinjeni sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH.</p>
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">Unutrašnja organizacija Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH utjecala je na sačinjavanje finansijskih izvješća i izvršenja proračuna, kao i iskaza o ostalim finansijskim i posebnim podacima o platama i broju zaposlenih, koji ne daju sliku o finansijskom položaju ova tri ureda kao jednog organa izvršne vlasti. Imajući u vidu da se radi o jednom organu izvršne vlasti i da je sukladno Zakonu o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH, Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH razvrstan kao jedan organ sa jednim identifikacijskim brojem, isti sukladno navedenim, treba da sačinjavaju i finansijska izvješća za jednu pravnu osobu kao cjelinu;Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, nisu uređeni način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, opis i podjela poslova po uredima u Sarajevu, Mostaru i Odjelu za opće, zajedničke i finansijske poslove, što potvrđuje da navedeni pravilnici nisu sačinjeni sukladno Uredbi o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, niti su ovakvim načinom organiziranja u potpunosti stvoreni uvjeti za nesmetan rad i efikasno izvršavanje Ustavom i zakonom propisanih zadataka i poslova u nadležnosti Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH;Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 81.820 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama, evidentirane su u vanbilančnoj evidenciji.
Vlada Federacije BiH	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 188.245 KM po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom donošenja odluka i zaključaka Vlade FBiH i odluka o donošenju programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera za proračunske korisnike, nisu u potpunosti poštovane odredbe zakonskih i drugih propisa (Poslovnik o radu Vlade FBiH, Zakon o proračunima u FBiH i Zakon o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu); 2. Kod planiranja i korištenja sredstava Tekuće rezerve nisu u potpunosti poštovane odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu; 3. Isplaćene su naknade po temelju ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti Vlade FBiH i koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
<p>Federalno ministarstvo unutarnjih poslova</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo nije upisano kao nositelj prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi i koje je u knjigovodstvenim evidencijama iskazano u iznosu od 5.458.208 KM nabavne vrijednosti; • Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 2.115.595 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugovori o djelu zaključivani su za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
<p>Federalno ministarstvo pravde</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po temelju pravomoćnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnih sporova u iznosu od 75.803 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje sredstava za sedam kazneno – popravnih zavoda u Federaciji BiH ne vrši se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, jer se ista planiraju i od strane Parlamenta FBiH odobravaju u jednom iznosu za sve kazneno – popravne zavode, koji su sukladno Zakonu o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji BiH, posebne federalne ustanove, koje imaju svojstvo pravne osobe. Konačnu raspodjelu sredstava za pojedine kazneno – popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, a iz prezentirane dokumentacije se ne može potvrditi na koji način je raspodjela izvršena; 2. Za usluge iznajmljivanja softvera i opreme za elektronski nadzor osuđenih osoba i tehničku podršku pri elektronskom nadzoru za potrebe Federalnog ministarstva pravde i kazneno – popravnih zavoda FBiH, zaključen je 23.06.2017. godine, Okvirni sporazum na tri godine u iznosu od 4.754.295 KM i Ugovor za prvu godinu pružanja usluga u iznosu od 1.584.750 KM. Tehnička specifikacija predmetne nabave je identična sa dostavljenom ponudom izabranog dobavljača, tako da tenderskom dokumentacijom, koja je sačinjena na ovakav način, svim ponuđačima nije omogućen jednak i nediskriminirajući pristup u natjecanju, sukladno članku 54. Zakona o javnim nabavama;

	<p>3. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva utvrđeno je da Služba za finansijske i računovodstvene poslove vrši izradu finansijskih planova, analizu izvješća i završnih računa, unos i obradu narudžbenica i faktura, sustavni obračun plaća i naknada, kontrolu pravilnog utroška sredstava kroz sustav internih kontrola ne samo za Ministarstvo, već i kazneno – popravne zavode, te da nadzire finansijski rad privrednih jedinica kazneno – popravnih zavoda, što nije utvrđeno Zakonom o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH, niti nekim drugim zakonom ili propisom;</p> <p>4. Naknade za rad povjerenstva i naknade po temelju ugovora o djelu isplaćivane su i za redovne poslove, koji su u nadležnosti Ministarstva i koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, što dovodi u pitanje temelj i opravdanost navedenih izdataka. Obračun poreza i doprinosa na naknade za članove povjerenstva, nije vršen sukladno članku 27. Zakona o porezu na dohodak.</p>
Federalno ministarstvo financija	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Obveze po sudskim presudama i izvršnim rješenjima u iznosu 5.607.523 KM evidentirane su na dugoročnim obvezama.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Popisom imovine, potraživanja i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH;2. Raspodjela sredstava tekućih transfera drugim razinama vlasti u iznosu od 12.000.000 KM na ime sufinansiranja u projektima i finansijske potpore županijama i općinama izvršena je bez primjene kriterija utvrđenih Odlukom Vlade FBiH;3. U okviru dugoročnih obveza iskazan je iznos od 1.068.363 KM, koji se odnosi na obveze na temelju povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH;4. Ministarstvo je po zaključenim ugovorima o djelu, tijekom cijele 2017. godine, angažiralo vanjske suradnike, za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti Ministarstva, te je po navedenom temelju iskazan trošak u iznosu od 97.095 KM.
Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Redovitim godišnjim popisom nije provedeno usuglašavanje iskazanih dugoročnih plasmana za 1.981.836 KM, koliko iznose dospjela, a neizmirena potraživanja od ukupno plasiranih 2.605.866 KM, a koja se odnose na Pomoć gospodarskim subjektima, u cilju izmirenja obveza prema mirovinsko-invalidskom osiguranju za radnike koji su ostvarili pravo na odlazak u mirovinu. Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost dugoročnih plasmana.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu 496.945 KM su, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u Glavnoj knjizi, evidentirane na poziciji kratkoročnih razgraničenja.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Financiranja razvojnih projekata javnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije za 2017. godinu, koja su iskazana u iznosu 4.000.000 KM, nisu realizirana na

	<p>temelju jasnih i mjerljivih kriterija i na način definiran Programom utroška istih. Također, korisnici sredstava za 2016. godinu nisu u definiranom roku realizirali odobrena sredstva za programima utvrđene namjene u iznosu 1.072.761 KM. Ministarstvo je umjesto da zatraži povrat odobrenih sredstava u Proračun FBiH, kako je to definirano zaključenim ugovorima, istim odobrilo sredstva i u 2017. godini.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata, Operator – Terminali Federacije nije realizirao za nabavu rezervi naftnih derivata, kako je to utvrđeno Zakonom o naftnim derivatima u FBiH. Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na temelju takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za namjenski utrošak sredstava, pored Operatora, zaduženo je i Ministarstvo.
<p>Federalno ministarstvo prometa i komunikacija</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• U finansijskim izvješćima Federalnog ministarstva prometa i komunikacija iskazani su dugoročni plasmani u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose na udjele Vlade FBiH u temeljnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Udjeli za doznačena sredstva iz Proračuna FBiH evidentirani su na temelju odluka Vlade FBiH u ranijem razdoblju. Poduzeće je prestalo s radom i za isto se vodi stečajni postupak, zbog gubitka koji je u značajnom dijelu premašio njegov kapital;• Za izradu studije „Glavni projekt izgradnje pristana i gradske marine u Neumu“ u 2007. godini utrošeno je 432.187 KM, što je evidentirano na stalnim sredstvima u obliku prava studije izvodljivosti, projektne pripreme i projektiranja. Realizacija Projekta nije započeta, obzirom da je Općinsko vijeće Neum u svibnju 2008. godine obavijestilo Ministarstvo da isti ne prihvata. Vlada FBiH je zaključkom iz 2013. godine ocijenila da je projekt nepotpun, jer se pri izradi istog nije osigurala suglasnost lokalne zajednice, tako da se ne može implementirati dok se ne ispuni prethodni uvjet. Ni u 2017. godini nisu poduzete aktivnosti na dobivanju potrebne suglasnosti, niti je utvrđena opravdanost izvršenih ulaganja;• Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 1.032.830 KM, po Instrukciji o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim sudskim presudama Federalnog ministarstva financija evidentirane su u vanbilančnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršen potpun i odgovarajući nadzor nad utroškom sredstava tekućih i kapitalnih transfera koja su doznačena: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JP „Međunarodna zračna luka Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar, JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Tuzla i JP Aerodrom Bihać. Od strane navedenih poduzeća u utvrđenom roku nisu dostavljena izvješća o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, ili su dostavljeni neblagovremeno i nepotpuni. Također, odlukama o usvajanju programa utroška tekućih i kapitalnih transfera nije predviđeno kvartalno izvještavanje sukladno Zakonu o izvršenju proračuna u FBiH za 2017. godinu;2. Ugovori o djelu u iznosu od 79.830 KM zaključeni su i za poslove koji su u nadležnosti Ministarstva i koji su sistematizirani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p>

Federalno ministarstvo zdravstva	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 304.438 KM po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Planiranje i odobravanje sredstava tekućih transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH, Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH i Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u FBiH u iznosu od 10.425.000 KM, nije vršeno na temelju relevantne dokumentacije s mjerljivim kriterijima koji opravdavaju svrhu financiranja, što onemogućava uspostavu adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava; Kontrola namjenskog trošenja sredstava za korisnike sredstava prihoda ostvarenih po temelju naknada za priređivanje igara na sreću, nije vršena sukladno Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po temelju naknada za priređivanje igara na sreću i potpisanim ugovorima s korisnicima.
Federalno ministarstvo trgovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po pravomoćnim presudama u iznosu 200.059 KM nisu iskazane u bilančnoj evidenciji, već su iste, sukladno Instrukciji o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u Glavnoj knjizi Ministarstva financija od 17.12.2014. godine, evidentirane na vanbilančnoj evidenciji Ministarstva. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo je u razdoblju od 2008.-2012. godine pokrenulo aktivnosti na izradi prostornih i regulacionih planova (Prostorni plan Federacije BiH za razdoblje 2008-2028. godine, Regulacioni plan historijskog gradskog područja Počitelj za razdoblje 2008-2028. godine i Regulacioni plan historijskog gradskog područja Blagaj za razdoblje 2011.-2021 godine) za koje je u prethodnom razdoblju utrošeno 7.427.183 KM i koji do 31.12.2017. godine nisu završeni. Nisu stvoreni uvjeti za izmjenu i dopunu „Regulacionog plana Sarajevska čaršija“ i izradu urbanističkih projekata po „Regulacionom planu historijskog područja Mostara za Z1-Z9“, S1-S8 i CP1-CP3“. Sudionici na realizaciji prostornih i regulacionih planova nisu blagovremeno poduzimali aktivnosti na njihovom donošenju i implementaciji. Parlamentarna procedura usvajanja pojedinih faza, provedene javne rasprave i korekcije postupanja po dostavljenim primjedbama, traju veoma dugo, kao i vrijeme koje protekne od prihvatanja pojedine faze od strane Ministarstva, do razmatranja iste na sjednici Vlade, odnosno Parlamenta FBiH; Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 321.937 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta i utopljanje zgrada radi uštede energije, kao i interventnih sredstava po

	<p>istim, u iznosu od 2.070.000 KM, izvršena je na temelju primjene općih i posebnih kriterija koji nisu dovoljno mjerljivi, kako bi poslužili kao temelj za objektivno vrednovanje, rangiranje i odabir projekata. Navedeno nije sukladno Odluci o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Također, nisu se u svim slučajevima poštovale odredbe zaključenih ugovora o sufinansiranju projekata, što ukazuje da nije uspostavljen odgovarajući nadzor nad utroškom sredstava;</p> <p>2. Kapitalni transfer za zaštitu nacionalnih spomenika u iznosu od 100.000 KM raspodijeljen je na temelju Javnog poziva, kojim nije definirana dokumentacija koja bi bila dokaz o ispunjavanju posebnih kriterija iz Javnog poziva, niti su u svim slučajevima poštovane odredbe ugovora o sufinansiranju projekata.</p>
<p>Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Stvorene obveze po temelju poticaja za poljoprivredu za razdoblje 2014. - 2017. godina u iznosu od 14.198.060 KM (od čega se na obveze iz 2017. godine odnosi 13.254.599 KM, a na dug iz ranijeg razdoblja 943.462 KM), koje se odnose na biljnu i životinjsku proizvodnju i ostale podrške u poljoprivredi, nisu evidentirane na propisanim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnim razdobljima na koji se odnose sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu FBiH.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 813.342 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Izrada i izvršenje Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2017. godinu nije izvršeno sukladno članku 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je regulirano da se razmjerno smanji visina sredstava za podršku pojedinom klijentu, kada ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški i odobrenim Proračunom FBiH za 2017. godinu;</p> <p>2. Nisu poštovane odredbe Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH u dijelu implementacije i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se financiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava, a isti su Planom razvojno - investicijskih projekata u FBiH dati u nadležnost Ministarstva.</p>
<p>Federalno ministarstvo za pitanje branitelja i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Obveze po temelju pravomoćnih presuda i sudskih izvršnih rješenja, koje se odnose na pravomoćne presude korisnika prava po temelju Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica i Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica u iznosu od 11.318.875 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda, a obveze iz radnih sporova u vanbilančnoj evidenciji u iznosu od 206.910 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Poslovi vezani za evidencije iz oblasti vojne obveze koje je Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida odbrambeno - oslobodilačkog rata privremeno preuzelo od bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, nisu utvrđeni Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;2. Programom utroška sredstava Transfera za pomoć u zapošljavanju boračkih kategorija putem boračkih zadruga u iznosu od 1.460.000 KM, nisu utvrđeni kriteriji za raspodjelu, sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2017. godinu. Raspodjela navedenog transfera, kao i transfera udruženjima proisteklim iz posljednjeg obrambeno - oslobodilačkog rata u iznosu od 460.000 KM i sufinansiranja izgradnje spomen obilježja, uređenja mazarija i groblja 149.500 KM, nije izvršena uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija definiranih programima utroška sredstava tekućih transfera za 2017. godinu.
Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 335.676 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim sudskim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Dodjela sredstava dijela tekućih transfera u iznosu od 58.400 KM (programi poticaja inovatorima) nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera koji je usvojila Vlada FBiH, što nije sukladno člancima 32., 38. i 39. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu;2. Dodjela dijela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 168.776 KM je izvršena na temelju kriterija koji nisu mjerljivi i na temelju podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije poštovan princip transparentnosti, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH i članku 6. stavak 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po temelju naknada za priređivanje igara na sreću.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. U finansijskim izvješćima Ministarstvo je iskazalo imovinu za koju ne posjeduje dokaze o vlasništvu, niti je u posjedu iste, u iznosu od 408.916 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu 422.247 KM, po Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu za postupanje po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz radnog odnosa zaposlenih u Ministarstvu, iskazane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nisu blagovremeno poduzete aktivnosti nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava u iznosu od 650.000 KM za realiziranje projekta izgradnje „Tvornice urinira i mokraćnih kesa s priključcima“, koja su iz Proračuna FBiH u prethodnim godinama doznačena Savezu invalida FBiH;

	<ol style="list-style-type: none"> Ugovaranje usluga održavanja aplikacije SOTAC u vrijednosti od 230.400 KM, nije proveden sukladno Zakonu o javnim nabavama, s obzirom na to da obveze koje dopijevaju u narednim godinama trebaju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojim se uređuje izvršenje Proračuna FBiH; Izdaci na temelju ugovora o djelu s osobama koji nisu zaposlenici Ministarstva, u neto iznosu 80.055 KM, nastali su u značajnoj mjeri obavljanjem redovnih poslova koji su predviđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.
Federalno ministarstvo kulture i sporta	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis imovine i obveza nije obavljen u potpunosti, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, u dijelu poštivanja utvrđenih rokova i usuglašavanja stvarnih i knjigovodstvenih evidencija stalnih sredstava i obveza; Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu niti je u posjedu zgrada iskazane vrijednosti 897.040 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 323.416 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim sudskim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od najmanje 4.325.850 KM nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane Vlade FBiH, što nije sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu; Raspodjela interventnih sredstava tekućih transfera u ukupnom iznosu od 324.900 KM je izvršena bez raspisivanja javnog poziva i bez jasnih i pisanih kriterija za odabir projekata i za određivanje visine grant sredstava, što nije sukladno Programu utroška sredstava za 2017. godinu, kao ni Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, u dijelu koji se odnosi na transparentnost prilikom trošenja proračunskih sredstava; Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja po temelju neopravdanih sredstava tekućih transfera od strane krajnjih korisnika, što nije sukladno članku 46. stavak 2. Zakona o proračunima u FBiH; Raspodjela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 723.248 KM je izvršena na temelju kriterija koji nisu mjerljivi i na temelju podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije poštovan princip transparentnosti, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po temelju naknada za priređivanje igara na sreću.
Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 404.233 KM po instrukciji Federalnog ministarstva financija evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji.
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom

<p>Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti</p>	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. U Financijskim izvješćima iskazana je imovina za koju Ministarstvo ne posjeduje dokaze o vlasništvu, niti je u posjedu iste, u iznosu od 606.867 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 300.729 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nije utvrđen zakonski temelj za planiranje Transfera za institucije znanosti i kulture od značaja za BiH; • Nisu završene aktivnosti na izradi Strategije razvoja naučno - istraživačkog i istraživačko - razvojnog rada Federacije BiH, a koja bi bila okvir za planiranje transfera.
<p>Federalno ministarstvo okoliša i turizma</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 365.998 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim sudskim presudama evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Raspodjela dijela sredstava, tekućih transfera „Akcijki plan Strategije okoliša“ i “Transfera za razvoj turizma“, nije izvršena uz dosljednu primjenu kriterija utvrđenih Programima utroška sredstava. Također, interventna sredstva u okviru naprijed navedenih transfera, u iznosu od 235.000 KM raspodijeljena su krajem revidirane godine, na temelju podnesenih zahtjeva, bez kriterija;</p> <p>2. Izvršene su isplate po ugovorima o djelu u neto iznosu od 86.448 KM, za obavljanje redovnih poslova koji su sistematizirani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.</p>
<p>Ustavni sud Federacije BiH</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 277.043 KM, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustavni sud Federacije BiH je donio 49 rješenja o neizvršenju po presudama, za koje nadležni organi za izvršenje nisu postupili, a tužiteljstva nisu poduzela odgovarajuće mjere za neprovođenje istih. Navedeno ukazuje da se značajan dio presuda Ustavnog suda ne provodi, niti se po rješenjima o neprovođenju istih poduzimaju odgovarajuće mjere.
	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p>

Federalno pravobranilaštvo	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po pravomoćnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 352.903 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđena su radna mjesta za 11 zamjenika federalnog pravobranioca, tajnika i dva stručna suradnika, od čega su popunjena radna mjesta s četiri zamjenika i jednog stručnog suradnika. U toku 2017. godine od ukupno 32.017, riješeno je 7.136 predmeta, a na dan 31.12.2017. godine ostalo je neriješeno 24.881 predmet.
Agencija za državnu službu FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 295.363 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>
Federalni zavod za statistiku	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 1.307.404 KM evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda po instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi da je angažiranje anketara za koje su iskazani troškovi u iznosu od 249.267 KM, izvršeno sukladno Ugovoru koji je Federalni zavod za statistiku zaključio s Studentskim servisom d.o.o. Sarajevo. Naime, Ugovorom je regulirano da će Servis angažirati potreban broj članova servisa za provođenje anketa i statističkih istraživanja, međutim, angažiranje je izvršeno na prijedlog načelnika županijskih službi Federalnog zavoda za statistiku i bez javnog poziva, čime nije zadovoljen princip transparentnosti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH; Postupak nabave i zaključivanja ugovora za usluge angažiranja osoba, koje će obavljati poslove anketara, supervizora ili operatera u različitim anketnim istraživanjima u toku 2017. godine, nije proveden sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Federalna direkcija robnih rezervi	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Redovnim godišnjim popisom nije obuhvaćena cjelokupna imovina, popis obveza i potraživanja nije izvršen, niti je usklađeno knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Evidentiranje po temelju robnih rezervi u postupku obnavljanja nije u cijelosti izvršeno zbog čega su stalna sredstva i izvori sredstava podcijenjeni za 643.035 KM, a potraživanja i razgraničeni prihodi precijenjeni za iznos od 1.098.784 KM;

3. Nisu poduzete odgovarajuće mjere u cilju naplate sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 91.934 KM.

Skretanje pažnje:

- Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 112.697 KM, sukladno Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji;
- Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje od 17.01.2017. godine, Direkciji je oduzet PDV broj, jer se postupak de registracije ne može završiti iz razloga što Direkcija ima neizmirenih obveza po temelju indirektnih poreza iz ranijeg razdoblja u iznosu od 4.576.634 KM.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Temelj za izražavanje mišljenja:

1. Nije donesen srednjoročni plan robnih rezervi, kojim bi se utvrdila vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi, njihov teritorijalni razmještaj, količina roba za obnavljanje, najmanja količina robe koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, broj dana snabdijevanja ovim količinama, te uvjeti pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje sukladno Zakonu o federalnim robnim rezervama i Uredbi o uvjetima skladištenja, osiguranja, nabave, prodaje, znavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama;
2. U postupku znavljanja kukuruza skladištar Posavina d.o.o. Orašje nije postupio sukladno Odluci o rokovima obnavljanja federalnih robnih rezervi, niti je od strane Direkcije osiguran adekvatan nadzor koji se odnosi na produženje roka za znavljanje robe, što je imalo za posljedicu otuđenje robe u vrijednosti 474.369 KM;
3. Za određeni broj nabavki roba i usluga nije blagovremeno započeta procedura javnih nabava, dok bez provođenja postupka javne nabave zaključen je ugovor za skladištenje i znavljanje deterdženta. Direkcija nije dosljedno pratila realizaciju zaključenih ugovora.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom

Temelj za izražavanje mišljenja:

1. Zgrade, zemljišta i stanovi nisu evidentirani na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava o vlasništvu, što je na kraju utjecalo na točnost i istinitost visine iskazanih stalnih sredstva.

Skretanje pažnje:

- Obveze po pravomoćnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 4.332.522 KM, po uputama Federalnog ministarstva financija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Temelj za izražavanje mišljenja:

1. Godišnji popis sredstava i obveza nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH
2. Za ulaganja u zgradu Geodetskog zavoda BiH u iznosu od 3.197.192 KM, Salu u zgradi Parlamenta FBiH 1.820.399 KM, Dom odmora Trpanj 467.800 KM i Vilu Braun u Sarajevu 81.813 KM, nisu sačinjeni adekvatni dokumenti s vlasnicima nekretnina u čiju se imovinu ulagalo, niti je evidentiranje po istom izvršeno na temelju vjerodostojne dokumentacije;

3. Nisu poštivane odredbe člana 53. i 54. Zakona o javnim nabavama, u dijelu pripreme tenderske dokumentacije, kojom bi se zadovoljio princip jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.

Skretanje pažnje:

- Prema prezentiranim podacima, na dan 31.12.2017. godine, u toku su sudski postupci naplate zakupnine protiv 81 korisnika poslovnih prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i po istim ukupan tužbeni zahtjev iznosi 4.484.143 KM;
- Odlukama i zaduženjima Vlade FBiH, Službi je dato u nadležnost upravljanje i evidentiranje imovine prijašnjeg FMO-a i Zavoda za platni promet FBiH, kao i druge imovine preuzete odlukama Vlade FBiH. Iako su od strane Službe u prethodnom razdoblju pokretane aktivnosti na rješavanju navedenog, iste do završetka predmetne revizije još uvijek nisu završene. Za rješavanje evidentiranja i upravljanja ovom imovinom u sljedećem razdoblju potrebne su značajnije aktivnosti Vlade FBiH i ostalih institucije, sukladno utvrđenim nadležnostima.

3.1.5 Kantoni/Županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici

U izvještajnom razdoblju obavljena je financijska revizija pet kantona/županija i 11 kantonalnih/županijskih ministarstava. Od ukupno planiranih proračuna svih 10 kantona/županija za 2017. godinu u iznosu od 2.352.779.461 KM, revidirano je pet kantona/županija čiji proračuni u iznosu od 1.512.306.700 KM čine 64,28% ukupno planiranih. U kantonima/županijama koje su revidirane, posebno su izvršene revizije šest ministarstava, čiji su proračuni planirani u ukupnom iznosu od 141.129.127 KM, dok je preostalih pet ministarstva iz kantona/županija koji nisu revidirani, s planiranim proračunima u ukupnom iznosu od 86.529.917 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da proračuni županija, kao i prethodnih godina, nisu planirani na realnim temeljima. Naime, ukupni prihodi i primici pet revidiranih županija u 2017. godini ostvareni su u iznosu od 1.382.437.214 KM, što je 91,41% u odnosu na ukupno planirane. U istoj godini, ukupni rashodi i izdaci ovih pet županija iznosili su 1.379.950.120 KM. U strukturi rashoda i izdataka, najveći dio u iznosu od 701.176.189 KM ili 50,81% odnosi se na plaće i naknade troškova zaposlenih. U strukturi rashoda i izdataka revidiranih županija, najveće učešće plaća i troškova zaposlenih u izvršenju proračuna je kod Unsko-sanske županije, i to 62,77%, a najmanje kod Kantona Sarajevo koje čini 38,46%. Na drugom mjestu su tekući transferi u ukupnom iznosu od 363.553.212 KM, čije je učešće u ukupnim rashodima i izdacima 26,35%. U okviru revidiranih subjekata, najveći dio u iznosu od 247.471.974 KM ili 68,07%, odnosi se na Kanton Sarajevo, dok preostalih 116.081.238 KM ili 31,93% čine tekući transferi ostala četiri revidirana kantona. Ostali rashodi i izdaci ovih pet županija u ukupnom iznosu od 315.220.721 KM ili 22,84% odnose se na kapitalne transfere, izdatke za materijal, stalna sredstva, financijsku imovinu, otplatu kredita i kamate. Za 2017. godinu, četiri županije iskazale su pozitivne financijske rezultate, a jedan negativan. Međutim, neovisno o tome, svi revidirani kantoni/županije su još uvijek u deficitu, odnosno, iskazuju višak rashoda nad приходima. Ukupan višak rashoda nad приходima, tzv. „akumulirani deficit“, pet revidiranih kantona/županija iskazalo je u iznosu od 223.381.062 KM. Posebno

naglašavamo da iskazani iznosi viška rashoda nad prihodima nisu realni, s obzirom na to da u iste nisu uključene sve dospjele obveze, koje prema prezentiranim podacima iznose 131.867.219 KM. U okviru istih, najveći dio u iznosu od 121.135.591 KM (bez kamata) odnosi se na pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja po temelju tužbi iz radnih odnosa, koje je trebalo evidentirati na pripadajuće bilančne pozicije. Izuzetak je Kanton Sarajevo, koji je iste iskazao, ali kod ovog kantona problem može predstavljati veliki broj neriješenih sudskih postupaka. Naime, prema prezentiranim podacima, protiv proračunskih korisnika u ovom kantonu vodi se 6.041 spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po temelju prava iz radnih odnosa.

U sljedećoj tablici daje se pregled iskazanih rashoda i izdataka s danim mišljenjima revidiranih kantona/županija i kantonalnih odnosno županijskih ministarstava:

Red. br.	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2017. (u KM)	Dano mišljenje	
			o financijskim izvještima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Kanton Sarajevo	740.270.842	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
2.	Hercegovačko-neretvanski k/ž	193.578.820	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
3.	Unsko-sanski kanton	193.735.645	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Srednjobosanski kanton	173.045.767	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
5.	Županija Zapadnohercegovačka	79.319.046	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNK	12.565.012	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
7.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	2.363.648	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
8.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	30.791.525	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
9.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice Kantona Sarajevo	62.277.127	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
10.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	21.684.661	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
11.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	12.518.184	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	12.719.059	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
13.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke	4.592.509	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
14.	Ministarstvo za financije Bosansko-podrinjskog kantona	2.923.925	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
15.	Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	44.248.439	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
16.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta HBŽ	2.547.546	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u šest izvješća, uz data mišljenja o finansijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja. Skrenuta je pozornost u jednom izvješću u kojem je dato pozitivno mišljenje a u pet s rezervom.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima kod tri subjekta kojima je dato mišljenje s rezervom.

3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke

- Sustav internih kontrola kod kantona/županija i kantonalnih odnosno županijskih ministarstva nije uspostavljen na odgovarajući način, prema propisanom COSO modelu, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima. Nisu doneseni svi propisani akti i pisane procedure, a prije svih računovodstvene politike i pravilnici o internim kontrolama, nisu imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu, nije uspostavljena interna revizija, ni odgovarajući proračunski nadzor, što u konačnici ima utjecaja na transparentnost u trošenju javnog novca.

U cilju potpune uspostave sustava internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštivati i vršiti kontinuiran nadzor nad njihovom primjenom, sukladno naprijed navedenim propisima.

- Finansijski rezultat i ukupan višak rashoda nad prihodima pojedine županije nisu točno iskazale zbog neevidentiranih obveza, a prije svih, pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja (u značajnim iznosima), što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju i izmirenju ovih obveza za posljedicu ima obračun zateznih kamata, što će rezultirati povećanjem rashoda i značajnim odlivom sredstava u sljedećem razdoblju.

Radi realnog iskazivanja finansijskih rezultata i finansijskih položaja županija, pravomoćne presude i rješenja o izvršenju, koje u biti predstavljaju dospjele obveze, evidentirati na pripadajuće bilančne pozicije sukladno navedenim propisima.

- Planiranje proračuna nije se vršilo sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i realnim mogućnostima. Nije planirano pokriće propisanog dijela akumuliranog deficita, niti su izmjenama i dopunama proračuna prethodno planirani proračuni svedeni u realne okvire. Zakonima o izvršenju proračuna nije jasno definiran i uređen način izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka, a što je posebno izraženo kod tekućih i kapitalnih transfera. Istim zakonima nije propisano ni donošenje programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele, niti je predviđeno da korisnici sredstava podnose izvješća o njihovom utrošku. Ni finansijsko izvještavanje nije vršeno sukladno Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Planiranje proračuna vršiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i prema realnim mogućnostima, zakonima o izvršenju proračuna jasno definirati način izvršavanja pojedinih izdataka, za tekuće transfere utvrditi obvezu donošenja programa utroška s kriterijima raspodjele, a financijsko izvještavanje vršiti sukladno naprijed navedenom pravilniku.

- Nabave roba, radova i usluga nisu se u svim slučajevima provodile sukladno Zakonu o javnim nabavama i ostalim pod zakonskim propisima o javnim nabavama, s obzirom na to da se nisu primjenjivali propisani postupci ili se isti nisu pokretali blagovremeno, zbog čega su se nabave vršile na temelju ugovora zaključenih u prethodnim godinama. Pojedini proračunski korisnici su određene nabave vršili bez provođenja propisanih postupaka i procedura. Posebno naglašavamo problem izostanka adekvatnog nadzora nad realizacijom ugovora.

Sve nabave započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir postupaka, dosljednu primjenu procedura propisanih važećim propisima o javnim nabavama i kontinuiran nadzor nad realizacijom ugovora.

- Aktivnosti na redovnim godišnjim popisima nisu započinjale blagovremeno, popisi se nisu provodili u potpunosti, nisu se završavali u utvrđenim rokovima, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što nije sukladno članku 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člancima 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Godišnji popis započinjati blagovremeno, isti provoditi u potpunosti i u utvrđenim rokovima, uz obvezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, sukladno naprijed navedenim propisima o popisu.

- Raspodjela sredstava tekućih transfera vršila se bez jasno utvrđenih kriterija, s korisnicima sredstava nisu se zaključivali ugovori, nisu se sačinjavala ni izvješća o utrošku sredstva, niti je vršen adekvatan nadzor nad trošenjem tih sredstava.

Raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti na temelju prethodno utvrđenih jasnih i mjerljivih kriterija i osigurati adekvatan nadzor nad utroškom istih sukladno Zakonu o proračunima u FBiH;

- Prilikom dodjele sredstava tekućih transfera nisu se objavljivali podaci o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava, sukladno principu transparentnosti iz članka 4. Zakona o proračunima u FBiH. S obzirom na to da se radi o javnim sredstvima, za koje je jedan od temeljnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti, niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava, radi zaštite njihovih ličnih podataka, nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika.

Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera u svim slučajevima objavljivati javne pozive i za svaki transfer osigurati potpunu transparentnost;

- Nadležna ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploataciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade, zbog čega županije i jedinice lokalne samouprave po tom temelju ostvaruju manje prihode i gube značajna sredstva. Nije se redovno vršilo ni fakturiranje, a ni naplata koncesijskih naknada, u skladu za zaključenim ugovorima, što nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH i odredbama članka 23. Zakona o koncesijama.

Nadležna županijska ministarstva zadužena za koncesije treba da zaključe ugovore sa svim korisnicima prirodnih bogatstava, da blagovremeno fakturiraju koncesijske naknade, a ministarstva financija da vrše redovan nadzor nad ispunjenjem obveza iz ugovora i poduzimaju sve zakonom propisane radnje na naplati ovih naknada;

- Kod većeg broja kantona/županija i kantonalnih/županijskih ministarstava nismo mogli potvrditi iskazana potraživanja po različitim temeljima, s obzirom na to da su ista nepotpuna i nepouzdana, niti su se poduzimale sve propisane mjere naplate.

U cilju realnog iskazivanja potraživanja, poduzeti aktivnosti i postupiti sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH;

- Evidentan je porast angažiranja osoba po temelju ugovora o djelu za poslove koji su sistematizirani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, što nije sukladno važećim propisima o radu.

Ugovore o djelu zaključivati samo za jednokratne i točno definirane poslove koji traju određeno vrijeme, a za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažirati izvršitelje sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Pojedina ministarstva nisu sačinjavala sve obrasce finansijskih izvješća propisane važećim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u FBiH.

Financijska izvješća sačinjavati u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;

U sljedećoj tablici dat je pregled danih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red. br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama										
			Ukupno			Realizirano		Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene/Neprovedivo	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%		
1.	Kanton Sarajevo	34	29	6	21	3	10	19	66	1	3		
2.	Hercegovačko-neretvanska županija	33	32	3	9	10	31	17	53	2	7		
3.	Unsko-sanski kanton	17	32	9	28	4	13	18	56	1	3		
4.	Srednjobosanski kanton	40	36	4	11	8	22	23	64	1	3		
5.	Županija Zapadnohercegovačka	41	39	2	5	9	23	28	72	0	0		
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko – neretvanskog kantona/županije	13	Revizija je rađena prvi put										
7.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	19	Revizija je rađena prvi put										
8.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put										
9.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice Kantona Sarajevo	3	Revizija je rađena prvi put										
10.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	14	Revizija je rađena prvi put										
11.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	5	Revizija je rađena prvi put										
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put										
13.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke	12	Revizija je rađena prvi put										
14.	Ministarstvo za financije Bosansko-podrinjskog kantona	9	Revizija je rađena prvi put										
15.	Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put										
16.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanske županije	10	Revizija je rađena prvi put										
Ukupno:		289	168	24	14	34	20	105	63	5	3		

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili temelj za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2017. godinu/Najznačajniji nalazi
1	2
Kanton Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo mogli potvrditi iskazana potraživanja u iznosu od 34.519.367 KM, obzirom da ista nisu potpuna i da na datum bilance s kupcima nisu izvršena usuglašavanja, kako je to propisano člankom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; Nismo mogli potvrditi ni iskazano stanje dugoročnih plasmana Ministarstva za boračka pitanja u iznosu 7.923.027 KM, po temelju danih kredita za zapošljavanje pripadnicima boračke populacije u ranijem razdoblju, obzirom da se isti neredovno ili uopće ne vraćaju, niti su osigurani instrumenti povrata; Transakcijski računi JU Kantonalni centar za socijalni rad i JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine, na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu 541.931 KM, nisu u sustavu Glavne knjige riznice, što nije sukladno članku 15. Zakona o riznici u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Protiv kantonalnih proračunskih korisnika vodi se 6.041 sudski spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po temelju prava iz radnih odnosa. Iako predstavljaju značajne potencijalne obveze, podaci o istim nisu objavljeni u Zabilježkama uz konsolidirane finansijske izvješća; Obveze po izvršnim sudskim rješenjima na datum bilance iskazane su u iznosu od 33.200.820 KM i njihovo neblagovremeno izmirenje ima za posljedicu obračun zateznih kamata, te samim tim i stvaranje dodatnih troškova za Kanton. <p>Mišljenje o usklađenost: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ugovor o zakupu stanova na lokaciji Otes, koji je Kanton Sarajevo zaključio 2002. godine s poduzećem „GPA – Društvo za razvoj i stanogradnju“ d.o.o. Sarajevo na razdoblju od 30 godina više je nego nepovoljan za Kanton. Po temelju istog se iz Proračuna Kantona godišnje izdvajaju značajna sredstva, od čega su samo u 2017. godini, po temelju zakupa ovih objekata i troškova održavanja zajedničkih prostorija iskazani izdaci u iznosu od 940.965 KM. S obzirom na to da najveći dio korisnika stanova ne izmiruju ni obveze za komunalne naknade, izvjesno je da će se iste izmiriti iz Proračuna Kantona koje sada iznose 409.874 KM i koje se svaki dan uvećavaju, što potvrđuje neracionalno i neefikasno trošenje proračunskih sredstava; Ministarstvo privrede nije na efikasan način upravljalo s poslovnim prostorima u vlasništvu privrednih subjekata drugih država, koji su mu dati u nadležnost, s obzirom na to da je u 2017. godini ostvaren prihod od samo 127.656 KM, iako ukupne obveze korisnika poslovnih prostora na datum bilance iznose 4.130.494 KM; Nabava robnih rezervi Direkcije za robne rezerve u iznosu 804.914 KM, te radovi na rekonstrukciji raskrsnice na „Trgu Heroja“ u naselju Hrasno u iznosu 291.940 KM i radovi na rekonstrukciji puta Sinanovići – Puzim na području Općine Trnovo u iznosu 174.531 KM Direkcije za puteve, izvršeni su bez provođenja postupka sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama; U okviru iskazanih izdataka za ugovore o djelu u iznosu od 3.905.405 KM značajan dio odnosi se na naknade licima koja su angažirana za obavljanje poslova koji su sistematizirani. Nije bilo temelja da se ugovori o djelu zaključuju za takve poslove, s obzirom na to da predmeti istih nisu regulirani propisima o radu i internim aktima proračunskih korisnika.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo raspolaže s 25 poslovnih prostora za koje nemamo saznanja tko ih, na koji način i po kojoj cijeni koristi, s obzirom na to da nam ni nakon više upućenih urgencija nisu dostavljeni podaci o njihovim korisnicima.
Hercegovačko-neretvanska županija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">Pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od 21.864.961 KM nisu knjigovodstveno evidentirane u razdobljima na koje se odnose, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultati pripadajućih obračunskih razdoblja, kao i ukupno iskazane obveze i višak rashoda nad prihodima;Iskazana vrijednost stalnih sredstava i obveze prema dobavljačima na datum bilance precijenjeni su za najmanje 478.725 KM, s obzirom na to da je Ministarstvo unutarnjih poslova evidentiralo ulaganja u tuđa sredstva za radove koji su otpočeli tek u 2018. godini;Računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u iznosu od 2.257.045 KM, nisu iskazani u sustavu Glavne knjige Riznice.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">Dokument okvirnog proračuna (DOB) za razdoblje 2017. – 2019. godine nije sačinjen u roku, niti je usvojen od strane Vlade Županije, Proračunom za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, niti je u Županiji uspostavljena funkcija proračunskog nadzora;Zakonom o izvršenju Proračuna Županije za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obveze korisnika sredstava tekućih i kapitalnih transfera koji se financiraju iz Proračuna. Vlada Županije nije utvrdila način i metodologiju raspodjele sredstava tekućih transfera koje dodjeljuje. Prilikom raspodjele sredstava tekućih transfera, u pojedinim slučajevima nisu utvrđeni i primijenjeni mjerljivi kriteriji za ocjenu zahtjeva korisnika sredstava, zbog čega nismo mogli potvrditi da je raspodjela u navedenim slučajevima izvršena na temelju principa transparentnosti. Za pojedine transfere nije utvrđena njihova namjena, niti su se korisnici obvezivali da dostavljaju izvješća o utrošku, radi čega nisu stvoreni ni preduvjeti za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava;U pojedinim slučajevima nabavki roba, usluga i izvođenja radova koje je provodilo povjerenstvo imenovano od strane Vlade Županije, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo prometa i veza nisu u potpunosti poštovani postupci i procedure propisani Zakonom o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">Pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od 75.574.201 KM, nisu evidentirani na bilančne pozicije u izvještajnim razdobljima na koje se odnose, već se vode vanbilančno, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultat pripadajućih obračunskih razdoblja, kao i ukupno iskazane obveze i višak rashoda nad prihodima.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu poštovane odredbe članka 6. Zakona o proračunima u FBiH kojima je propisana obveza uravnoteženja proračuna, tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, kao i članka 43. kojima je propisana obveza planiranja i ostvarenja tekućeg suficita za pokriće deficita iz ranijih godina; 2. Nije proveden cjelovit popis sredstava, obveza i potraživanja, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja s stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Srednjobosanski kanton	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p>
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 20.396.007 KM nisu knjigovodstveno evidentirana u razdobljima na koje se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, što je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i financijski rezultat pripadajućih razdoblja, kao i ukupno iskazane obveze i višak rashoda nad prihodima; 2. Ukupan višak rashoda nad prihodima nije točno iskazan za iznos od najmanje 526.192 KM po temelju pogrešno iskazanih namjenskih prihoda vodnih naknada; 3. Računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu od 2.784.603 KM, nisu u sustavu Glavne knjige riznice, što nije sukladno članku 15. Zakona o riznici u FBiH;
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proračun Kantona za 2017. godinu nije uravnotežen, s obzirom na to da nije zasnovan na principu točnosti i uravnoteženosti po temelju namjenskih prihoda i utroška iz istih, a prilikom njegove izrade nisu poštivani rokovi, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Pojedini proračunski korisnici nisu sačinili godišnje financijske izvještaje u propisanom roku, uključujući i kvartalna izvješća, niti su izvještavali o namjenskom utrošku transfera, što također nije sukladno istom Zakonu i Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Tekući transferi u iznosu 3.675.453 KM nisu u cijelosti realizirani sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Kantona za 2017. godinu i Zakonu o proračunima u FBiH, u dijelu donošenja i primjene kriterija, te izvještavanja; 3. Nisu utvrđeni kriteriji upotrebe sredstava tekuće rezerve, niti je raspodjela sredstava u iznosu 527.359 KM izvršena sukladno članku 19. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2017. godinu; 4. Godišnjim popisom kod značajnog broja proračunskih korisnika (osnovno i srednje obrazovanje) nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, a kod pojedinih ni potraživanja i obveza, radi čega nije bilo moguće izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog s stvarnim stanjem, što nije sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Knjigovodstvene evidencije stalnih sredstava nisu točne, potpune i pouzdane, niti su uz financijska izvješća obrazloženi podaci sukladno članku 19. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH; 6. Prilikom isplate neto plaća nije istovremeno vršena i uplata pripadajućih poreza i doprinosa, već je uplata istih vršena sa zakašnjenjem, što nije sukladno članku 27. Zakona o porezu na dohodak i člankom 11. Zakonu o doprinosima.
	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p>

Županija Zapadnohercegovačka	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 3.300.422 KM i obveze po temelju doprinosa iz ranijeg razdoblja u iznosu od 10.731.628 KM, nisu evidentirane na poziciji rashoda i obveza u razdobljima na koje se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, što je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih razdoblja i ukupno iskazane obveze, kao i ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima;2. Transakcijski računi pravosudnih institucija na dan 31.12.2017. godine, na kojima su iskazana novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.414.371 KM, nisu u sustavu Glavne knjige Riznice, što nije sukladno članku 15. Zakona o riznici u FBiH;3. Prihodi su precijenjeni za namjenska sredstva naknada za šume u iznosu od 923.864 KM, s obzirom na to da nisu utrošeni za namjene utvrđene Zakonom o šumama, već za tekuće izdatke.
Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom	
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, što nije sukladno članku 43. stavak 2. Zakona proračunima u FBiH;2. Finansijska izvješća proračunskih korisnika i konsolidirana finansijska izvješća Županije Zapadnohercegovačke nisu sačinjena u propisanom roku sukladno članku 93. i 95. Zakona o proračunima u FBiH i odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;3. Prilikom izvršavanja tekućih i kapitalnih transfera, nisu utvrđena prava i obveze korisnika sredstava, u pojedinim slučajevima nije utvrđena namjena istih, niti su korisnici sredstava obvezani na dostavljanje izvješća o utrošku, zbog čega nisu stvoreni preduvjeti za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH. Tekući transferi nisu u svim slučajevima realizirani sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu, s obzirom na to da nisu doneseni niti primijenjeni jasno definirani i mjerljivi kriteriji, koji bi trebali služiti pri odabiru korisnika i utvrđivanju iznosa odobrenih sredstava;4. Nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja i usklađivanje stanja imovine i obveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH;5. Prilikom provođenja postupaka javnih nabava, nisu u potpunosti poštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavama, s obzirom na to da u svim slučajevima provedenih nabavki nisu primijenjeni odgovarajući, propisani postupci, dok su pojedine nabave izvršene bez provođenja procedura.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko- neretvanske županije	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. Godišnja finansijska izvješća Ministarstva ne sadrže sve izvješća propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, a nisu sačinjeni ni periodična izvješća i izvješća o utrošku sredstava tekuće rezerve. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo ne raspolaže sa podacima o iznosima pravomoćnih sudskih presuda po temelju tužbi iz radnih odnosa, s obzirom na to da se iste vode u vanbilančnoj evidenciji Glavne knjige riznice Županije. S obzirom na to da ove presude predstavljaju dospjele obveze iste treba da su na propisani način evidentirane na pripadajućim bilančnim pozicijama Ministarstva, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu zaključeni ugovori s korisnicima tekućih i kapitalnih transfera kojim se reguliraju međusobna prava i obveze, niti su poduzete sve aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva kako bi se osiguralo adekvatno izvještavanje o namjenskom utrošku i nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih i kapitalnih transfera, što su obveze utvrđene članovima 46. i 57. Zakona o proračunima u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonom o izvršenju Proračuna Županije za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obveze korisnika sredstava Proračuna Županije koja se dodjeljuju kao tekući i kapitalni transferi, kako je predviđeno člankom 7. Zakona o proračunima u FBiH. Zakonom nije jasno utvrđeno koja će se sredstva tekućih i kapitalnih transfera dodjeljivati na temelju odluka Vlade Županije, niti je utvrđena metodologija raspodjele sredstava koja se dodjeljuju odlukama Vlade Županije. Također, za pojedine transfere nisu sačinjeni programi utroška sredstava niti je utvrđena njihova namjena.
<p>Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavske županije</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnja financijska izvješća Ministarstva ne sadrže Godišnje izvješće o izvršenju proračuna i Analizu iskaza – tekstualni dio izvješća, propisane člankom 19. Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije osigurano dosljedno poštivanje odredbi zaključenih ugovora o koncesijama, nije vršen nadzor nad realizacijom istih, niti je podneseno godišnje izvješće o stanju ugovorenih obveza Vladi Županije, zbog čega nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o koncesijama Županije Posavske; 2. Prikupljena sredstva od naknada za zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu od najmanje 98.588 KM nisu raspoređena u namjene i na način utvrđene Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih od zamjene, zakupa i koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države; 3. Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama, s obzirom na to da u pojedinim slučajevima nije odabran propisani postupak, niti je u svim slučajevima na isti način primijenjena odredba člana 69. Zakona o javnim nabavama.
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo nije sačinilo financijska izvješća za 2017. godinu u propisanom roku i dostavilo nadležnom organu za ovjeravanje, što nije sukladno članku 63. Zakona o izvršenju Proračuna Tuzlanskog kantona i članku 21. Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Uz financijska izvješća nije sačinjena Analiza - tekstualni dio uz financijska izvješća (zabilješka), što nije sukladno članku 19. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 30. Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne raspolaže podacima o iznosima pravomoćnih sudskih presuda po temelju tužbi iz radnih odnosa, niti se iste knjigovodstveno vode u Glavnoj knjizi Riznice u Ministarstvu financija Tuzlanskog kantona. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije vršen nadzor nad stručnim radom pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti socijalne zaštite, utvrđenih člancima 3. i 4. Zakona o temeljima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom u FBiH, a što je obveza predviđena odredbama članaka 65. do 69. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom Tuzlanskog kantona;2. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, niti je provedeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, kako je to propisano odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice Kantona Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	-
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ministarstvo je po temelju zakupa objekata na lokaciji Otes i troškova održavanja zajedničkih prostorija iskazalo izdatke u iznosu od 940.965 KM. S obzirom na to da najveći dio korisnika stanova ne izmiruju ni obveze za komunalne naknade, izvjesno je da će se iste izmiriti iz Proračuna Kantona koje sada iznose 409.874 KM i koje se svaki dan povećavaju. Istovremeno, za usluge fizičke zaštite stambenih objekata u naselju Gladno polje, iskazan je izdatak u iznosu 20.600 KM. Stambeni objekti se ne mogu staviti u funkciju smještaja socijalnih kategorija stanovništva, s obzirom na to da za iste nisu osigurane građevinska i upotrebna dozvola. Navedeno ukazuje da su spomenuti stambeni objekti neiskorišteni, dok se istovremeno u značajnom iznosu plaća zakup drugih stambenih jedinica za smještaj socijalnih kategorija stanovništva, što potvrđuje neracionalno i neefikasno trošenje proračunskih sredstava.
Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja:
	<ol style="list-style-type: none">1. Nismo mogli potvrditi iskazane dugoročne plasmane u iznosu od najmanje 7.923.027 KM, koji se odnose na kredite za zapošljavanje date pripadnicima boračke populacije u ranijem razdoblju, kao ni sumnjiva i sporna potraživanja po istom temelju u iznosu od 1.789.933 KM.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Raspodjela sredstava tekućih transfera u pojedinim slučajevima vršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija. Tako je i najveći dio sredstava transfera za Sufinanciranje pravne pomoći u korist branilaca BiH u iznosu od 205.000 KM ili 75,93% dodijeljen fondaciji za koju je nadležno povjerenstvo prethodno zaključilo da su upitni njeni prostorni i ljudski resursi za realizaciju jednog od ponuđenih projekata, s obzirom na to da je ista registrirana dva mjeseca prije objavljivanja javnog poziva za njegovu dodjelu. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera Ministarstvo ne objavljuje podatke o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava, sukladno principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o proračunima u FBiH. S obzirom na to da se radi o javnim sredstvima, za koje je jedan od temeljnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti, niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava, radi zaštite njihovih ličnih podataka, nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika.
	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekući transfer neprofitnim organizacijama – invalidna udruženja u iznosu 127.500 KM realiziran je na netransparentan način i bez primjene jasnih i mjerljivih kriterija, dok za transfer Kantonalnoj bolnici „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać od 1.000.000 KM, transfer Općoj bolnici Sanski Most u iznosu 50.000 KM, transfer domovima zdravlja Cazin, Bosanska Krupa i Bihać u iznosu 38.100 KM nisu osigurani dokazi da su sredstva i utrošena za namjene za koje su i odobrena.
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjo- bosanskog kantona	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo nije sačinilo i u propisanom roku nadležnom organu za ovjeravanje (FIA) dostavilo financijska izvješća za 2017. godinu. Isti su sačinjeni 06.06.2018. godine, ali bez Analize iskaza - tekstualnog dijela, što nije sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Godišnje izvješće o izvršenju proračuna nije sačinjen prema podacima iz Glavne knjige, što nije sukladno članku 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo je raspodjelu sredstava kapitalnih transfera u iznosu 539.988 KM i tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu 188.500 KM izvršilo bez programa utroška, utvrđenih kriterija i javnog poziva za odabir korisnika, samo na temelju zahtjeva korisnika, što nije zasnovano na principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o proračunima u FBiH, nisu zaključeni ugovori s korisnicima transfera, niti je proveden nadzor nad utroškom sredstava; 2. Popisom na dan 31.12.2017. godine nije utvrđeno stvarno stanje obveza (dugoročne obveze nisu popisane), a samim tim nije bilo moguće izvršiti ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadno- hercegovačke	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnja financijska izvješća Ministarstva ne sadrže sve propisane obrasce i nisu predati u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, niti su sačinjavani ni sva predviđena periodična izvješća; 2. Obveze prema Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja na dan 31.12.2017. godine su zbog nepravilno provedenih računovodstvenih postupaka iskazane u iznosu od 245.222 KM, iako iste usuglašene s navedenim dobavljačem iznose 122.611 KM. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju na temelju koje su evidentirana stalna sredstva ukupne nabavne vrijednosti 747.240 KM, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnji popis imovine i obveza nije proveden u potpunosti, niti je izvršeno usuglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno članku 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p>

Ministarstvo za financije Bosansko-podrinjskog kantona	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Dospjele obveze po Ugovoru o prijenosu kreditnih sredstava po III Stand By aranžmanu Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 9.472.439 KM, nisu evidentirane na propisanim pozicijama. Ministarstvo je za otplatu ukupnih obveza po kreditima u proračunskom zahtjevu tražilo potrebna sredstva u iznosu 9.728.898 KM, ali je odobreno samo 368.000 KM za otplatu i 65.000 KM za kamate po kreditu Saudijskog fonda za razvoj.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen u potpunosti sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, s obzirom na to da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.
Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršeno usuglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem potraživanja utvrđenim popisom, radi čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost potraživanja u iznosu od 1.158.947 KM, niti je u potpunosti izvršen redovan godišnji popis ostale imovine sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Pravomoćne sudske presude po temelju tužbi iz radnih odnosa u iznosu od 13.872.952 KM, koje predstavljaju dospjele obveze, nisu knjigovodstveno evidentirane u bilančnim pozicijama Ministarstva.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja starijih od šest mjeseci, niti je izvršeno preknjižavanje istih na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja, što nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH; Nisu poštovane odredbe člana 6. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je utvrđeno da proračunski korisnici mogu stvarati obveze samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu proračuna, jer su stvorene obveze iznad iznosa utvrđenih u Posebnom dijelu proračuna u iznosu od 44.042 KM.
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanske županije	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Popis sredstava i obveza na dan 31.12.2017. godine nije izvršen sukladno člancima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

3.1.6 Gradovi i općine

U izvještajnom razdoblju obavljena je i finansijska revizija pet općina. Općine Doboj Istok, Usora i Doboj Jug revidirane su prvi put. Revizije preostale dvije općine (Velika Kladuša i Zavidovići), koje su planirane na temelju zahtjeva nadležnih organa, izvršene su za 2016. i 2017. godinu.

Planirani proračuni revidiranih općina iznosili su 54.742.735 KM, ostvareni prihodi i primici 45.124.008 KM, a rashodi i izdaci 43.149.492 KM.

Na temelju utvrđenih propusta i nepravilnosti izražena su sljedeća mišljenja:

Red. br.	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2017. ¹⁴ (u KM)	Dano mišljenje	
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Općina Velika Kladuša – za 2016.	8.394.667	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
	Općina Velika Kladuša - za 2017.	9.373.456	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
2.	Općina Doboj Istok	2.807.362	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	Općina Zavidovići – za 2016.	8.764.303	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
	Općina Zavidovići – za 2017.	9.368.709	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Općina Usora	2.409.262	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Općina Doboj Jug	2.031.733	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u tri izvješća, uz data mišljenja o financijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja i to kod dva izvješća u kojima je dato mišljenje s rezervom i jedno negativno mišljenje.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za tri subjekta kojima je dato mišljenje s rezervom.

3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke

Revizijom općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti od kojih su značajniji imali utjecaja na izražavanje mišljenja i za koje su date odgovarajuće preporuke, i to:

- Kao ni viši nivoi vlasti, ni općine nisu uspostavile odgovarajući sustav internih kontrola prema COSO modelu, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima. Nisu donesene računovodstvene politike, pravilnici o internim kontrolama i ostali akti kojima treba da se reguliraju značajniji procesi iz nadležnosti i segmenti upravljanja javnim sredstvima (pravilnici o plaćama i naknadama, reprezentaciji, korištenju telefona, upotrebi službenih vozila i potrošnji goriva, postupku direktnog sporazuma i sl.), niti su imenovani koordinatori za financijsko upravljanje i kontrolu.

U cilju potpune uspostave sustava internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštivati i vršiti kontinuiran nadzor nad njihovom primjenom, sukladno naprijed navedenim propisima.

- Nabave roba, usluga i radova nisu se vršile u potpunosti sukladno Zakonu o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima, s obzirom na to da su se pojedine nabave vršile bez provođenja propisanih postupaka i procedura; određeni postupci nabave nisu započinjali blagovremeno, radi čega su se nabave vršile na temelju ugovora zaključenih u prethodnim godinama; nisu se primjenjivali propisani postupci;

¹⁴ Za Općine Velika Kladuša i Zavidovići u navedenoj koloni iskazani su i rashodi i izdaci za 2017. i 2016. godinu

predmeti nabave su se dijelili, radi izbjegavanja primjene propisanog postupka i nije se pratila realizacija ugovora.

Sve postupke nabave započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir propisanog postupka, potpunu primjenu propisanih procedura i dosljedno praćenje realizacije ugovora.

- Priprema, izrada i donošenje proračuna, kao i proračunsko izvještavanje, nisu se vršili u potpunosti sukladno odredbama članova Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Prilikom pripreme, izrade, donošenja proračuna i proračunskog izvještavanja dosljedno i u potpunosti postupati sukladno propisima kojim je regulirana ova materija.

- Odlukama o izvršavanju proračuna nisu definirana prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, nije utvrđena namjena sredstava i obveza pravdanja utrošenih sredstava, niti je uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola utroška istih.

Odlukama o izvršavanju proračuna definirati prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pisanim aktima utvrditi namjenu dodijeljenih sredstava i obvezu pravdanja utrošenih sredstava, te uspostaviti nadzor i kontrolu utroška istih u cilju transparentnog trošenja javnog novca.

- Godišnji popis imovine i obveza nisu započinjali blagovremeno, nisu obavljani cjeloviti popisi, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno članku 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Popis imovine i obveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, uz obvezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, sukladno važećim zakonskim propisima.

- Raspodjela sredstava tekućih transfera nije se vršila na temelju jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, s ciljem transparentnog trošenja javnih sredstava. Odlukama o izvršavanju proračuna i ugovorima o dodjeli sredstava korisnici se nisu obvezivali da dostavljaju izvješća o namjenskom utrošku sredstava, pa samim tim nije ni uspostavljen odgovarajući, adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

U cilju transparentnog trošenja javnog novca, odlukama o izvršavanju proračuna jasno definirati prava i obveze korisnika sredstava proračuna, raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti na temelju jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, te uspostaviti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Kod većeg broja općina nisu uspostavljene evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima, a ni evidencije o realizaciji tih sredstava za utvrđene namjene. Namjenski prihodi nisu se evidentirali po utrošku, a neutrošena namjenska sredstva ne iskazuju se na poziciji razgraničenih prihoda, sukladno Računovodstvenim politikama za

federalne proračunske korisnike i riznicu.

Uspostaviti cjelovite evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima i o njihovom utrošku.

- Ulaganja u objekte komunalne infrastrukture, čije je upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti, prema Zakonu o principima lokalne samouprave, u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, nisu evidentirana kao ulaganja u stalna sredstva, sukladno članku 53. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, već kao kapitalni transferi, radi čega nije osiguran potpun i adekvatan nadzor nad korištenjem ovih sredstava;

Sva ulaganja u objekte komunalne infrastrukture planirati i evidentirati kao ulaganja u stalna sredstva, sukladno članku 53. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Kod pojedinih jedinica lokalne samouprave stalna sredstva i njihovi izvori nisu usuglašeni, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Poduzeti aktivnosti i konačno usuglasiti stalna sredstva i njihove izvore, sukladno važećim propisima.

- Sve općine još uvijek nisu završile aktivnosti na uspostavljanju rizničkog načina poslovanja, sukladno Zakonu o riznici u FBiH, kao ni registar proračunskih korisnika, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Poduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se u što kraćem roku uspostavio riznički način poslovanja, kao i registar proračunskih korisnika, sukladno Zakonu o riznici u FBiH i Zakonu o proračunima u FBiH.

U sljedećoj tablici daje se pregled danih preporuka za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama danim za prethodno revidiranu godinu za koju je izvršena ocjena postupanja:

Red. br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno			Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Općina Velika Kladuša	29	10	2	20%	7	70%	1	10%	-	
2.	Općina Doboj Istok	26	Revizija je rađena prvi put								
3.	Općina Zavidovići	33	9	1	11%	1	11%	5	56%	2	22%
4.	Općina Usora	13	Revizija je rađena prvi put								
5.	Općina Doboj Jug	15	Revizija je rađena prvi put								
	Ukupno:	116	19	3	16%	8	42%	6	32%	2	10%

U sljedećem pregledu daje se rezime najznačajnijih nalaza po subjektima revizije koji su bili temelj za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2017. godinu / Najznačajniji nalazi
1	2
Općina Velika Kladuša (za 2016. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo mogli potvrditi iskazano stanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima u Bilanci stanja na dan 31.12.2016. godine, s obzirom na to da iskazano povećanje ne odgovara ostvarenom finansijskom rezultatu za 240.962 KM, iz razloga što nisu dosljedno primijenjene usvojene računovodstvene politike, i što nije vršeno umanjeње prihoda za iznos neutrošenih namjenskih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Odredbe Zakona o proračunima u FBiH nisu u potpunosti primijenjene, s obzirom na to da nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2016. – 2018. godine sa svim propisanim elementima, nisu sačinjeni operativni planovi, nacrt proračuna ne sadrži prijedlog rasporeda akumuliranog suficita, opći dio proračuna nije sačinjen na propisani način; Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Velika Kladuša za 2016. godinu nisu utvrđena prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, kako je predviđeno člankom 7. Zakona o proračunima u FBiH. Raspodjela transfera udruženjima građana vršena je bez utvrđivanja obveze dostavljanja izvješća o namjenskom utrošku sredstava, što je obveza predviđena člankom 57. Zakona o proračunima u FBiH, te od navedenih nisu pravdana sredstva i dostavljena izvješća o utrošku za najmanje 114.000 KM; Nije uspostavljen adekvatan sustav planiranja nabavki, a prilikom provođenja postupaka nisu u potpunosti primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama i provedbenih akata istog Zakona, u dijelu ocjene zaprimljenih ponuda i odabira postupaka sukladno godišnjim procijenjenim vrijednostima nabavki.
Općina Velika Kladuša (za 2017. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo mogli potvrditi iskazano stanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima u Bilanci stanja na dan 31.12.2017. godine, a obzirom na to da iskazano povećanje na navedenoj poziciji ne odgovara ostvarenom finansijskom rezultatu za 613.597 KM, iz razloga što nisu dosljedno primijenjene usvojene računovodstvene politike i što u prethodnom razdoblju nije vršeno umanjeње prihoda za iznos neutrošenih namjenskih sredstava. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Općina Velika Kladuša ne posjeduje kompletnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu svih nekretnina iskazanih u poslovnim knjigama, na temelju koje je izvršeno evidentiranje; Nije usvojena računovodstvena politika za evidentiranje poslovnih promjena u vezi s transferima JU Centar za socijalni rad, te kod istog nije evidentirano potraživanje od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona po temelju transfera koji se financiraju iz Proračuna Unsko-sanskog kantona u iznosu 964.838 KM, dok su obveze po navedenom temelju iskazane. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>

	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odredbe Zakona o proračunima u FBiH nisu u potpunosti primijenjene, obzirom da nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2017. – 2019. godine sa svim propisanim elementima, nisu sačinjeni operativni planovi, nacrti Proračuna ne sadrže prijedlog rasporeda suficita, a opći dio Proračuna nije sačinjen na propisani način. U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2017. godinu je iskazano prekoračenje u iznosu 471.504 KM, što nije sukladno članku 6. Zakona o proračunima u FBiH; 2. Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Velika Kladuša za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, kako je predviđeno člankom 7. Zakona o proračunima u FBiH. Raspodjela transfera udruženjima građana i javnim poduzećima vršena je u pojedinim slučajevima bez utvrđivanja jasne namjene korištenja, a izvješća o utrošku sredstava nisu dostavljeni za najmanje 324.600 KM, što je obveza predviđena člankom 57. Zakona o proračunima u FBiH; 3. Nije uspostavljen adekvatan sustav planiranja nabavki, a prilikom provođenja postupaka nisu u potpunosti primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama i provedbenih akata istog Zakona, u dijelu ocjene zaprimljenih ponuda, odabira postupaka sukladno godišnjim procijenjenim vrijednostima nabavki, a nije primijenjena ni e-aukcija za postupke gdje je utvrđeni kriterij najniža cijena; 4. Imenovanje devet savjetnika Načelnika izvršeno je bez prethodno definiranih uvjeta za obavljanje poslova, a njihove pojedinačne odgovornosti i obveze nisu definirane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, što nije sukladno Uredbi o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa državne službe u Unsko-sanskom kantonu.
Općina Doboj Istok	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obveza. Nije utvrđeno stvarno stanje zaliha kanalizacijskih cijevi iskazanih u vrijednosti od 284.200 KM, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem na dan 31.12.2017. godine, sukladno člancima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Nismo mogli potvrditi pravilnost obračuna amortizacije u iznosu od 735.276 KM, a samim tim ni vrijednost iskazanih stalnih sredstava za koje se ne vodi pomoćna evidencija, sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 7. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 59. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U okviru stalnih sredstava iskazane su zgrade i stanovi u vrijednosti 1.385.697 KM za koje Općina ne posjeduje vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja i donošenja Proračuna za 2017. godinu, kao i proračunskog izvještavanja nisu se u potpunosti poštivale odredbe Zakona o proračunima u FBiH. Proračun Općine nije se izvršavao sukladno članku 57. istog Zakona, s obzirom na to da su na pojedinim pozicijama rashoda i izdataka stvorene obveze iznad visine odobrenog proračuna u ukupnom iznosu od 143.548 KM; 2. Kod nekih nabavki radova, roba i usluga nisu primjenjivani odgovarajući postupci propisani Zakonom o javnim nabavama, s obzirom na to da su se predmeti nabave dijelili, što nije sukladno članku 15. stavka (6) istog Zakona, niti su se poštovale

	<p>odredbe zaključenih ugovora.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prema članku 27. Zakona o riznici u FBiH, Općina je bila u obvezi da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona (12.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi rizničko poslovanje. Općina je u 2017. godini započela aktivnosti na uspostavljanju riznice, ali iste još uvijek nije završila.
Općina Zavidovići (za 2016. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Općina nije evidentirala rješenja po temelju općinskih naknada iz 2015. i 2016. godine na temelju nastanka poslovnog događaja sukladno člancima 14., 16. i 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Iskazana potraživanja po navedenom temelju u iznosu od 2.502.114 KM odnose se na prenesena stanja iz 2014. godine, za koja nisu blagovremeno poduzete aktivnosti naplate, radi čega je naplata istih neizvjesna i upitna, te stoga i ne možemo potvrditi iskazani iznos;2. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu 302.631 KM, nisu knjigovodstveno evidentirana u razdobljima na koje se odnose, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih razdoblja, kao i ukupne obveze i višak rashoda nad prihodima;3. Nisu planirani i evidentirani namjenski prihodi po utrošku sukladno namjeni određenoj člankom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, niti su evidentirani razgraničeni prihodi za neutrošena sredstva, što nije sukladno člancima 20., 47. i 48. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi u iznosu 281.623 KM korišteni namjenski, a samim tim i da su realno iskazani. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nisu poštivane odredbe Zakona o proračunima u FBiH, i to kod: izrade sadržaja nacrtu proračuna, primjene fiskalnog pravila, jer je planirana negativna tekuća bilanca od 162.784 KM, pokrića ukupnog viška rashoda nad prihodima, operativnih planova novčanih tokova i plana izdataka za kapitalne investicije. Nisu ni poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH kod izrade Analize uz finansijske izvješće;2. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, potraživanja i obveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno člancima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;3. Raspodjela sredstava tekućih transfera za fizičku kulturu i sport u iznosu od 174.000 KM izvršena je bez utvrđenih kriterija, što nije sukladno Odluci o izvršenju Proračuna Općine Zavidovići za 2016. godinu. Nije ni osiguran adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava krajnjim korisnicima.
Općina Zavidovići (za 2017. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Općina nije evidentirala rješenja po temelju općinskih naknada iz 2015. i 2016. godine na temelju nastanka poslovnog događaja sukladno člancima 14., 16. i 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Iskazana potraživanja po navedenom temelju u iznosu od 2.502.114 KM odnose se na prenesena stanja iz 2014. godine, za koja nisu blagovremeno poduzete aktivnosti naplate, radi čega je naplata istih neizvjesna i upitna, te stoga i ne možemo potvrditi iskazani iznos;

	<p>2. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu 302.631 KM, nisu knjigovodstveno evidentirana u razdobljima na koje se odnose, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih razdoblja, kao i ukupne obveze i višak rashoda nad prihodima;</p> <p>3. Nisu planirani i evidentirani namjenski prihodi po utrošku sukladno namjeni određenoj člankom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, niti su evidentirani razgraničeni prihodi za neutrošena sredstva, što nije sukladno člancima 20., 47. i 48. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi u iznosu 281.623 KM korišteni namjenski, a samim tim i da su realno iskazani.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općina ne posjeduje kompletnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu svih nekretnina iskazanih u Glavnoj knjizi. Nisu uspostavljene pomoćne knjige, iskazane promjene, niti je vršen obračun amortizacije, sukladno člancima od 20. do 23. i 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, nije ni utvrđena i iskazana vrijednost svih zgrada, objekata i javnih dobara kojim Općina upravlja. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu poštivane odredbe Zakona o proračunima u FBiH, i to kod: izrade sadržaja nacrtu proračuna, primjene fiskalnog pravila, jer je planiran negativna tekuća bilanca od 162.784 KM, pokriva ukupnog viška rashoda nad prihodima, operativnih planova novčanih tokova i plana izdataka za kapitalne investicije. Nisu ni poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH kod izrade Analize uz finansijske izvještaje; 2. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, potraživanja i obveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno člancima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općina Zavidovići, kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravne osobe, nije porezno registrirana, niti je dodijeljen identifikacijski broj, već su porezno registrirani Općinski načelnik kao temeljna pravna osoba, Općinsko vijeće, te dijelovi pravne osobe šest općinskih službi i stručna služba Općinskog vijeća, što nije sukladno članku 6. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i člankom 2. Statuta Općine; • Općina nije uspostavila rizničko poslovanje sukladno članku 27. Zakona o riznici u FBiH. Aktivnosti su započete, ali nisu završene do okončanja revizije.
<p>Općina Usora</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p style="text-align: center;">-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnji popis imovine i obveza nije proveden u potpunosti, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno člancima 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu u FBiH i članku 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Postupci javnih nabava nisu u svim slučajevima provedeni sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima. <p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p>

Općina Dobož Jug	Temelj za izražavanje mišljenja: 1. Prihodi i ukupan finansijski rezultat za 2017. godinu manje su iskazani za 66.258 KM, zbog nepravilnog evidentiranja primljenih namjenskih sredstava i priznavanja u razdobljima u kojima ista nisu realizirana, što nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: 1. Prilikom pripreme i izrade Proračuna za 2017. godinu, kao i kod proračunskog izvještavanja, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Proračun se nije izvršavao sukladno članku 57. istog Zakona i članku 3. Odluke o izvršenju Proračuna Općine za 2017. godinu, što je imalo za posljedicu stvaranje rashoda i izdataka na određenim pozicijama iznad proračunom odobrenih, iako je ukupno izvršenje Proračuna bilo u okviru odobrenog; 2. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza na dan 31.12.2017. godine, te nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Prema članku 27. Zakona o riznici u FBiH, Općina je bila obvezna da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona (14.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim Zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi riznički način poslovanja s javnim sredstvima. Općina je započela aktivnosti na uspostavljanju rizničkog načina poslovanja, ali iste nisu završene do završetka predmetne revizije.

3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom razdoblju obavljena je finansijska revizija 19 subjekata revizije od čega šest revizija zavoda, četiri fonda, jedna agencija, sedam javnih ustanova, jedan institut i jedno povjerenstvo, sukladno Godišnjem planu i programu rada Ureda za reviziju za 2017./2018. godinu i o istim su sačinjena pojedinačna izvješća.

Kod izbora subjekata revizije prioritet je dat revizijama subjekata koji nisu prethodno revidirani od strane Ureda za reviziju (9 subjekata), kao i subjektima za koje su podneseni zahtjevi za reviziju.

U izvještajnom razdoblju obavljena je, po zahtjevu Parlamenta FBiH, specijalna finansijska revizija Federalnog fonda za pomoć nastradalih područja od prirodnih nesreća na teritoriji FBiH.

O izvršenim revizijama sačinjeni su izvješća koja su dostavljena korisnicima kod kojih se obavljala revizija. Izvješća su također dostavljena izvršnim i zakonodavnim tijelima na federalnom i županijskoj razini vlasti, sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obveza kod revidiranih subjekata dat je u sljedećoj tablici:

Red.br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici u 2017. godini	Rashodi i izdaci u 2017. godini	Iskazani finansijski rezultat za 2017. godinu	Obveze na dan 31.12.2017. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	2.329.675	2.245.153	84.522	214.333
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	61.483.856	33.481.794	28.002.062	29.999.549
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	2.101.445.292	2.036.988.210	64.457.082	214.986.053
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	162.794.789	158.462.824	4.331.965	43.754.457
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	2.090.489	1.656.800	433.689	29.223
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	99.144.706	99.095.339	49.367	10.117.347
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna	99.297.303	93.242.134	6.055.169	10.661.145
8.	Sveučilište u Mostaru	32.335.638	31.770.678	564.960	990.800
9.	Univerzitet u Sarajevu	114.277.138	110.862.111	3.415.027	9.702.280
10.	Univerzitet u Bihaću	11.530.208	10.599.209	930.999	9.474.812
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	9.698.052	9.671.700	26.352	3.405.558
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	33.205.765	34.366.098	(1.160.333)	8.730.689
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	20.150.082	19.958.185	191.897	3.351.114
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	4.505.211	4.188.651	316.560	257.091
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	2.509.585	2.481.683	27.902	183.422
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna	9.271.533	8.537.616	733.917	1.071.210
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica	9.638.406	9.418.853	219.553	11.246.440
18.	JU Studentski centar Sarajevo	9.233.344	9.199.641	33.703	8.643.971
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	3.007.477	2.807.300	200.177	421.053
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	1.247.587	515.074	732.513	152.449
	Ukupno:	2.789.196.136	2.679.549.053	109.647.083	367.392.996

Kao što je navedeno u prethodnoj tablici, ostvareni prihodi i primici revidiranih subjekata u 2017. godini iskazani su u iznosu od 2.789.196.136 KM, ukupni rashodi i izdaci 2.679.549.053 KM, te pozitivan finansijski rezultat 109.647.083 KM. Ističemo da je samo Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo iskazala višak rashoda nad prihodima u iznosu od 1.160.333 KM. Obveze na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 367.392.996 KM, od čega se na dugoročne obveze odnosi 8.896.492 KM. Najznačajnije kratkoročne

obveze iskazane su kod Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 214.986.053 KM, i iste se najvećim dijelom odnose na neisplaćene mirovine za prosinac 2017. godine. U navedenim institucijama i javnim ustanovama koje su bile predmet revizije, na dan 31.12.2017. godine, bilo je zaposleno 5.667 zaposlenika.

U sljedećoj tablici daje se pregled zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova i danih mišljenja za 2017. godinu:

Redni	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	6	7
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
8.	Sveučilište u Mostaru	Suzdržano mišljenje	Negativno mišljenje
9.	Univerzitet u Sarajevu	Suzdržano mišljenje	Negativno mišljenje
10.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
18.	JU Studentski centar Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	Suzdržano mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u 13 izvješća, uz data mišljenja o finansijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja. Skrenuta je pozornost u sedam izvješća u kojima su data pozitivna mišljenja, u pet mišljenja s rezervom i jedno suzdržano mišljenje.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 11 subjekta, od kojih je tri uz pozitivna mišljenja, sedam uz mišljenja s rezervom i jedan uz dato negativno mišljenje.

3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke

U toku obavljanja finansijske revizije zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti, za što su date odgovarajuće preporuke, a što je utjecalo na davanje mišljenja. U nastavku se daju sljedeći nalazi i preporuke:

- Značajan broj revidiranih subjekata još uvijek nije uspostavio odgovarajući sustav internih kontrola, prema propisanom COSO modelu, sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima, što se prvenstveno odnosi na donošenje pravilnika o internim kontrolama, kao i internih procedura kojima treba da se reguliraju značajniji procesi iz nadležnosti subjekta. Neadekvatno uspostavljen sustav internih kontrola u revidiranim institucijama je značajnim dijelom utjecao na transparentnost trošenja javnog novca.

U cilju potpune uspostave sustava internih kontrola, potrebno je donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, te osigurati dosljedno i u potpunosti poštivanje istih sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH.

- Kod planiranja, izrade i donošenja finansijskih planova za 2017. godinu, nije osigurano poštivanje Zakona o proračunima u FBiH, a u izvjesnim slučajevima su se stvarali rashodi i izdaci iako prethodno nisu bili odobreni finansijskim planom.

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o proračunima u FBiH kod planiranja, izrade i donošenja finansijskog plana, te stvaranja obveza samo u okviru iznosa odobrenog plana.

- Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja, posebno potraživanja koja su iskazana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, a u pojedinim slučajevima je nastupila zastara.

Potrebno je poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja na temelju kojih se ostvaruju javni prihodi, sukladno zakonskim propisima.

- U knjigovodstvenim evidencijama iskazana je imovina koja se odnosi na poslovne objekte, za koje nije osigurana validna dokumentacija kojom se dokazuje vlasništvo nad istom.

Poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko – pravnih odnosa za poslovne prostore koji se koriste, te izvršiti uknjižbu prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova.

- Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenim, kod određenih revidiranih subjekata se vršila sukladno internim aktima koji nisu usklađeni s važećim zakonskim i drugim propisima.

Potrebno je uskladiti interne akte na temelju kojih se vrši obračun i isplata plaća i naknada zaposlenim s važećim zakonskim i drugim propisima.

- Prilikom isplata plaća kod određenog broja revidiranih subjekata nisu uplaćivani porezi i doprinosi što nije sukladno Zakonu o porezu na dohodak, Zakonu o doprinosima i drugim propisima.

Potrebno je obračun i uplatu poreza i doprinosa na plaće kao i na ostala primanja po svim temeljima, vršiti sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima.

- Angažiranje vanjskih suradnika po ugovoru o djelu za poslove iz nadležnosti institucija i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, ne vrši se sukladno zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je ugovore o djelu zaključivati samo za poslove i zadatke za koje je, sukladno zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažiranja vanjskih suradnika.

- U Federalnom zavodu za zapošljavanje i županijskim službama za zapošljavanje utvrđena je neefikasnost u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, zbog čega realizacija plana i programa ne prati financijski plan, kao i nedovoljna kontrola zaključenih ugovora u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i postizanja veće stope zaposlenosti.

Kod provođenja poticajnih mjera aktivne politike zapošljavanja osigurati poštivanje Zakona o proračunima u FBiH u dijelu zakonitog, namjenskog, efikasnog i ekonomičnog raspolaganja raspoloživim sredstvima.

- Prijem zaposlenika u radni odnos kod određenog broja revidiranih subjekata, se vrši bez raspisivanja javnog natječaja, čime se ne osigurava transparentnost u zapošljavanju.

Prijem zaposlenika na upražnjena radna mjesta vršiti raspisivanjem javnog natječaja, u cilju povećanja transparentnosti u radu i poslovanju.

- Godišnji popis imovine i obveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se ne vrši sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa.

Popis imovine i obveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te usklađivati knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulirano važećim zakonskim i drugim propisima.

- Nabave nisu vršene u potpunosti sukladno Zakonu o javnim nabavama, s obzirom na to da pojedine institucije, nisu provodile propisane procedure, predmeti nabavki se dijele radi izbjegavanja primjene propisanog postupka, nije osigurano blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabava, određeni subjekti nisu osigurali izradu i donošenje plana javnih nabava, a nije osigurano u potpunosti ni praćenje realizacije ugovora.

Prilikom nabave roba, usluga i radova dosljedno i u potpunosti poštivati postupke i procedure propisane važećim propisima o javnim nabavama.

- Kod određenog broja javnih ustanova evidentna je neusklađenost temeljnog kapitala iskazanog u poslovnim knjigama, sa iskazanim kapitalom u sudskom registru.

Poduzeti aktivnosti na usklađivanju temeljnog kapitala u poslovnim knjigama ustanova i sudskog registra.

- Na Sveučilištima koji su bili predmet revizije, vršeno je angažiranje vanjskih suradnika (akademskego osoblja), kao i zaposlenika za izvođenje redovne nastave po ugovoru o djelu, za poslove iz nadležnosti institucija koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Angažiranje vanjskih suradnika za obavljanje redovnih sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave na visokoškolskim ustanovama, vršiti sukladno odredbama Zakona o radu.

U sljedećoj tablici daje se pregled danih preporuka po revidiranim subjektima za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama danim u prethodnom revidiranom razdoblju:

Red. br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama										
			Ukupno			Realizirano		Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	23	Revizija je rađena prvi put										
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	38	41	15	37%	11	26%	15	37%	0	0%		
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	14	16	3	19%	9	56%	2	12%	2	12%		
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	13	9	4	44%	4	44%	1	12%	0	0%		
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	8	Revizija je rađena prvi put										
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	18	24	12	50%	4	17%	4	17%	4	16%		
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/ Županija Središnja Bosna	12	12	6	50%	3	25%	2	17%	1	8%		
8.	Sveučilište u Mostaru	23	Revizija je rađena prvi put										

9.	Univerzitet u Sarajevu	25	Revizija je rađena prvi put								
10.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	12	Revizija je rađena prvi put								
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	17	Revizija je rađena prvi put								
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	12	12	7	58%	3	25%	0	0%	2	17%
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	16	12	8	67%	2	17%	1	8%	1	8%
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	13	Revizija je rađena za 2005. godinu								
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	8	Revizija je rađena za 2005. godinu								
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/ Županija Središnja Bosna	8	Revizija je rađena za 2005. godinu								
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica	20	Revizija je rađena prvi put								
18.	JU Studentski centar Sarajevo	22	Revizija je rađena prvi put								
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	17	Revizija je rađena prvi put								
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	6	Revizija je rađena prvi put								
Ukupno:		325	126	55	43%	36	29%	25	20%	10	8%

U sljedećem pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili temelj za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2017. godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
Agencija za nadzor osiguranja FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> U finansijskim izvješćima za 2017. godinu, na poziciji plaća i ostalih primanja zaposlenih, iskazana je jednokratna nagrada u bruto iznosu od 112.397 KM, kao i naknade u neto iznosu po temelju toplog obroka 90.336 KM i regres za godišnji odmor 21.971 KM, što nije obrazloženo Bilješkama uz finansijske izvješće sukladno MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvješća. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iako internim aktima nije propisano, Agencija za nadzor osiguranja FBiH vodi knjigovodstvo i sačinjava finansijska izvješća prema Kontnom planu za neprofitne organizacije. Imajući u vidu da Agencija obavlja djelatnost od javnog interesa, mišljenja smo da bi Agenciji odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za proračunske korisnike. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Primjenjivanim Pravilnikom o radu Agencije za nadzor, koji je donio direktor, utvrđen je način obračuna plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, zatim broj zaposlenika za obavljanje poslova unutar Agencije, te je istom dato pravo da upošljava zaposlenike na određeno vrijeme bez provođenja natječajne procedure, zbog čega zaključujemo da sustav internih kontrola u Agenciji nije adekvatno postavljen.

**Federalni zavod za
zapošljavanje****Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom****Temelj za izražavanje mišljenja:**

1. Ne može se potvrditi iskazano stanje sumnjivih i spornih potraživanja u finansijskim izvješćima na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 14.214.345 KM jer nije izvršeno usuglašavanje istih sa stvarnim stanjem, što nije sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zavod nije poduzeo odgovarajuće aktivnosti kako bi ista bila naplaćena ili otpisana u većem obimu, što nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH;
2. Dospjele kamate po temelju potraživanja za nenaplaćenu glavnica za date komisione kredite u ranijem razdoblju, nisu evidentirane u Glavnoj knjizi. Također, knjigovodstveno stanje potraživanja po temelju dospjele a nenaplaćene glavnice za ove kredite nije usuglašeno s iskazanim stanjem u izvješćima banaka komisionara za iznos od najmanje 137.433 KM, zbog čega se ne mogu potvrditi iskazana dugoročna potraživanja u iznosu od 22.768.084 KM.

Skretanje pažnje:

- Zakonom o pravima demobiliziranih branitelja i članova njihovih obitelji, koji je bio u primjeni od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine, nezaposlenim demobiliziranim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po temelju kojeg su županijske službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijelo razdoblje trajanja prava, i to „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja). Punomoćnici demobiliziranih branitelja su pokrenuli tužbe protiv Federalnog zavoda kao drugostepenog organa pred Vrhovnim sudom FBiH, a istima traže usklađivanje naknada u upravnom postupku, što se i dalje nalazi u fazi rješavanja (nijedan predmet nije meritorno riješen). Prema posljednjim podacima Federalnog zavoda, ukoliko se navedeni problem ne riješi, procjena ukupno potrebnih sredstava za eventualno usklađivanje utvrđenih naknada demobiliziranim borcima iznosi 97.772.624 KM.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Temelj za izražavanje mišljenja:**

1. Zaključeni a nerealizirani ugovori za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 14.412.824 KM su preneseni na realizaciju u narednu 2018. godinu. Iako su za navedene namjene u Finansijskom planu za 2017. godinu bila osigurana sredstva u iznosu od 29.930.000 KM, prenošenje ugovora na realizaciju u sljedećem periodu je utjecalo na smanjenje učinaka zapošljavanja, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH;
2. Zavod nije poduzeo odgovarajuće aktivnosti da se, do isteka ugovorenog razdoblja, u svim županijskim službama za zapošljavanje implementira Jedinstveni informacijski sustav u području zapošljavanja. Za funkcioniranje istog u 2017. godini su utrošena sredstva u iznosu od 600.457 KM, od čega se 319.396 KM odnosi na troškove tekućeg održavanja licenci, a 281.061 KM na plaćene obveze po ranije potpisanim ugovorima za uvođenje istog, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH, u dijelu koji se odnosi na efikasno i ekonomično trošenje sredstava;
3. Prilikom provođenja postupka javne nabave radnih stanica - računara, laptopa i tableta u vrijednosti od 499.539 KM, se ne može potvrditi da je osigurana pravična i aktivna konkurencija, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Financijska stabilnost Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje još uvijek nije osigurana, iako je za 2017. godinu iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu 64.457.082 KM, što je rezultiralo smanjenjem akumuliranog viška rashoda nad приходima na iznos od 115.429.594 KM. U cilju saniranja i stabilizacije finansijskog poslovanja Federalnog zavoda, potrebna je i dalja suradnja s resornim ministarstvom, Vladom FBiH i drugim relevantnim institucijama. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Procedure javnih nabava nisu provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu: nabave usluga održavanja eGOP sustava za elektronsko upravljanje dokumentima putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u iznosu 233.475 KM; naknadno provedenih procedura javnih nabava u 2017. godini za izvršene navedene usluge u 2016. godini u iznosu 84.240 KM i vršenja nabavki usluga unajmljivanja kompjuterske opreme na temelju zaključenog okvirnog sporazuma, bez prethodno zaključenog ugovora za proračunsku 2017. godinu u iznosu 152.791 KM;2. Za izvršene usluge održavanja eGOP sustava za elektronsko upravljanje dokumentima u 2016. godini stvorene su obveze i iskazani rashodi u 2017. godini u iznosu 84.240 KM, što nije sukladno modificiranim nastankom događaja propisanim odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Novim Pravilnikom o radu Federalnog zavoda i dalje je ostavljena mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos bez raspisivanja javnog natječaja, čime se ne osigurava transparentnost zapošljavanja u Federalnom zavodu, za čiji rad se osiguravaju sredstva iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, a ista predstavljaju javni prihod;• Nadzorni odbor kao organ kontrole Federalnog zavoda, čiji je djelokrug rada definiran Zakonom o organizaciji mirovinskog i invalidskog osiguranja FBiH, u 2017. godini je održao dvije sjednice, a isplate naknada članovima Nadzornog odbora su vršene mjesečno u ukupnom iznosu od 35.680 KM.
Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zavod nije blagovremeno poduzeo aktivnosti na izradi i usvajanju Izmjena i dopuna Finansijskog plana (Rebalans) za 2017. godinu, zbog čega nije donesen, niti data suglasnost na isti od strane Parlamenta FBiH do kraja fiskalne 2017. godine. Na pojedinim pozicijama lijekova i medicinskih usluga, stvorene su obveze iznad plana u ukupnom iznosu 2.177.245 KM, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Najveće prekoračenje od 1.674.160 KM se odnosi na izdvajanje za realizaciju Programa kardiologije i kardiokirurgije;2. Nabava citostatika nije pratila odobrena sredstva u Finansijskom planu za 2017. godinu, s obzirom na to da su ugovori za nabavu istih zaključeni u siječnju 2018. godine a nabava je vršena po temelju ugovora iz 2016. godine. Također, nabave lijekova ukupne ugovorene vrijednosti 2.314.487 KM, izvršene su putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavi, iako nisu predviđene Planom javnih nabava za 2017. godinu, niti je donesena posebna

	odluka o pokretanju postupka javne nabave, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Komisija za vrijednosne papire FBiH	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">lako internim aktima nije propisano, Komisija za vrijednosne papire FBiH vodi knjigovodstvo i sačinjava finansijska izvješća prema Kontnom planu za neprofitne organizacije. Imajući u vidu da Komisija obavlja djelatnost od javnog interesa, mišljenja smo da bi Komisiji odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za proračunske korisnike.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">Isplate razlike plaća svim zaposlenicima u iznosu od 50% za razdoblje srpanj-rujan 2017. godine, izvršene su u ukupnom neto iznosu od 85.282 KM. Ne možemo potvrditi opravdanost isplate razlike plaće svim zaposlenicima s obzirom na to da nisu ostvarene uštede u poslovanju, a koje bi trebale da budu temelj za donošenje odluke o isplati.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">Komisija je u finansijskim izvješćima za 2017. godinu, na poziciji plaća i ostalih primanja zaposlenih, iskazala isplaćenu razliku plaća kao i stimulacije, ali isti nisu detaljno obrazloženi u Bilješkama uz finansijska izvješća sukladno MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvješća.
Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za pet poslovnih prostora, od ukupno osam, koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane određene aktivnosti, još uvijek Zavod nije u posjedu ovih poslovnih prostora, s obzirom na to da nije izvršena knjigovodna prava vlasništva kod nadležnih sudova.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">Nabava medicinskog materijala, u iznosu od 644.026 KM je vršena bez provođenja procedura javnih nabava, što je obveza sukladno Zakonu o javnim nabavama. Također, nabava trakica za mjerenje šećera u krvi u iznosu od 738.328 KM, za koju nije završena procedura javnih nabava do kraja 2017. godine, vršena je na temelju aneksa temeljnog ugovora iz 2013. godine, što nije sukladno odredbama navedenog Zakona;Isplate razlika plaća zaposlenicima za ožujak i rujan 2017. godine, izvršene su u ukupnom iznosu od 96.296 KM (bruto). Ne možemo potvrditi opravdanost navedenih isplata, jer iste nisu sukladno članku 51. Pravilnika o platama, naknadama plaće i drugim materijalnim pravima radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona;Popis obveza i potraživanja nije izvršen sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">Listu lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona donosi Vlada Kantona na prijedlog ministra Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona sukladno zakonskim i pod zakonskim propisima na državnom i federalnoj razini. Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona nema nadležnost utvrđivanja vrste i cijene lijeka na Listi lijekova, već samo osigurava sredstva za

	<p>nabavu lijekova sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o lijekovima;</p> <ul style="list-style-type: none">• Pravilnikom o radu Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos na temelju odluke direktora, odnosno istim nije definirano da prilikom zapošljavanja postoji obveza raspisivanja javnog natječaja. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Zavodu za čiji rad se osiguravaju sredstva iz doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, a ista predstavljaju javni prihod.
Zavod zdravstvenog osiguranja SBK/KSB	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	-
Zavod zdravstvenog osiguranja SBK/KSB	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Listu lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Županija Središnja Bosna donosi Vlada Kantona na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva sukladno zakonskim i pod zakonskim propisima na državnom i federalnoj razini. Zavod zdravstvenog osiguranja SBK/KSB nema nadležnost utvrđivanja vrste i cijene lijeka na Listi lijekova već samo osigurava sredstva za nabavu lijekova sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o lijekovima.
Sveučilište u Mostaru	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano mišljenje
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sačinjena konsolidirana finansijska izvješća ne odražavaju činjenično stanje, s obzirom na to da u istim nisu obuhvaćeni podaci za šest Instituta kojima je osnivač Sveučilište u Mostaru, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i članu 60. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Rektorata. Nisu prezentirana finansijska izvješća, kao ni ostala relevantna dokumentacija vezana za poslovanje istih u 2017. godini. Zbog značajnosti navedenog nismo imali pouzdanu osnovu da u potpunosti izrazimo mišljenje o konsolidiranim finansijskim izvješćima Sveučilišta u Mostaru za 2017. godinu.
	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uključivanje suosnivača u daljnje financiranje Sveučilišta u Mostaru, sukladno Sporazumu o pravima i obvezama suosnivača nad Sveučilištem u Mostaru, Zakonu o visokom obrazovanju u Hercegovačko – neretvanskoj županiji i Statutu Sveučilišta u Mostaru, potrebno je kako bi se omogućilo funkcioniranje Sveučilišta u Mostaru i ispunjenje zadaća koje su definirane navedenim Zakonom i Statutom.
	Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sukladno članku 128. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko – neretvanskoj županiji, Sveučilište u Mostaru je bilo obvezno da u roku dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona (22.04.2012. godine) izvrši proces integracije. Aktivnosti na provođenju procesa integracije započete su u 2017. godini, ali iste nisu završene do 31.12.2017. godine;2. Prilikom pripreme i izrade finansijskog plana, kao i kod proračunskog izvještavanja, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Finansijski plan nije usvojen za sve pravne osobe koje sukladno člancima

	<p>55. i 56. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko – neretvanskoj županiji predstavljaju organizacione jedinice Sveučilišta u Mostaru;</p> <p>3. Prilikom evidentiranja prihoda po temelju upisnina i školarina nije se pridržavalo odredbi članka 76. Zakona o proračunima u FBiH, što je imalo za posljedicu da je na datum bilance ukupan finansijski rezultat podcijenjen, a kratkoročna razgraničenja precijenjena najmanje za iznos od 1.346.534 KM koliko na datum bilance iznose razgraničenja po navedenom temelju u knjigovodstvenoj evidenciji četiri fakulteta koja su bila predmet finansijske revizije. S obzirom na to da predmetom revizije nisu bila finansijska izvješća svih pravnih osoba u sastavu Sveučilišta u Mostaru, nismo u mogućnosti potvrditi iskazani finansijski rezultat;</p> <p>4. U knjigovodstvenoj evidenciji Filozofskog fakulteta neosnovano je izvršeno priznavanje prihoda na ime školarina čija se naplata očekuje u 2018. godini, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>5. Ne možemo potvrditi temelj zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, a posebno zaključivanje ugovora o djelu za izvođenje nastave. Naprijed navedeno nije sukladno odredbama Zakona o radu, Zakonu o obligacionim odnosima, kao ni Statutu Sveučilišta u Mostaru. Za angažiranje nastavnog osoblja i stručnih suradnika po temelju ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;</p> <p>6. Fakultet prirodoslovno – matematičkih i odgojnih znanosti i Filozofski fakultet nemaju u stalnom radnom odnosu 50% nastavnika i suradnika za obvezne i stručne predmete usko vezane za područje studija, odnosno ne zadovoljavaju pedagoške standarde sukladno članku 13. Uredbe o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovačko – neretvanskoj županiji;</p> <p>7. Nisu usuglašena stanja gotovine iskazana na kraju godine u Izvješću o novčanim tokovima i Bilancu stanja, s obzirom na to da je na dan 31.12.2017. godine u Izvješću o novčanim tokovima iskazana gotovina za 835.068 KM manje u odnosu na gotovinu iskazanu u Bilancu stanja. Posljedica navedenog je da finansijska izvješća nisu sačinjeni sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>8. Nije proveden popis kratkoročnih i dugoročnih razgraničenja na Rektoratu, gotovine, kratkoročnih obveza i razgraničenja na Ekonomskom fakultetu i obveza prema bankama i obveza za školarine i upisnine na Filozofskom fakultetu za 2017. godinu, niti je izvršen u zakonom definiranom roku. Samim time nije izvršeno ni usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama člana 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
<p>Univerzitet u Sarajevu</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sačinjena finansijska izvješća Univerziteta u Sarajevu ne odražavaju stvarno stanje, s obzirom na to da istim nisu obuhvaćeni podaci za 23 fakulteta, dvije akademije i pet instituta koji su u sastavu Univerziteta u Sarajevu, što nije sukladno Zakonu o visokom obrazovanju i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog značajnosti navedenog nismo imali pouzdanu temelju da u potpunosti izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>

	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sukladno Zakonu o visokom obrazovanju na području Kantona Sarajevo, Univerzitet u Sarajevu je bio u obvezi da izvrši proces integracije. Univerzitet u Sarajevu je započeo aktivnosti na provođenju procesa integracije, ali iste nisu završene do 31.12.2017. godine; 2. Prilikom pripreme i izrade finansijskog plana kao i izvještavanja Univerziteta u Sarajevu, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Finansijski plan nije usvojen za sve pravne osobe koja sukladno članku 143. Zakona o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo predstavljaju organizacijske jedinice; 3. Ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu na Ekonomskom fakultetu, Filozofskom fakultetu, Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja, Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu i Veterinarskom fakultetu za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, a posebno zaključivanje ugovora o djelu za izvođenje nastave. Naprijed navedeno nije sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima. Za angažiranje nastavnog kadra i stručnih suradnika na temelju ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima; 4. Ekonomski fakultet u 2017. godini zaključivao je ugovore o djelu sa zaposlenicima za poslove koji su najvećim dijelom utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjem ustrojstvu i organizaciji rada Ekonomskog fakulteta koji predstavljaju redovne poslove zaposlenika u okviru radnih mjesta; 5. Ekonomski fakultet je tijekom 2017. godine imao dva kreditna zaduženja (jedan dugoročni i jedan kratkoročni kredit-overdraft), koja su realizirana na temelju odluka dekana. Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta u Sarajevu odobravanje kreditnog zaduženja nije dato u nadležnost dekanu; 6. Popis imovine i obveza Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza na dan 31.12.2017. godine, nije izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
<p>Univerzitet u Bihacu – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po pravomoćnim sudskim presudama i sudskim izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 823.594 KM (724.274 KM glavnica, 99.320 KM sudski troškovi), nisu evidentirane u knjigovodstvenim evidencijama. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Univerzitet nema pravno važeći akt na temelju kojeg se vrši obračun plaća i naknada plaća, što nije sukladno članku 118. Zakona o radu. Pravilnikom o radu Univerziteta nije utvrđen način obračuna plaća i naknada plaća, već je istim definirano da se plaće obračunavaju sukladno Kolektivnom ugovoru za visoko obrazovanje i znanost Unsko – sanskog kantona, čija primjena je prestala na temelju odredbi članka 182. novog Zakona o radu iz 2016. godine;

	<p>2. Ne možemo potvrditi temelj zaključivanja ugovora o angažmanu s vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine. Naprijed navedeno nije sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima. Za angažiranje nastavnog osoblja i stručnih suradnika na temelju ugovora o angažmanu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;</p> <p>3. Na izdata Rješenja o prekovremenim satima, za održanu nastavu u razdoblju X – XII/ 2017. godine, resorno Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta USK-a nije dalo suglasnost, sukladno točki 10) u poglavlju 5. Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Unsko – sanskog kantona i člankom 7. Pravilnika o uvjetima za rad radnika u odgojno – obrazovnim i nastavno – naučnim ustanovama izvan punog radnog vremena, a što je utjecalo da obračun izvršenih prekovremenih sati nije evidentiran u 2017. godini.</p>
Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
	Temelj za izražavanje mišljenja:
	<p>1. Godišnji popis sredstava i obveza Univerziteta za 2017. godinu nije proveden u cijelosti sukladno odredbama članova 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH s obzirom na to da nije izvršen popis potraživanja i obveza, zbog čega se ne mogu potvrditi stanja potraživanja i obveza iskazanih u finansijskim izvješćima.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U toku 2017. godine došlo je do pada aplikativnog sustava koji Univerzitet koristi za podršku poslovanja. Na razini Univerziteta nisu postojale rezervne kopije s podacima o prometu i konačnim stanjima za razdoblje siječanj-kolovoz 2017. godine, kao ni podaci za 2016. godinu. Početna stanja za 2017. godinu su preuzeta iz pojedinačnih bruto bilanca organizacionih jedinica Univerziteta za 2016. godinu. S obzirom na to da glavne knjige organizacionih jedinica na temelju kojih su sačinjena finansijska izvješća za 2016. godinu nisu bile odštampane, iako je bila obveza sukladno članku 29. Zakona o računovodstvu i reviziji isto je moglo uticati da iskazane bilančne pozicije nisu potpune. Prema prezentiranoj dokumentaciji <i>back-up</i> računovodstvenih podataka još uvijek nije osiguran; • Univerzitet ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovni prostor Kasarne „Sjeverni logor“ koji je iskazan u poslovnim knjigama.
Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom	
Temelj za izražavanje mišljenja:	
<p>1. Ne možemo potvrditi temelj zaključivanja ugovora o djelu s vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine. Naprijed navedeno nije sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima. Za angažiranje nastavnog osoblja i stručnih suradnika na temelju ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.</p>	
	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom

Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	Temelj za izražavanje mišljenja: 1. Potraživanja u iznosu od 379.392 KM, po temelju izdanih prvostepenih i drugostepenih rješenja kao i rješenja o izvršenju, za više isplaćene novčane naknade korisnicima za nezaposlenost, nisu evidentirane na bilančnim pozicijama. Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Temelj za izražavanje mišljenja: 1. Za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ostala su raspoloživa sredstva za koja nisu zaključeni ugovori u iznosu od 6.347.206 KM što čini 29% planiranih sredstava za ovu namjenu u 2017. godini. Zbog navedenog nisu u potpunosti ostvareni očekivani učinci realizacije programa na smanjenje stope nezaposlenosti, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Rukovoditelj Odjela interne revizije, ujedno je i član Nadzornog odbora Javne ustanove Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, čime se narušavaju temeljni principi interne revizije sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;• Predsjednik i član Upravnog odbora čije su nadležnosti jasno definirane Statutom, imenovani su u Komisiju za kontrolu biroa, za obavljanje poslova kontrole rada u biroima neposrednim i elektronskim putem, iako su navedeni sklovi u nadležnosti Sektora za posredovanje u zapošljavanju i evidenciji.
Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dva poslovna prostora od ukupno 11 koji su iskazani u poslovnim knjigama, zbog čega još uvijek nije izvršena uknjižba prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova.• U okviru pozicija vanbilančne evidencije, na dan 31.12.2017. godine, iskazano je stanje od 2.703.296 KM, od čega se 156.748 KM odnosi na potraživanja Službe po potpisanim Sporazumima o izmirenju obveza pravnih subjekata po temelju doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, dok se 2.546.549 KM odnosi na potencijalne obveze prema nezaposlenima za umanjenu novčanu naknadu u razdoblju svibanj 2009. – travanj 2010. godine. Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none">• Pravilnikom o radu Službe za zapošljavanje Zeničko – dobojskog kantona je predviđeno da direktor odlučuje da li se raspisuje javni oglas ili se prijem novih zaposlenika vrši bez raspisivanja javnog oglasa što je neprimjereno jer se Služba financira iz sredstava doprinosa za osiguranje nezaposlenosti i predstavlja nedostatak sustava internih kontrola. U 2017. godini je izvršeno zapošljavanje 13 zaposlenika bez raspisivanja javnog natječaja
Služba za zapošljavanje Županije Zapadno- hercegovačke	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Temelj za izražavanje mišljenja: 1. U finansijskim izvješćima za 2017. godinu, na poziciji bruto plaća i naknada plaća, iskazan je oporezivi dio naknada po temelju toplog obroka u bruto iznosu od 51.072 KM, regresa za godišnji odmor u bruto iznosu od 25.595 KM i naknada za prijevoz na posao i s posla 19.504 KM, što nije obrazloženo u izvješću o izvršenju Finansijskog plana za 2017. godinu, niti su sačinjene Bilješke uz finansijske izvješće za 2017. godinu, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dva poslovna prostora od ukupno pet koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane aktivnosti u 2017. godini i ranijim godinama, još uvijek nije izvršena uknjižba prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova, jer nisu osigurani dokumenti o vlasništvu. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Popis obveza i potraživanja na dan 31.12.2017. godine, nije izvršen iako je bila obveza sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos na temelju odluke direktora uz suglasnost Upravnog vijeća. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Službi za čiji rad se osiguravaju sredstva iz doprinosa za zapošljavanje, a ista predstavljaju javni prihod.
<p>Županijski zavod za upošljavanje Livno</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za pet poslovnih prostora od ukupno osam koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane aktivnosti u 2017. godini i ranijim godinama, još uvijek nije u posjedu ovih poslovnih prostora, s obzirom na to da nije izvršena uknjižba prava vlasništva kod nadležnih sudova. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Popis sredstava i obveza na dan 31.12.2017. godine nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, u dijelu popisa obveza i potraživanja, izrade izvješća o popisu, te donošenja Odluke o usvajanju popisa sredstava i obveza Zavoda na dan 31.12.2017. godine. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Županijskog zavoda za upošljavanje Livno ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos sukladno zakonu o radu kojim nije definirano da prilikom zapošljavanja postoji obveza raspisivanja javnog natječaja. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Zavodu za čiji rad se osiguravaju sredstva iz doprinosa za zapošljavanje, a ista predstavljaju javni prihod.
<p>Služba za zapošljavanje SBK/KSB</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> U okviru stalnih sredstava iskazani su poslovni prostori koji se nalaze u Jajcu, Kreševu i Donjem Vakufu za koje Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu. Iako su poduzimane aktivnosti na osiguravanju navedene dokumentacije, Služba nije u posjedu ovih poslovnih prostora, jer nije izvršena uknjižba prava vlasništva kod nadležnih sudova iz razloga navedenih u ovom izvješću. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>

<p>Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 1.770.022 KM na teret rashoda, starijih od godinu dana. Kao posljedica navedenog, rashodi razdoblja manje su iskazani za navedeni iznos, što je u konačnici utjecalo na točnost iskazanog finansijskog rezultata;2. Ustanova u 2017. godini nije osigurala relevantnu dokumentaciju po kojoj od tri zaključena ugovora o dugoročnom kreditu, otplaćuje rate i kamate po temelju preuzimanja sudužništva za kredite privrednog društva Nature Concept Fojnica d.o.o. Fojnica, na temelju koje bi se utvrdilo da li su stečeni uvjeti ili ne za preuzimanje imovinskih prava i obveza po predmetnom kreditu i upravljanja nad objektom dužnika. Također, blagovremeno nisu poduzete sve potrebne aktivnosti zaštite imovine, te osiguranja tekuće likvidnosti Ustanove;3. Bilješke uz finansijska izvješća nisu sačinjene sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 1 - Prezentiranje finansijskih izvješća, obzirom da ne sadrže cjelovit tekstualni opis ili raščlanjene stavke prezentirane u finansijskim izvješćima. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bez suglasnosti osnivača Ustanove izvršeno je smanjenje učešća u kapitalu Društva „NCF“ d.o.o. Fojnica s 98,23% na 27,83% u korist povećanja privatnog kapitala, a samim tim i smanjenja upravljačkih prava Ustanove u navedenom Društvu, što nije sukladno članku 27. Zakona o ustanovama;2. Prilikom isplata mjesečnih plaća od kolovoza do prosinca 2017. godine, nisu uplaćivani pripadajući porezi i doprinosi u iznosu od 640.971 KM, što nije sukladno odredbama Zakona o doprinosima i Zakonu o porezu na dohodak;3. Ustanova na dan 31.12.2017. godine ima neizmirene obveze za pripadajuće doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz ranijeg razdoblja. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o doprinosima;4. Godišnji popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen sukladno članku 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;5. Za izvršene nabave roba, usluga i radova, iskazane vrijednosti 2.431.383 KM u 2017. godini, iako je bila u obvezi, Ustanova nije primjenjivala odredbe Zakona o javnim nabavama. <p>Skretanje pažnje</p> <ul style="list-style-type: none">• Vrijednost temeljnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvješćima, na dan 31.12.2017. godine iskazan temeljni kapital u iznosu od 21.178.980 KM, a u Rješenju o upisu u sudski registar 42.045.397 KM;• U poslovnim knjigama Ustanove dio zemljišta nije evidentiran na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava o vlasništvu i posjedui;• Statutom Ustanove nije predviđeno imenovanje Nadzornog odbora, koji ima funkciju organa kontrole poslovanja u ustanovama, a imenuje ga i razrješava osnivač, sukladno Zakonu o ustanovama;• Pravilnikom o radu Javne ustanove za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica je predviđeno da direktor može odlučiti da li se raspisuje javni natječaj ili se prijem novih zaposlenika vrši bez raspisivanja javnog natječaja, što je neprimjereno jer se radi o javnoj ustanovi. Navedeno je
---	---

	<p>imalo za posljedicu da je u 2017. godini izvršeno upošljavanje 62 zaposlenika bez raspisivanja javnog natječaja.</p>
JU Studentski centar Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p>
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potraživanja starija od 12 mjeseci u iznosu od 236.869 KM nisu vrijednosno usklađena, odnosno ispravljena na teret rashoda, što je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos; 2. Na dan bilance nije vršena procjena umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme odnosno procjena nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. <p>Skretanje pažnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentski centar je u 2016. godini poslovao s gubitkom 215.700 KM, a u 2017. godini s dobiti 33.703 KM. Ukupne kratkoročne obveze na dan 31.12.2017. godine iznosile su 8.643.971KM, od čega su obveze prema dobavljačima 2.011.269 KM, a obveze za poreze i doprinose po temelju isplaćenih plaća zaposlenicima 4.917.568 KM, dok je tekuća imovina na dan 31.12.2017. godine iznosila 1.949.758 KM. Trenutno je na snazi ograničena blokada transakcijskih računa Studentskog centra od strane Porezne uprave FBiH, zbog neizmirenih obveza po temelju pripadajućih poreza i doprinosa kod isplate plaća. Navedeno ukazuje na težak finansijski položaj Studentskog centra, što može uticati na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sposobnosti Studentskog centra da posluje po načelu vremenske neograničenosti poslovanja, što nije objavljeno u Bilješkama uz finansijske izvješće.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>
JZU Dom zdravlja Jajce	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi temelj angažiranja fizičkih osoba (studenata), za obavljanje redovnih poslova Studentskog centra utvrđenih Pravilnikom o radu sa organizacijom, sistematizacijom radnih mjesta, platama i drugim naknadama radnika; 2. Studentski centar na dan 31.12.2017. godine ima neizmirene obveze za pripadajuće poreze i doprinose za plaće zaposlenika iz ranijeg razdoblja u iznosu 4.785.076 KM, što nije sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p>
	<p>-</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Provedeni konkurentski postupci za nabavu sanitetskog i drugog potrošnog materijala, nabavu lijekova i nabavu stomatološkog materijala, ukupne vrijednosti 90.091 KM (s PDV-om), nisu bili u dovoljnoj mjeri transparentni jer nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, što nije sukladno članku 3., 6., 75. i 88. Zakona o javnim nabavama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnikom o radu je predviđeno da Upravni odbor donosi odluku o potrebi zasnivanja radnog odnosa sa novim zaposlenikom javnim oglašavanjem, prijavom potreba za radnikom nadležnoj službi za zapošljavanje ili neposrednim ugovaranjem. U 2017. godini je izvršeno zapošljavanje osam zaposlenika na

	<p>određeno vrijeme, od čega četiri na temelju posebnih odluka Upravnog odbora, bez raspisivanja javnog natječaja, što je neprimjereno jer se Dom zdravlja financira iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje.</p>
<p>Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano mišljenje</p>
	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnji finansijski izvješća Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH za 2017. godinu nisu sačinjeni i ovjereni od ovlaštene osobe, niti dostavljeni nadležnim institucijama sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH. <p>Program rada i finansijski plan za 2017. godinu nije usvojio Upravni odbor, niti je na iste data suglasnost Vlade FBiH i Parlamenta FBiH, sukladno Zakonu o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH, Zakonom o proračunima u Federaciji BiH i Statutom Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH. Navedeno je rezultiralo da je Fond tijekom 2017. godine radio bez odobrenog finansijskog plana, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost nastalih troškova Fonda u iznosu od 325.527 KM.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>
<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije uspostavljena baza podataka o programima, projektima i sličnim aktivnostima u ugroženim područjima, te potrebnim i raspoloživim finansijskim sredstvima za njihovo ostvarivanje sukladno Zakonu o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH i Statutom Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH; Upravni odbor Fonda nije sukladno raspoloživim sredstvima donio odluke o dodjeli sredstava finansijske pomoći u iznosu 1.705.000 KM, s obzirom na to da za iste nije usvojen finansijski plan sukladno procedurama propisanim u Zakonu o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH, Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i Statutu Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH; Gašenje Fonda Upravni odbor je pokrenuo 16.12.2016. godine, ali ni u revidiranoj godini nisu završene aktivnosti na istom. Upravni odbor Fonda je 24.11.2017. godine svoj rad proglasio završenim, a da prethodno nije doneseno rješenje Vlade FBiH o razrješenju dužnosti istog, niti su stvorene zakonske pretpostavke za gašenje Fonda što nije sukladno Zakonu o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH i Statutom Fonda. 	

3.1.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu

Ured za reviziju, planirao je i izvršio finansijsku reviziju za 2017. godinu 14 poduzeća u većinskim državnom vlasništvu¹⁵ (u daljem tekstu: poduzeća).

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda, rashoda, finansijskog rezultata i kratkoročnih obveza kod revidiranih subjekata je sljedeći:

¹⁵ Nadležnost Ureda za reviziju obuhvaća i poduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više (Zakon o reviziji institucija u FBiH, član 11, stavak 3).

Red.br.	Subjekti revizije	Ostvareni prihod u 2017. godini u KM	Ostvareni rashodi u 2017. godini u KM	Ostvarena dobit (gubitak) u 2017. godini u KM	Kratkoročne obveze na dan 31.12.2017. godine u KM
1	2	3	4	5	6
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	118.676.586	122.906.757	(4.230.171)	307.550.043
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.155.076.709	1.154.456.327	620.382	83.787.538
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	20.014.482	17.089.354	2.925.128	2.278.770
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	148.166.628	141.975.916	6.190.712	36.389.448
5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	5.617.146	5.568.142	49.004	2.113.562
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	311.724.825	311.487.384	237.441	95.973.520
7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	10.878.737	10.878.737	0	6.048.840
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2.259.304	2.243.320	15.984	83.988
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	16.398.642	16.165.724	232.918	1.921.239
10.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	2.104.228	1.968.814	135.414	70.487
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	5.312.704	5.020.706	291.998	235.317
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	2.837.433	2.796.350	41.083	132.251
13.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	2.017.742	2.012.091	5.651	163.248
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	3.311.171	3.302.244	8.927	1.386.111
	Ukupno:	1.804.396.337	1.797.871.866	6.524.471	538.134.362

Kao što je navedeno u prethodnoj tablici, ostvareni prihod revidiranih poduzeća u 2017. godini iskazan je u iznosu 1.804.396.337 KM, a ukupni rashodi 1.797.871.866 KM. JP „Željeznice F-BiH“ d.o.o. Sarajevo iskazale su gubitak u poslovanju u iznosu 4.230.171 KM, a preostalih 13 poduzeća dobit u ukupnom iznosu 10.754.642 KM. Kratkoročne obveze, na dan 31.12.2017. godine, za revidirana poduzeća iskazane su 538.134.362 KM. U revidiranim poduzećima na dan 31.12.2017. godine bilo je 13.855 zaposlenika.

U sljedećoj tablici daje se pregled poduzeća i danih mišljenja o financijskim izvješćima i usklađenosti sa zakonskim propisima:

Red. br.	Subjekti revizije	Dano mišljenje	
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	3
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje

5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
10.	JP Bosansko-podrinjske šume d.o.o. Goražde	Suzdržano mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
13.	„ERCIPO“ d.o.o. Sarajevo	Pozitivno mišljenje	Negativno mišljenje
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u šest izvješća, uz data mišljenja o financijskim izvješćima, skrenuta pozornost na određena pitanja. Skrenuta je pozornost u tri izvješća u kojima su data mišljenje s rezervom, dva negativna mišljenja i jedno suzdržano mišljenje.

Također, skrenuta je pozornost na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za četiri subjekta, od kojih je dva uz mišljenje s rezervom i dva uz data negativna mišljenja.

3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke

Najveći propusti i nepravilnosti utvrđeni prilikom obavljanja revizija za 2017. godinu, zbog kojih su izražena naprijed navedena mišljenja, odnose se na sljedeće:

- Veći broj poduzeća nije sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH uspostavilo odgovarajući sustav internih kontrola po COSO modelu. Sukladno navedenom Zakonu, poduzeća nisu odredila koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu, niti su sačinila godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole za 2017. godinu.

Sustav internih kontrola uspostaviti sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Prilikom sastavljanja financijskih izvješća nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obveze, financijski rezultat, a samim time ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije financijskih izvješća, obvezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI), kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- Na datum bilance nije vršeno mjerenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine sukladno zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine, koji zahtijeva da se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ocijeni da li postoji bilo koji pokazatelj da je vrijednost

neko sredstva umanjena. Posebno ističemo da određeni broj poduzeća ulaganja u investicije u toku vodi veoma dugo (neki od 1986. godine), a nije vršena procjena nadoknadivih ulaganja, te iskazane nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi ne ispunjavaju uvjete i zahtjeve za priznavanje sredstva sukladno paragrafu 89. Okvira MSFI, koji nalaže da se sredstvo prizna u Bilanci stanja kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritijecati u pravno lice i kada sredstvo ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti.

Na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva sukladno MRS 36. - Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilanci stanja sukladno paragrafu 89. Okvira MSFI.

- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha sukladno zahtjevima MRS 2-Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku stjecanja ili neto utrživoj vrijednosti, zavisno o tome što je niže, zbog čega nije moguće utvrditi učinke odstupanja između proizvedene i realizirane količine, te učinke između prodajne cijene i cijene koštanja.

Radi realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvodnju i skladištenje zaliha. Izvršiti vrednovanje odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha sukladno zahtjevima MRS 2-Zalihe.

- Nije vršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativih potraživanja, a nisu ni poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate, kako ne bi nastupila zastara.

Intenzivirati aktivnosti naplate potraživanja, kako ne bi došlo do zastare, te vršiti umanjenje vrijednosti potraživanja do naplativog iznosa na teret rashoda poslovanja.

- Rezerviranja po temelju izvjesnih sudskih sporova nisu vršena sukladno zahtjevima MRS 37.-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada poduzeća imaju sadašnju obvezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja; kada je vjerojatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obveza i kada se iznos obveza može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja po temelju izvjesnih sudskih sporova vršiti sukladno zahtjevima MRS 37.-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi financijski izvješća po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja.

- Ugovori za obavljanje privremenih i povremenih poslova zaključivani su na razdoblje od po tri mjeseca, u kontinuitetu cijelu godinu. Neki ugovori za privremene i povremene poslove traju neprekidno više godina. Naprijed navedeno nije sukladno članku 166. Zakona o radu koji definira da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

Ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključivati samo u slučajevima i na način predviđen člankom 166. Zakona o radu.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabave su vršene na temelju ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Nabave u potpunosti vršiti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima vezanim za javne nabave.

- Popis imovine i obveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim poduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano člankom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, tj. utvrditi stvarno stanje, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Bilješke uz financijska izvješća, za dio poduzeća, nisu sastavljane sukladno točki 25. MRS 1 – Presentacija financijskih izvješća, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju financijskih izvješća nije procijenio i objavio sposobnost poduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

Bilješke uz financijske izvješće sastavljati sukladno točki 25. MRS 1 – Presentacija financijskih izvješća.

U sljedećoj tablici daje se pregled danih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red. br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama									
			Ukupno			Realizirano		Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene/ Neprovedivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	12	14	5	35	4	29	5	36	0	0,00	
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	12	12	1	8	0	0	10	83	1	9	
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	5	Revizija je rađena prvi put									
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	20	Revizija je rađena za 2006. godinu									
5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	14	Revizija je rađena prvi put									
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	13	11	4	36	4	36	3	28	0	0	

7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	19	Revizija je rađena prvi put									
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2	Revizija je rađena prvi put									
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	14	Revizija je rađena za 2006. godinu									
10.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	16	Revizija je rađena prvi put									
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	10	Revizija je rađena prvi put									
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	29	11	2	18	1	9	7	64	1	9	
13.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	9	Revizija je rađena prvi put									
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	27	Revizija je rađena prvi put									
Ukupno:		202	48	12	25%	9	19%	25	52%	2	4%	

U sljedećem pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili temelj za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2017.godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo na dan 31.12.2017.godine, kao ni na datume prethodnih izvješća, nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MSFI. Društvo je u financijskim izvješćima iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu u upotrebi koja je najvećim dijelom stečena prilikom formiranja jedinstvenog poduzeća od interesa za Federaciju BiH kada je priznata po trošku stjecanja umanjenom za obračunatu amortizaciju zaključno sa 31.12.2001. godine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda; Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u upotrebi sukladno MRS 2 – Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku stjecanja ili neto utrživoj vrijednosti zavisno o tome što je niže. Društvo je iskazalo zalihe u vrijednosti od 23.825.466 KM, od čega 8.374.685 KM čine zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova van upotrebe, koje se u najvećem dijelu nastale demontiranjem stalnih sredstava prilikom remonta pruge i zamjene gornjeg stroja pruga. Na temelju navedenog, zalihe nisu realno iskazane, niti se može izmjeriti učinak na financijski rezultat. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo na dan 31.12.2017. godine ima neizmirenih obveza po temelju doprinosa za PIO, zdravstveno osiguranje i nezaposlenost, u ukupnom iznosu 169.013.611 KM (obveze iz ranijeg razdoblja), što nije sukladno članku 11. Zakona o doprinosima i člankom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa;

	<p>2. Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen sukladno člancima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, u dijelu popisa zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara van upotrebe i u dijelu popisa potraživanja i obveza na temelju analitičkih pregleda.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo kontinuirano iskazuje gubitke u poslovanju (u 2017. godini 4.230.171 KM) što je dovelo do značajnog smanjenja kapitala i potpune nesolventnosti i nelikvidnosti. Kapital je u posljednjih 13 godina smanjen za 682.222.072 KM, a na datum bilance iskazane su obveze 798.078.185 KM i to dugoročne 488.548.698 KM, a kratkoročne 309.529.487 KM (u okviru kratkoročnih obveza, obveze prema zaposlenima iskazane su 190.560.742 KM), dok su tekuća sredstva samo 72.361.587 KM. Ovakva situacija upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Radi prevladavanja postojećih problema osnivač, Vlada FBiH i organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva) nisu sačinili strateški plan održivosti i unapređenja poslovanja koji bi bio provediv u praksi. Neprovođenje Zakona o finansijskoj konsolidaciji Javnog poduzeća „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za razdoblje od 01.01.2008.–31.12.2012. godine i Zakona o financiranju željezničke infrastrukture i sufinanciranju putničkog i kombiniranog prometa može imati utjecaja na dalje poslovanje Društva; Postupci djelomične privatizacije koji su za posljedicu imali smanjenje državnog, a povećanje dioničkog kapitala, nisu provedeni sukladno važećim propisima o privatizaciji. Navedene neusklađenosti utvrđene su i u prethodnim izvješćima, ali po istim nije bilo daljnjih aktivnosti.
<p>JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo procjenu vrijednosti nadoknadivog iznosa ulaganja u zavisna društva, sukladno MRS 36 – Umanjenje imovine, što može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost ulaganja može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Na poziciji danih avansa iskazana su potraživanja u iznosu od 72.975.010 KM, koja se odnose za unaprijed uplaćena sredstva rudnicima, odnosno zavisnim društvima, za isporuku uglja, od čega se 59.084.107 KM s PDV-om, odnosi na uplate starije od 365 dana. Zaključenim ugovorima o danim avansima definiran je način povrata najvećim dijelom putem isporuke uglja, međutim isti se ne realiziraju u utvrđenim rokovima, zbog čega Društvo ima iskazana značajna potraživanja u finansijskim izvješćima. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Nabave roba, usluga i radova vršene su bez pravilno odabranih vrsta postupaka i poštivanja propisanih procedura, s obzirom na to da za određene pregovaračke postupke bez objave obavještenja nisu bili ni ispunjeni uvjeti za njihovu primjenu, dok su se u pojedinim slučajevima predmeti nabavki dijelili s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.</p>
<p>ZDRU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p>

	<p>1. Nisu poštivane odredbe Zakona o javnim nabavama prilikom nabave usluga prijevoza uglja za „TE Tuzla“ i „Natron Hayat“ d.o.o. Maglaj za 2017. godinu, u dijelu pravilnog odabira postupka nabave kojim bi se osigurala transparentnost, jednakost i nediskriminacija, pravična i aktivna konkurencija, u cilju najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Društvo je u toku 2017. godine vršilo uvećanja temeljne plaće po temelju stimulacija bez donesenog posebnog akta s utvrđenim mjerilima i kriterijima za ocjenu rezultata rada radnika kako je definirano člancima 104. i 105. Pravilnika o radu Društva.
RMU „Banovići“ d.d. Banovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Na dan 31.12.2017. godine iskazani kapital u finansijskim izvješćima podcijenjen je za 17.358.396 KM, a dugoročna razgraničenja su precijenjena za navedeni iznos jer bespovratno uplaćena sredstva Vlade FBiH po temelju Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH, nisu evidentirana kao povećanje učešća državnog kapitala;2. U okviru iskazanih kratkoročnih potraživanja od kupaca, značajan dio u iznosu od 18.471.638 KM (iz razdoblja 1992.-1994. godine 10.945.874 KM) je bez izvjesnosti naplate, jer je za ista, zbog protoka vremena, nastupila zastara. Društvo nije vršilo vrijednosno usklađivanje ovih potraživanja sukladno paragrafu 33., 37., i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća i nije teretilo rashode pripadajućeg razdoblja i finansijski rezultat, što ima za posljedicu da su imovina (potraživanja) i kapital s 31.12.2017. godine precijenjeni za 18.471.638 KM;3. Za iskazane zalihe materijala i rezervnih dijelova u iznosu 31.457.503 KM nije vršena procjena umanjenja vrijednosti po temelju njihove zastarjelosti, sukladno zahtjevima MRS 2 – Zalihe, s obzirom na to da se značajan dio odnosi na zalihe nabavljene u ranijem razdoblju, a koje su zastarjele i neupotrebive. Nismo mogli utvrditi učinke koje bi navedeno usklađivanje imalo;4. Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava ukupne neto knjigovodstvene vrijednosti 112.491.488 KM, sukladno zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine. U okviru navedene imovine evidentirano je ulaganje od 12.046.750 KM u transportni sustav jalovine na površinskom kopu Turija, započet još 1986. godine, koji je demontiran, a za koji nije izvršena procjena umanjenja i nisu terećeni rashodi poslovanja. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja, opreme i investicija u toku iskazanih u finansijskim izvješćima može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijski izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS i MSFI;5. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo rezerviranja za izvjesne sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 1.560.000 KM, sukladno zahtjevima iz MRS 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi i obveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Za izvršene nabave u vrijednosti od 23.196.526 KM, Uprava nije provodila postupke i procedure propisane Zakonom o javnim nabavama, provedbenim i internim aktima;2. Ne možemo potvrditi iskazane troškove goriva, jer Društvo nije donijelo interna akta kojima bi se vršio adekvatan nadzor nad potrošnjom. Također, ne možemo potvrditi iskazane troškove transportnih usluga, jer ispostavljene fakture dobavljača nisu sačinjene na temelju vjerodostojne dokumentacije.

<p>„Rudnici boksita“ d.o.o. za eksploataciju rude Posušje</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Popisom imovine i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže član 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, koji je uvećan za 140.795 KM (višak zaliha), jer nije izvršeno usklađivanje vrijednosti zaliha, kako nalaže MRS 2 – Zalihe; 2. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku, može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skupština Društva nije razmatrala Godišnji obračun, Plan poslovanja, Izvješće o radu, što je bila obveza sukladno članku 335. Zakona o gospodarskim društvima i člankom 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Nadzorni odbor i Uprava nisu vršili saziv Skupštine, a što je bila obveza najmanje jednom godišnje, kako nalaže član 336. Zakona o gospodarskim društvima. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo je, usluge prijevoza rude u iznosu 532.810 KM, usluge održavanja vozila i nabavu rezervnih dijelova za vozni park 41.764 KM, te usluge bušenja za istraživanje boksita 98.449 KM, vršilo bez provođenja odredbi Zakona o javnim nabavama; 2. Doprinosi za mirovinsko invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti u ukupnom iznosu od 1.227.511 KM iz razdoblja 2013., 2014. i 2015. godine nisu plaćeni, niti su poduzete bilo kakve aktivnosti u cilju izmirivanja istih, što nije sukladno članku 11. Zakona o doprinosima i člankom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.
<p>JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo na dan 31.12.2017. godine nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti imovine sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukupna ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je 210.114.470 KM, i čini 67% nenaplaćenih potraživanja (na „Aluminij“ d.d. Mostar se odnosi 138.283.199 KM), a što je neopravdano, s obzirom na djelatnost Društva i raspoložive instrumente osiguranja naplate potraživanja. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije dosljedno primjenjivalo Zakon o javnim nabavama u dijelu pravilnog odabira postupka nabave i osiguranja stvarne konkurencije svih ponuđača. Kod nabave kratkoročnog kredita pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja, nisu postojali opravdani i dokazivi razlozi krajnje hitnosti iz članka 21. Zakona o javnim nabavama, a kod nabave usluge reklamiranja Društva putem nogometnih klubova, nije osigurana stvarna konkurentska osnova svim ponuđačima sukladno članku 53. Zakona o javnim nabavama. <p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p>

JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Tuzla	<p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U finansijskim izvješćima nisu iskazane nekretnine koje Društvo koristi: objekt putničkog terminala, portirnica s nadstrešnicom i parkiralište, procijenjene vrijednosti 2.080.322 KM. Navedeno ima za posljedicu da su imovina i kapital podcijenjeni za navedeni iznos. Na dan 31.12.2017. godine, kao ni na datume prethodnih izvješća, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS i MSFI; 2. Društvo u 2017. godini nije priznalo najmanje 255.747 KM prihoda od donacija koji se odnosi na utrošena primljena sredstva iz Proračuna FBiH za plaća i naknade za prosinac 2017. godine, kako to zahtjeva MRS 20 - Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći, zbog čega su podcijenjeni prihodi i iskazani finansijski rezultat za 2017. godinu, a precijenjene obveze za navedeni iznos. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvo cjelokupno poslovanje obavlja sa samo jednom aviokompanijom, a značajnim dijelom se financira iz Proračuna Federacije BiH i Proračuna Tuzlanskog kantona. Iako je trebalo, Društvo nije izvršilo procjenu sposobnosti nastavka poslovanja u vremenski neograničenom razdoblju.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije provodilo postupke javnih nabava sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama. Prilikom nabave radova na rekonstrukciji i dogradnji zgrade putničkog terminala nije osigurana pravična i aktivna konkurencija svih ponuđača, a kod nabave goriva tenderska dokumentacija nije davala potpune i jasne informacije o predmetu nabave; 2. Popisom imovine i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
„Registar vrijednosnih papira u FBiH“ d.d. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p>
KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura i iskazani iznos kapitala u poslovnim knjigama nije usklađen s kapitalom upisanim u sudski registar. Temeljni kapital u sudskom registru i u Statutu Društva iskazan je u iznosu 10.000 KM, a u poslovnim knjigama, pored kapitala u navedenom iznosu, iskazan je i državni kapital 354.573.698 KM i dionički kapital 408.699 KM. Prema navedenom, kapital kao i imovina su precijenjeni za navedene iznose, a finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja; 2. Društvo nema podatke, niti prati učinke troškova zaliha i njihovo učešće u cijeni koštanja pojedinih drvnih sortimenata. Ne utvrđuje se cijena koštanja drvnih sortimenata, jer uspostavljene evidencije ne daju stvarnu cijenu koštanja. Navedeno nije sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardom 2–Zalihe;

3. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat u iznosu od 232.918 KM, jer su prihodi od prodaje drvnih sortimenata manje iskazani za 91.757 KM, a zalihe nisu vrednovane sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardom 2– Zalihe. Učinke na finansijski rezultat nije moguće kvantificirati.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje**Temelj za izražavanje mišljenja:**

1. Obveze po temelju naknada za korištenje šuma ne izmiruju se u propisanim rokovima, sukladno Zakonu o šumama Kantona Sarajevo. Neizmirene obveze po ovom temelju za razdoblje 2013.- 2017. godina iskazane su 1.375.543 KM;
2. Postupci javnih nabava nisu se provodili sukladno člancima 15. i 23. Zakona o javnim nabavama u dijelu pravilnog odabira postupka nabave. Nabave dodatnih usluga za rekonstrukciju i asfaltiranje puteva u iznosu 230.154 KM, provedene su pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja, a da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu ovog postupka. Također, provedeno je više postupaka nabavki putem direktnih sporazuma za srodne predmete nabave, a za koje je trebalo provesti drugi odgovarajući postupak nabave;
3. Popis stalnih sredstava nije pravilno proveden, nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršena usporedba stanja utvrđenog popisom s knjigovodstvenim stanjem radi njihovog usklađivanja, kako je propisano člancima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Skretanje pažnje:

- Pravilnikom o radu, prijem novih radnika predviđen je posredovanjem Zavoda za zapošljavanje, objavljivanjem oglasa u nekom od dnevnih listova ili neposredno ukoliko postoji poznat kandidat za zaposlenje. Prijem zaposlenika u 2017. godini je, u najvećem broju, vršen na neposredan način koji je najmanje transparentan, što je neprimjereno jer se radi o poduzeću temeljenom javnim sredstvima i koje gazduje državnim dobrima.

JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržavanje od mišljenja**Temelj za izražavanje mišljenja:**

1. Društvo ne vodi materijalno knjigovodstvo i nema knjigovodstvenih evidencija o količini i cijeni proizvedenih i skladištenih drvnih sortimenata. Računovodstvenim politikama nije uređeno priznavanje cijene koštanja proizvodnje, ni način vrednovanja i iskazivanja zaliha. Zalihe se evidentiraju na datum bilance popisom, bez usklađivanja vrijednosti, kako nalaže MRS 2- Zalihe. Ne možemo potvrditi da su finansijska izvješća sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI. Učinke na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati.

Skretanje pažnje:

- Tijekom 2017. godine Skupština Društva i Nadzorni odbor nisu imali kontinuitet u svom radu. Vlada Bosansko-podrinjskog kantona je više puta imenovala i razrješavala članove Skupštine. Nadzorni odbor je također radio u više saziva i s ograničenim mandatima, opozivima i ostavkama, a stavovi njegovih članova u većem broju slučajeva nisu bili međusobno usuglašeni.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Temelj za izražavanje mišljenja:**

1. Postupci nabave usluga sječe, izvoza i izгона šumskih drvnih sortimenata i usluga izrade vlaka i sanacije putne komunikacije nisu provedeni uz dosljednu primjenu odredaba Zakona o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima. Nije postupljeno sukladno člancima 53. i 65. Zakona o javnim nabavama u dijelu pripreme tenderske dokumentacije, evaluacija ponuda i sačinjavanja zapisnika o istim.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kantonavno Ministarstvo za privredu, u 2017. godini, nije prenijelo na Društvo poslove gospodarenja šumama kako je utvrđeno člankom 51. točka 6. Zakona o šumama Bosansko-podrinjskog kantona. Društvo je u 2017. godini obavljalo navedene poslove bez važećeg Ugovora o ustupanju poslova gospodarenja državnim šumama na području Kantona.
JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Na dan 31.12.2017. godine, kao ni na datume prethodnih izvješća, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI; Na poziciji investicija u toku, iskazane su investicije u ukupnom iznosu od 52.661 KM, od kojih se ne očekuju buduće ekonomske koristi sukladno paragrafu 89. Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI). <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p style="text-align: center;">-</p>
JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom“ d.o.o. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su 2.691.870 KM i odnose se na odgođeni prihod za primljene donacije. Ne postoji potpuna i pouzdana evidencija o nabavljenim sredstvima iz donacija i subvencija, niti o sučeljavanju prihoda kroz amortizaciju u razdoblju korištenja sredstava. Zbog navedenog, ne može se potvrditi točnost iskazanih pasivnih vremenskih razgraničenja jer nisu iskazana sukladno MRS 20 – Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći; Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije vršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Na poziciji opreme iskazan je iznos od 276.200 KM, za koji nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se utvrdilo na što se odnosi i za koju se ne vrši obračun amortizacije. Navedeno ima za posljedicu da vrijednost sredstava nije točno iskazana, a samim time ni finansijski rezultat, te da finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI; Društvo je u 2017. godini iskazalo pozitivan finansijski rezultat - dobit od 41.083 KM i isti nije točno iskazan i precijenjen je za iznos od najmanje 145.308 KM. Nisu knjiženi troškovi u iznosu od najmanje 126.916 KM u čemu su troškovi za marketinške usluge 92.016 KM i nisu točno iskazani troškovi amortizacije. Prihodi su više iskazani za 18.392 KM, a nije moguće kvantificirati iznos pogrešnog iskazivanja prihoda od donacija. Zbog navedenog, kao i prijenosa ispravke nenaplaćenih potraživanja na teret rashoda i otpisivanja obveza prema dobavljačima koje nisu prethodno usuglašene, ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skupština i Nadzorni odbor ne obavljaju funkcije organa upravljanja Društva sukladno Zakonu o gospodarskim društvima i Zakonu o javnim poduzećima u FBiH. Grad Mostar nije imenovao predstavnika - punomoćnika osnivača Društva i sjednice Skupštine nisu održavane od 2013. godine, što nije sukladno članku 336. Zakona o gospodarskim društvima. Zbog neodržavanja Skupštine nisu usvojena finansijska izvješća i izvješća o poslovanju od 2013. do 2017. godine, niti su

	<p>razmatrani Godišnji obračun, Plan poslovanja i Izvješće o radu, što je obveza sukladno članku 335. Zakona o gospodarskim društvima i članku 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH;</p> <ul style="list-style-type: none">• Društvo nije izvršilo procjenu sposobnosti nastavka poslovanja u vremenski neograničenom razdoblju. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Planovi poslovanja Društva ne sadrže sve elemente propisane Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, a koji se odnose na: predviđanje prihoda i rashoda, kapitalne izdatke, izvore financiranja, kao i elemente nabavki. Iako je u 2017. godini došlo do značajnog pada prihoda i rashoda u odnosu na planirane, nisu poduzete aktivnosti na izmjenama i dopunama Plana poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima;2. Za postupke javnih nabava izrade glavnog projekta širenja stajanke u iznosu od 35.720 KM i aerodromskog uređaja za izvlačenje dima i plinova – dimovod u iznosu od 14.481 KM, nisu pravilno odabrani postupci nabave. Također, kod direktnih sporazuma u više slučajeva vršeno je dijeljenje predmeta nabave. Navedeno nije sukladno člancima 15., 21. i 23. Zakona o javnim nabavama;3. Popisom imovine i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
<p>„ERCIPO“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Za izvršene nabave roba i usluga iskazane vrijednosti 551.326 KM u 2017. godini, iako je bilo u obvezi, Društvo nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavama.
<p>JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava sukladno zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Osim toga, Društvo je tijekom 2017. godine izmijenilo amortizacijske stope bez preispitivanja ostatka vrijednosti korisnog vijeka upotrebe imovine, što nije sukladno paragrafu 51. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Učinke na finansijska izvješća nismo mogli utvrditi. Posljedica navedenog je da finansijska izvješća nisu sastavljeni sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI;2. Društvo je na dan 31.12.2017. godine iskazalo obveze u iznosu 17.062.672 KM, a da se nisu stekli uvjeti za priznavanje sukladno paragrafu 91. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća. Na temelju iskazanih obveza, netemeljeno su iskazane nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi;3. Društvo nije iskazalo obveze utvrđene po Sporazumu o plaćanju dužnih javnih prihoda iz razdoblja 2002. do 2007. godine, u ukupnom iznosu 3.497.385 KM. Također, nisu iskazane obveze za opću i posebnu vodnu naknadu za korištenje voda, utvrđene u Zapisniku Federalne uprave za inspeksijske poslove 2003. - 2016. godine u ukupnom iznosu 1.002.164 KM, što ima za posljedicu da su rashodi i obveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen;4. Iskazane zalihe u iznosu 205.353 KM nisu vrednovane sukladno MRS 2 - Zalihe. Učinke na finansijska izvješća nismo mogli utvrditi;

5. Društvo je iskazalo potraživanja 1.847.433 KM koja nisu vrijednosno usklađena, što je bila obveza sukladno paragrafu 33., 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća. Učinke na finansijska izvješća nismo mogli utvrditi.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Temelj za izražavanje mišljenja:

1. Društvo u 2017. godini, a ni u ranijem razdoblju nije vršilo obračun i plaćanje opće i posebne vodne naknade za korištenje voda sukladno Zakonu o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli podmirivanja obveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada;
2. Popisom imovine i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim time nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

3.2 Revizija učinka

Sukladno članku 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti glede ekonomičnosti, efikasnosti i učinkovitost s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještava na način koji određuje ovaj Zakon. Rezultati pojedinačnih revizija učinka prezentiraju se putem izvješća koji se dostavljaju subjektima revizije i ostalim institucijama sukladno odredbama Zakona o reviziji (Parlament Federacije BiH, Vlada Federacije BiH i Predsjednik Federacije BiH). Izvješća revizije učinka su javni dokumenti i objavljuju se na web stranici Ureda za reviziju.

U provođenju revizije učinka primjenjuje se Okvir međunarodnih standarda za vrhovne revizijske institucije (ISSAI okvir u BiH) koji prepoznaju reviziju učinka kao jednu od tri glavne vrste revizije javnog sektora. Revizija učinka treba da doprinese boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stupnju transparentnosti i javne odgovornosti. Teme za reviziju učinka, koje su relevantne, aktualne i od posebnog interesa za građane, biraju se iz područja u kojima su potrebne promjene, te koje su značajne u smislu angažiranih materijalnih i ljudskih resursa ili utjecaja koji imaju na društvo.

Revizija učinka najčešće obuhvaća višegodišnje razdoblje, te se ne vezuje za kalendarsku godinu. U revizionom ciklusu 2017./2018. godine koji je trajao do sačinjavanja predmetnog izvješća, objavljena su tri izvješća revizije učinka kako slijedi:

1. Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH;
2. Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima;
3. Efikasnost rada općinskih sudova.
4. Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“;
5. Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“.

Prvi tri navedena izvješća predstavljaju revizije učinka čiji su predmeti ispitivanja bile oblasti koje do sada nisu revidirane od strane Ureda za reviziju, te su u izvješćima osim nalaza i zaključaka date i preporuke. Preostala dva izvješća odnose se na praćenja realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka, te su u njima predstavljeni nalazi i zaključci.

3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka

- Javna poduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH i nadležne institucije Federacije BiH nisu poduzele odgovarajuće aktivnosti, kako bi zapošljavanje u javnim poduzećima učinili transparentnim. Postojeća regulativa je ostavila prostor menadžmentu javnih poduzeća da samostalno odlučuju kako će vršiti zapošljavanje i koliko će biti transparentni u obavljanju svojih dužnosti. Informacije o zapošljavanju u javnim poduzećima, u većini slučajeva, nisu bile javno objavljene i dostupne svim nezaposlenim i zainteresiranim licima, tako da isti nisu imali jednake šanse za zapošljavanje. Izostao je i odgovarajući nadzor nad zapošljavanjem u javnim poduzećima, kao i posredovanje u zapošljavanju između osoba koje traže zaposlenje i javnih poduzeća koja imaju potrebu za radnom snagom.
- Gubici vode u vodovodnim poduzećima se mogu i trebaju značajno smanjiti, kako bi se osiguralo redovno vodoopskrbu građana, smanjili troškovi vodovodnih poduzeća vezani za gubitke vode i sačuvala voda kao jedan od najvrjednijih prirodnih resursa. Rezultati revizije su pokazali kako vodovodna poduzeća u Federaciji BiH nisu poduzimala odgovarajuće aktivnosti u cilju otkrivanja i adekvatnog evidentiranja gubitaka vode u vodovodnoj mreži i sukladno tome nisu poduzimali konkretne aktivnosti i mjere, kako bi smanjili gubitke vode. Izostanak adekvatnog nadzora i kontrole vodovodnih poduzeća od strane njihovih osnivača (općine, gradovi, županije) dodatno usložnjava teško stanje u području vodoopskrbe. Osnivači nisu osigurali da vodovodna poduzeća na odgovoran način upravljaju vodovodnom infrastrukturom i da ulažu dovoljna sredstva za održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže.
- Revizijom je utvrđeno da se efikasnosti rada općinskih sudova značajno razlikuje zbog činjenice da su određeni sudovi s postojećim resursima kontinuirano rješavali manji broj predmeta, u usporedbi s ostalim sudovima. Nadležni u sudovima ne raspolažu s odgovarajućim informacijama o tome da li su ljudski resursi maksimalno iskorišteni, odnosno da li se sa postojećim ljudskim resursima rješava dovoljan broj predmeta. Općinski sudovi nisu bili efikasni glede rješavanja predmeta u utvrđenim rokovima, niti su osigurali odgovarajuće praćenje trajanja pojedinačnih predmeta i analizu uzroka koji dovode do prekoračenja rokova. Neblagovremeno rješavanje predmeta u prethodnim godinama, uzrokovalo je isplate značajnih iznosa javnih sredstava zbog utvrđenih povreda prava na suđenje u razumnom roku. Posebno zabrinjava činjenica da broj utvrđenih povreda prava na suđenje u razumnom roku, kao i iznosi obeštećenja stranaka, imaju trend rasta. Podaci o različitom prosječnom trajanju rješavanja predmeta između sudova, ukazuju na činjenicu da građani Federacije BiH, zavisno od toga na kojem

sudu rješavaju svoj predmet, nemaju iste mogućnosti da brzo i ekonomično ostvare svoja prava.

- Praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka pokazalo je kako institucije kojima su upućene preporuke nisu poduzele dovoljne aktivnosti u cilju realizacije preporuka. Također je zaključeno kako nije ostvaren napredak u postupanju Parlamenta FBiH i Vlade FBiH na osnovu izvješća revizije učinka. Navedeni organi vlasti izvješća revizije učinka nisu redovno razmatrali, niti su svojim zaključcima obvezali institucije da realiziraju date preporuke.

3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka

U ovom dijelu izvješća prezentirani su temeljni nalazi i preporuke iz tri objavljena izvješća revizije učinka, u kojima su obrađene teme koje nisu bile predmet ispitivanja u ranijim izvješćima revizije učinka. Revizije su se odnosile na višegodišnji vremensko razdoblje, uzorkom su bila obuhvaćena 63 subjekta, a preporuke su upućene na 77 subjekta, što je prikazano u sljedećoj tablici:

Red. br.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih uzorkom revizije	Broj subjekata kojima su dane preporuke	Broj danih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH	<ul style="list-style-type: none"> • Javna poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH • Resorna ministarstva koja vrše ovlaštenja u javnim poduzećima iz nadležnosti FBiH, • Federalni zavod za zapošljavanje. 	12	25	11	2014.-2016.
2.	Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima	<ul style="list-style-type: none"> • Javna poduzeća koja vrše usluge vodoopskrbe u FBiH (vodovodna poduzeća u FBiH) • Osnivači vodovodnih poduzeća (kanton/JLS) 	20	20	7	2015.-2017.
3.	Efikasnost rada općinskih sudova	<ul style="list-style-type: none"> • Općinski sudovi u FBiH 	31	32	6	2014.-2016.
	UKUPNO:		63	77	24	

3.2.2.1 Revizija učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“

Cilj revizije je bio ispitati postupak zapošljavanja u javnim poduzećima Federacije BiH i uzroke nedovoljne transparentnosti zapošljavanja.

Glavni nalazi revizije:

- Javna poduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH su u razdoblju 2014.-2016. godina intenzivno zapošljavala nove radnike, pri čemu se menadžment javnih poduzeća, najčešće odlučivao za nedovoljno transparentne načine zapošljavanja. U promatranom razdoblju revizije, u devet javnih poduzeća iz uzorka revizije, ukupno je zaposleno 2282 nova radnika, od toga je 73%, odnosno 1674 radnika primljeno bez natječaja/oglasa.
- Najčešće korišteni i internim aktima propisani načini zapošljavanja bili su zapošljavanje kandidata na temelju zaprimljenih individualnih prijava za posao, odnosno neposrednim izborom „poznatog kandidata“. Revizijom je utvrđeno da su i jedan i drugi način netransparentni.
- Zapošljavanje u javnim poduzećima Federacije BiH rijetko se provodilo putem natječaja/oglasa, a utvrđeno je da ni ovaj način zapošljavanja nije zadovoljavao kriterije transparentnosti.
- Postojeći propisi u Federaciji BiH kojima je uređeno poslovanje, a time i zapošljavanje u javnim poduzećima, nisu jasno regulirali način zapošljavanja, postupak zapošljavanja, kao i informiranje o zapošljavanju u javnim poduzećima. Zakoni nisu slijedili, niti jasno propisali obveze koje proističu iz međunarodnih deklaracija i konvencija iz područja zapošljavanja, kao i načela transparentnosti koja proističu iz zakona donesenih na razini BiH.
- Zakonskim i pod zakonskim propisima nije definirano provođenje nadzora nad zapošljavanjem u javnim poduzećima Federaciji BiH, što je imalo je za posljedicu da se suštinski nadzor nad zapošljavanjem u javnim poduzećima nije ni provodio.
- Federalni zavod za zapošljavanje, kao nadležna institucija za unapređenje zapošljavanja u Federaciji BiH nije se bavio ispitivanjem zapošljavanja u javnim poduzećima, niti je predlagao konkretne mjere za osiguranje uvjeta za proaktivno posredovanje u zapošljavanju između nezaposlenih osoba i javnih poduzeća.
- Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje nisu uspostavile adekvatne evidencije o nezaposlenim osobama koje su temeljna pretpostavka za aktivno posredovanje u zapošljavanju.

Preporuke za Parlament Federacije BiH

- *Završiti proceduru donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kojim će se propisati obveza zapošljavanja putem javnog oglašavanja (natječaj/oglas), u cilju transparentnosti zapošljavanja u cjelokupnom javnom sektoru, a time i u javnim poduzećima Federacije BiH. Osigurati da se u Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu uvrste kaznene odredbe za nepoštivanje obveze javnog oglašavanja prilikom zapošljavanja.*

Preporuke za Vladu Federacije BiH

- *Osigurati da se nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu odmah pristupi izradi provedbenog akta, kojim treba detaljno i sveobuhvatno urediti način i postupak zapošljavanja u javnom sektoru, pa tako i u javnim poduzećima Federacije BiH;*
- *Sukladno dopunama Zakona o javnim poduzećima u Federaciji BiH, donijeti nedostajuću Uredbu, kojom će se javnim poduzećima u Federaciji BiH detaljnije urediti principi obavljanja djelatnosti od javnog društvenog interesa;*
- *Jasno propisati nadležnosti u provođenju nadzora nad zapošljavanjem u javnim poduzećima Federacije BiH.*

Preporuke za Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, kao i ostala resorna ministarstva koja vrše ovlaštenja u javnim poduzećima iz nadležnosti Federacije BiH.

- *Izraditi procedure za provođenje nadzora, praćenje rada i monitoring u javnim poduzećima Federacije BiH, uz obvezu podnošenja izvješća Vladi Federacije BiH;*
- *Kontinuirano analizirati planove i izvješća o zapošljavanju u javnim poduzećima Federacije BiH, uz obveznu kontrolu načina i postupka zapošljavanja i o tome redovno obavještavati Vladu Federacije BiH.*

Preporuke za javna poduzeća Federacije BiH

- *Javno objavlјivati informacije o svakom pojedinačnom zapošljavanju, kako bi sve osobe koja traže posao, imala jednak pristup informacijama o planiranom zapošljavanju;*
- *Internim aktima javnih poduzeća jasno definirati procedure zapošljavanja, kako bi svaka faza u postupku zapošljavanja bila jasno propisana, adekvatno dokumentirana i podložna provođenju nadzora.*

Preporuka za Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

- *Završiti izradu nedostajućih propisa, kojim će se osigurati pretpostavke za adekvatno i proaktivno posredovanje u zapošljavanju.*

Preporuke za Federalni zavod za zapošljavanje i županijske službe za zapošljavanje

- ***Ubrzati aktivnosti usklađivanja i ažuriranja podataka o osobama s evidencija službi za zapošljavanje, kako bi se omogućila uspostava kvalitetnih evidencija o aktivnim tražiocima posla;***
- ***Osigurati proaktivnu suradnju s javnim poduzećima, kako bi se unaprijedilo posredovanje u zapošljavanju između javnih poduzeća i nezaposlenih osoba evidentiranih na službama za zapošljavanje.***

3.2.2.2 Revizija učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“

Cilj revizije je bio ispitati jesu li vodovodna poduzeća i njihovi osnivači poduzimali adekvatne aktivnosti, kako bi se smanjili gubici vode u vodovodnim mrežama u Federaciji BiH, koji su prepoznati kao jedan od najvećih uzroka problema u vodoopskrbi.

Glavni nalazi revizije:

- Gubici vode u mreži kod većine vodovodnih poduzeća iz uzorka revizije bili su izrazito visoki, a kod pojedinih vodovodnih poduzeća iznosili su čak i preko 70% od ukupne količine zahvaćene vode. U razdoblju 2015.-2017. godina, u 10 vodovodnih poduzeća iz uzorka, količina vode u iznosu cca. 288 miliona m³ ili 64% od ukupno zahvaćene vode izgubljena je u sustavima vodoopskrbe.
- Većina vodovodnih poduzeća nije poduzimala aktivnosti u cilju odgovarajućeg otkrivanja i evidentiranja gubitaka vode. Podaci o strukturi gubitaka vode, kojima raspolaže većina vodovodnih poduzeća iz uzorka, ne omogućavaju pouzdano i jasno utvrđivanje stvarnih i prividnih gubitaka, pa se isti najčešće utvrđuju prema procjenama.
- Uprkos visokim gubicima vode, vodovodna poduzeća nisu definirala precizne i mjerljive ciljeve za smanjenje gubitaka vode, niti su vršili aktivnu kontrolu vodovodne mreže u cilju blagovremenog otkrivanja gubitaka vode. Popravke na mreži najčešće su vršene tek nakon pojave vidljivog curenja vode. Poduzete aktivnosti u većini slučajeva nisu rezultirale smanjenjem gubitaka vode.
- Osnivači vodovodnih poduzeća, u velikom broju, nisu precizno definirali obveze vodovodnih poduzeća, zbog čega je izostalo redovno održavanje i izgradnja sustava vodoopskrbe, a poduzeća su poslovala s neodgovarajućim tehničkim i kadrovskim kapacitetima.
- Veliki broj osnivača ne raspolaže ni temeljnim podacima o gubicima vode u vodovodnoj mreži, niti su zahtijevali od vodovodnih poduzeća redovno dostavljanje informacija o gubicima vode i mjerama koje se poduzimaju na njihovom smanjenju.

Preporuke za vodovodna poduzeća

- *Osigurati redovno i precizno evidentiranje i praćenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži;*
- *Uspostaviti metode aktivne kontrole gubitaka vode i osigurati njihovo kontinuirano provođenje;*
- *Osigurati redovno održavanje vodovodne infrastrukture i izdvajanje dovoljnih finansijskih sredstava za ove namjene;*
- *Jasno definirati ciljeve i planirati konkretne mjere usmjerene na smanjivanje gubitaka vode u mreži i osigurati njihovo provođenje.*

Preporuke za osnivače vodovodnih poduzeća

- *Jasno definirati obveze i odgovornosti između osnivača i vodovodnih poduzeća u cilju osiguranja redovnog održavanja vodovodne mreže i smanjivanja gubitaka vode u mreži;*
- *Osigurati kontinuiranu kontrolu i nadzor iskazanih podataka o zahvaćenoj i isporučenoj vodi i gubicima vode, kako bi se imao točan uvid u stanje gubitaka vode i poduzele adekvatne aktivnosti na njihovom smanjivanju;*
- *Utvrđiti prioriteta kapitalna ulaganja u održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže.*

3.2.2.3 Revizija učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“

Cilj revizije bio je ispitati efikasnost rada općinskih sudova u rješavanju predmeta. U okviru navedenoga cilja, revizija je ispitivala da li pojedini općinski sudovi, s postojećim resursima, rješavaju veći broj predmeta u odnosu na druge općinske sudove, te da li se predmeti rješavaju u utvrđenim rokovima.

Glavni nalazi revizije:

- Rezultati DEA analize su pokazali da je između općinskih sudova u promatranom razdoblju postojala značajna razlika u broju riješenih predmeta u odnosu na raspoložive ljudske resurse, te da je većina sudova s ovog aspekta bila nedovoljno efikasna. Tako je 18 općinskih sudova s raspoloživim ljudskim resursima riješilo manji broj sudskih predmeta u usporedbi s ostalih 13 općinskih sudova, uključenih u analizu. Određeni općinski sudovi su s raspoloživim ljudskim resursima kontinuirano rješavali manje sudskih predmeta u odnosu na druge općinske sudove uključene u analizu.
- Postojeći način praćenja rezultata rada u sudovima ne pruža pouzdane informacije o stvarnoj iskorištenosti ljudskih resursa.

- U svim sudovima iz uzorka, u promatranom razdoblju, došlo je do prekoračenja rokova za rješavanje predmeta. Nisu poštovani optimalni, a samim time ni zakonom propisani rokovi. U prosjeku se dvije trećine predmeta u općinskim sudovima, rješavalo s prekoračenjem rokova.
- Općinski sudovi nisu u dovoljnoj mjeri pratili trajanja rješavanja predmeta i analizirali uzroke kašnjenja u rješavanju predmeta.
- U pojedinim sudovima prosječno trajanje rješavanja predmeta bilo je višestruko duže u odnosu na prosječno trajanje rješavanja predmeta u drugim sudovima.
- Gotovo jedna trećina neriješenih predmeta u općinskim sudovima stara je od 2 do 5 godina, što je značajno ako se uzme u obzir da su optimalni rokovi za rješavanje predmeta iz nadležnosti općinskih sudova skoro u pravilu kraći od jedne godine.
- Dugotrajno rješavanje predmeta, u posljednje vrijeme se sve češće karakterizira kao povreda prava na suđenje u razumnom roku. U razdoblju 2014.-2018. godina, odlukama nadležnog suda, utvrđena je obveza obeštećenja stranaka zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku u iznosu preko 1,8 miliona KM na teret županijskih proračuna.

Preporuke za općinske sudove

- ***Redovito vršiti procjenu iskorištenosti raspoloživih ljudskih resursa u cilju osiguranja efikasnosti u rješavanju predmeta;***
- ***Internim aktom suda precizno propisati način praćenja trajanja i poštivanja rokova rješavanja pojedinačnih predmeta;***
- ***Redovito vršiti detaljnu analizu uzroka kašnjenja u rješavanju predmeta, s ciljem poduzimanja mjera na otklanjanju uzroka koji dovode do nepoštivanja „optimalnih rokova“;***
- ***Identificirati i analizirati sve predmete kod kojih postoji rizik od povrede prava na suđenje u razumnom roku, kako bi se osiguralo njihovo žurno rješavanje;***
- ***Osigurati rješavanje predmeta prema starosti inicijalnog akta, kako bi se poboljšala starosna struktura neriješenih predmeta.***

Preporuka za Federalno ministarstvo pravde

- ***Uputiti inicijativu VSTV-u BiH da se izvrši detaljna analiza sudačkih normi, utvrđenih Pravilnikom o orijentacijskim mjerilima za rad sudaca i stručnih suradnika u sudovima u BiH.***

3.2.3 Praćenje realizacije preporuka revizije učinka

U ovom dijelu izvješća prezentiraju se rezultati provedenog praćenja realizacije preporuka iz dva ranije objavljena izvješća revizije učinka. Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja

povratne informacije za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o aktivnostima poduzetim na osnovu izvješća revizije učinka, a sve u cilju unapređenja buduće prakse postupanja po izvješćima i veće realizacije preporuka.

3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“

Cilj praćenja bio je ispitati da li su odgovorne institucije poduzimale aktivnosti na osnovu Izvješća revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ objavljenog u 2013. godini, te u kojoj mjeri su dane preporuke realizirane.

Rezultati provedenog praćenja pokazali su sljedeće:

- Od ukupno sedam preporuka danih u predmetnom Izvješću, jedna preporuka je potpuno realizirana, četiri preporuke su djelimično realizirane, dok za dvije preporuke nisu poduzimane aktivnosti na njihovoj realizaciji.
- Programi podrške sektoru MSP nisu planirani na temelju sveobuhvatnih informacija o stanju u sektoru i uvjetima poslovanja subjekata MSP.
- Prilikom provođenja programa podrške razvoju ovog sektora, prioritet se i dalje davao dodjeli finansijskih poticaja, dok su izostale opće mjere podrške koje su potrebne za stvaranje boljih uslova poslovanja za sve subjekte malog i srednjeg poduzetništva.
- U prethodnim godinama učinjen je određeni napredak u definisanju kriterija za odabir korisnika finansijskih poticaja, međutim konstatovano je da kvalitet projekta i dalje ne predstavlja kriterij koji se koristi za ocjenu projekata u svim oblastima za koje su poticaji davani.
- Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta nije osiguralo odgovarajuće praćenje rezultata poticaja kako bi se utvrdio stvarni učinak datih poticaja na razvoj ovog važnog sektora.
- Nije ostvaren napredak u postupanju Parlamenta FBiH i Vlade FBiH na osnovu izvješća revizije učinka. Navedeni organi vlasti izvješća revizije učinka nisu redovno razmatrali, niti su svojim zaključcima obavezali institucije da realiziraju date preporuke.

3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“

Cilj praćenja bio je ispitati poduzete aktivnosti institucija na temelju Izvješća revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“ objavljenog u 2015. godini i procijeniti u kojoj mjeri su dane preporuke realizirane.

Rezultati provedenog praćenja pokazali su sljedeće:

- Od ukupno trinaest preporuka danih u predmetnom izvješću, tri preporuke su realizirane, pet preporuka je djelimično realizirano, dok za četiri preporuke institucije još uvijek nisu poduzele potrebne aktivnosti na njihovoj realizaciji. Jedna od danih preporuka više nije relevantna obzirom da je podzakonski akt na koji se preporuka odnosila stavljen van snage.
- U proteklom periodu ostvaren je značajan napredak u osiguranju osnovnih pretpostavki za sistemsko unapređenje energetske efikasnosti u FBiH. Donesen je Zakon o energijskoj efikasnosti u FBiH i izrađene su Okvirna energetska strategija FBiH do 2035. godine i Akcijski plan energetske efikasnosti FBiH za period 2016.-2018. godina.
- Još uvijek nedostaju važni podzakonski akti koji su neophodni za postupanje sukladno sa odredbama Zakona o energijskoj efikasnosti u FBiH i realiziranje programa unapređenja energetske efikasnosti.
- Donesenim Zakonom, strateškim i planskim dokumentima prepoznat je značaj unapređenja energetske efikasnosti u javnom sektoru, te su propisane obaveze institucija koje je potrebno ispuniti u cilju unapređenja stanja u predmetnoj oblasti. Međutim, utvrđeno je da institucije FBiH u proteklom periodu nisu planirale i realizirale konkretne mjere kako bi smanjile potrošnju energije i ostvarile ostale koristi od unapređenja energetske efikasnosti.
- Provedeno praćenje je također pokazalo da Parlament FBiH i Vlada FBiH nisu razmatrali predmetno izvješće revizije učinka, kako bi svojim zaključcima dodatno obavezali institucije na postupanje sukladno danim preporukama. Pored navedenog, utvrđeno je da Vlada FBiH nije posebno analizirala preporuke koje su joj bile upućene, niti je planirala način realiziranja preporuka iz predmetnog izvješća.

**4. Izvješće o reviziji Vladinog godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna -
Izvješće o financijskoj reviziji
Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine
za 2017. godinu**

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

**IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2017. GODINU**

Broj: 01-02-06-14-1-1295-3/18

Sarajevo, srpanj 2018. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	103
1.	MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	103
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	105
II.	KRITERIJI ZA REVIZIJU	107
III.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	108
1.	UVOD	108
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	109
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	109
4.	SUSTAV INTERNIH KONTROLA.....	113
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠTAVANJE	121
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA	123
6.1	<i>GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA</i>	<i>123</i>
6.1.1	Prihodi i primici	123
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje	124
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	125
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	126
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	131
6.1.2.4	Kapitalni transferi	146
6.1.2.5	Interventna sredstva ili sredstva rezerve	147
6.1.2.6	Izdaci za kamate	148
6.1.2.7	Izdaci za finacijsku imovinu.....	149
6.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova	149
6.1.3	Tekuća rezerva	149
6.1.4	Finacijski rezultat.....	151
6.2	<i>IMOVINA, OBVEZE I IZVORI SREDSTAVA.....</i>	<i>152</i>
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	153
6.2.2	Stalna sredstva	153
6.2.3	Dugoročni plasmani.....	153
6.2.4	Kratkoročna potraživanja i plasmani	155
6.2.5	Kratkoročne obveze i razgraničenja	157
6.2.6	Dugoročne obveze i razgraničenja	159
6.2.7	Izvori sredstava	160
6.2.8	Popis sredstava i obveza.....	160
7.	VANBILANČNA EVIDENCIJA	161
8.	JAVNE NABAVE	162
9.	KOMENTAR	163
IV.	PRILOG KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA I PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA.....	165
	Konsolidirani godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2017. godinu.....	166
	Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2017. godine.....	169
	Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima razdoblje izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine	170
	Pregled realiziranih tekućih transfera u 2017. godini	171

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje temeljem provedene financijske revizije koja uključuje reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju financijskih **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu** koji obuhvaćaju: Račun prihoda i rashoda, Bilanca stanja, Izvješće o novčanim tokovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvješće o izvršenju proračuna i Godišnji izvješće o izvršenju proračuna – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Ministarstvo financija je odgovorno za izradu i fer prezentaciju **Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu** sukladno prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća koja su bila podloga za sačinjavanje **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu**, ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare i greške. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje financijskih izvješća u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća. Revizor također ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom:

1. Obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obveze za poticaje u poljoprivredi, u iznosu od 81.760.730 KM, nisu evidentirane na propisanim pozicijama i u finansijskim izvješćima u razdoblju na koje se odnose, zbog čega su za navedeni iznos podcijenjeni rashodi i obveze, a finansijski rezultat pripadajućih obračunskih razdoblja precijenjen. Navedeno nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH (točke 6.1.4 i 7. Izvješća);
2. Popis imovine i obveza kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom na to da istim nije obuhvaćena cjelokupna imovina, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom (točka 6.2.8 Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelji za mišljenje s rezervom, finansijska izvješća i **Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje proračuna i novčane tokove za godinu koja se završava na taj datum, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvješćima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Nisu završene aktivnosti vezane za završetak raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanje točnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, sukladno Zakonu o odbrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, i dalje odgovorna (točke 3. i 6.2.8 Izvješća);
- Nisu provedeni zakonski propisi, vezano za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obveza institucija koje su u ranijem razdoblju prešle sa federalne na državnu razinu (Carinska uprava, Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja točnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi Riznice FBiH (točka 3. Izvješća).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima **Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, osim **Ministarstva financija i Vlada Federacije BiH** je odgovorna da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima sukladne propisima kojima su regulirane.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvješćima, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje korisnika **Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine** za 2017. godinu prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom:

- 1. Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje donosi Vlada FBiH na prijedlog proračunskih korisnika, nisu adekvatno utvrđeni svi bitni elementi. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i članku 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, a imalo je posljedice na realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, visinu utrošenih sredstava i ostvarene učinke ulaganja (tačke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvješća);**
- 2. Značajan dio sredstava Tekuće rezerve nije se koristio samo za nedovoljno planirane ili nepredviđene namjene, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu (točka 6.1.3 Izvješća);**
- 3. Pojedini proračunski korisnici iskazali su stalna sredstva, a da nisu osigurali dokumentaciju o vlasništvu i posjedu iste, zbog čega nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata kod istih (tačke 6.2.2 i 6.2.8 Izvješća);**

4. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita od pravnih osoba u iznosu od 91.333.708 KM i od županija u iznosu od 776.488 KM (točka 6.2.4 Izvješća);
5. Obračunate su i isplaćene naknade za rad radnih tijela u neto iznosu od 1.801.735 KM, a da prethodno nisu ispunjeni uvjeti propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, niti su na iste obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi sukladno važećim zakonskim propisima (točka 6.1.2.2 Izvješća);
6. Ugovori o djelu u neto iznosu od 3.435.626 KM zaključivali su se za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, što nije sukladno zakonskim propisima kojima je predviđeno da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi (točka 6.1.2.2 Izvješća);
7. Za određeni broj nabavki roba, usluga i radova nije blagovremeno započeta procedura nabave, a pojedine nabave vršene su bez provođenja postupka javne nabave. Proračunski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora sukladno prihvaćenim ponudama (točka 8. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelji za mišljenje s rezervom, aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu u skladu su sa svim materijalnim aspektima, te sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirani.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Od strane nadležnih institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Sukladno članku 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz područja računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih financijskih izvješća koji će biti interno i međunarodno usporedivi (točka 4. Izvješća).**

Sarajevo, 27.07.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II. KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. Finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvješća su sljedeći:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o proračunima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu;
- Proračun FBiH za 2017. godinu;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u FBiH;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
- Zakon o Vladi FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o pravima izabраних dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti FBiH;
- Zakon o igrama na sreću;
- Zakon o izmirenju obveza po temelju računa stare devizne štednje;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) izvršio reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Navedeno Izvješće Federalno ministarstvo financija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo financija) je 05.04.2018. godine uputilo Vladi FBiH, koji je usvojen 12.04.2018. godine. Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu Vlada FBiH je uputila Parlamentu FBiH na usvajanje 16.04.2018. godine. Do trenutka okončanja ovog Izvješća, Parlament FBiH isti nije usvojio.

U Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje u 2017. godini iznosili su 2.530.036.003 KM, rashodi, izdaci i otplate duga 2.417. 874.272 KM i iskazan je višak prihoda nad rashodima u iznosu 112.161.731 KM.

U 2017. godini iz Proračuna FBiH financiran je 61 proračunski korisnik. Ured za reviziju planirao je reviziju 25 korisnika proračuna kojima je odobren proračun u iznosu od 2.488.535.307 KM, što je 92% od ukupno planiranih sredstava Proračunom FBiH za 2017. godinu (2.697.426.725 KM). Iskazani rashodi i izdaci kod revidiranih korisnika iznose 2.225.948.814 KM ili 92% ukupno realiziranih rashoda i izdataka u 2017. godini (2.417.874.272 KM).

Ministarstvo financija upravlja Proračunom FBiH i opslužuje isti u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH² i Zakona o riznici u Federaciji BiH³. Proračunski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna FBiH. Proračunski korisnici koriste sredstva sukladno godišnjem financijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima, koje odobrava ministrica financija, sukladno raspoloživim sredstvima.

U pojedinačnim izvješćima o financijskoj reviziji proračunskih korisnika za 2017. godinu, data su neovisna revizijska mišljenja i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija, koje su pored ostalog navedene i u ovom Izvješću. Značajan broj nalaza i preporuka koje se odnose na poslovanje pojedinih institucija se ponavlja duži niz godina i veći dio istih su sustavnog karaktera, za čije rješavanje nije odgovorna samo institucija, kod koje je utvrđena nepravilnost. Realizacijom danih preporuka bi se osigurala dodatna transparentnost u korištenju javnog novca i poboljšala financijska disciplina. Svi proračunski korisnici su se očitovali na dostavljene nacрте izvješća.

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 22/06

² „Sl. novine FBiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15 i 104/16

³ „Sl. novine FBiH“ br. 26/16

Konačna izvješća dostavljeni su: Predsjedniku FBiH, Premijeru Vlade FBiH, Predsjedavajućoj Doma naroda FBiH, Predsjedavajućem Predstavničkog doma FBiH i Ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH, ista su objavljena na internet stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i usklađenost poslovanja Vlade FBiH, ministarstava i drugih proračunskih korisnika s pozitivnim zakonskim i drugim relevantnim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno – investicijskih projekata koji su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvještavanje sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realiziranja programa javnih investicija u FBiH i ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih organa i institucija.

Cilj revizije je pribavljanje realne temelje, na temelju pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika federalnog proračuna, sukladno primjenjivim revizijskim standardima, izraziti mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja proračuna, kao i izvršiti procjenu jesu li rukovoditelji institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeniti financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav interne kontrole.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije i obuhvatila je izvješće o obavljenim revizijama za 2017. godinu, te financijske transakcije Proračuna FBiH, koje se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Riznice (proračunski prihodi, raspodjela prihoda proračuna, servisiranje unutrašnjeg i vanjskog duga).

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio financijsku reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2016. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2016. godinu dato je mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima. Ministarstvo financija i Vlada FBiH nisu postupili sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestili o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju prevladavanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom Izvješću za 2016. godinu.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Tečajne razlike u Glavnoj knjizi Riznice evidentirane su sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu i Uputama o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH;

- 2) Ministarstvo financija je utvrdilo salda ostalih dugoročnih obveza po pojedinačnim sudskim presudama koje predstavljaju verificirani dug na temelju stare devizne štednje.

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Nastavljene su aktivnosti Vlade FBiH i nadležnih institucija na unaprjeđenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnih pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i broja zaposlenih, uvažavajući zakonom utvrđene nadležnosti revidiranih korisnika;
- 2) Vlada FBiH i Ministarstvo financija su poduzeli aktivnosti na provedbi Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH, Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Strategije javne interne financijske kontrole u FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sustava financijskog upravljanja i kontrole, kao i interne revizije i funkcioniranje Centralne harmonizacijske jedinice;
- 3) Unaprijeđeno je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu u odnosu na prethodno razdoblje, ali isti i dalje ne sadrži sve podatke sukladno članku 97. Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- 4) Većina proračunskih korisnika je blagovremeno pokrenula aktivnosti i predložila programe utroška sredstava transfera, kako bi se osigurala realizacija istih u godini u kojoj su i odobreni;
- 5) Jedan broj proračunskih korisnika unaprijedio je kriterije za raspodjelu tekućih transfera, uz jasno definiranje namjene korištenja i osigurao obvezu izvještavanja o namjenskom utrošku, te su poduzete aktivnosti na nadzoru realizacije tekućih transfera doznačenih krajnjim korisnicima u prethodnom razdoblju, međutim iste još nisu završene;
- 6) Internim aktom Generalnog tajništva Vlade FBiH utvrđena je potrošnja za Premijera i tajnika Vlade Federacije BiH, dok su ministri i savjetnici i dalje bez ograničenja, jer nije došlo do izmjene Zaključka Vlade FBiH o pravu upotrebe službenih telefona;
- 7) Izdvajanje sredstva Tekuće rezerve Vlade FBiH, u odnosu na prethodnu godinu, je unaprijeđeno, ali jedan dio iste je i u revidiranoj godini odobren za izdatke koji se nisu mogli odobriti iz tekuće rezerve;
- 8) Za jedan dio građevina je osigurana dokumentacija o vlasništvu i posjedu, na temelju koje je izvršeno evidentiranje u Glavnu knjigu Riznice;
- 9) Nadležni proračunski korisnici vrše nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava i realizacije projekata, te poduzimaju aktivnosti u cilju naplate dospjelih plasmana koji su financirani iz kreditnih linija Razvojne banke FBiH i drugih financijskih institucija;
- 10) Kada je u pitanju primjena Zakona o javnim nabavama stanje se popravilo, ali isto još nije na zadovoljavajućoj razini.

Nerealizirane preporuke

- 1) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s Ministarstvom financija inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor;
- 2) Potrebno je da Ministarstvo financija osigura suglasnost kreditora za prenesena sredstva iz revolving fonda, u suprotnom izvršiti povrat, kako bi se ista koristila za propisane namjene;
- 3) Osigurati dosljednu primjenu člana 6. i člana 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, vezano za obračun plaće za profesionalne zastupnike u Parlamentu FBiH;
- 4) Obračun, isplatu i kontrolu troškova službenog putovanja svi proračunski korisnici trebaju vršiti sukladno Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja;
- 5) Potrebno je da svi proračunski korisnici poštuju odredbe Uredbe o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila i Pravilnika o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga;
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na pronalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija;
- 7) Obračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uvjeti propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati sukladno važećim zakonskim propisima;
- 8) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je sukladno zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;
- 9) Za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da proračunski korisnici angažiranje izvršilaca vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- 10) Potrebno je da svi proračunski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitim internim aktima;
- 11) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s nadležnim resornim ministarstvima pristupi izmjeni zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih područja u zdravstvu, poljoprivredi, subvencioniranju javnih poduzeća i boračko invalidske zaštite;
- 12) Potrebno je da proračunski korisnici u suradnji s Vladom i Ministarstvom financija poduzmu aktivnosti na preispitivanju opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonski temelj, a za transfere koji se odobre programima utroška sredstava potrebno je precizno utvrditi svrhu i način uporabe i

- izvještavanja o utrošku sredstava sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH;
- 13) Vlada FBiH je poduzela aktivnosti kako bi svi sudionici koji su zaključili ugovore o komisionim poslovima s Razvojnou bankom FBiH, raspodjelu prikupljenih sredstava vršili sukladno propisima;
 - 14) Planiranje i raspodjelu sredstava transfera vršiti sukladno donesenim programima utroška sredstava koji trebaju biti prilagođeni namjeni transfera i isti ne treba da sadrže interventna sredstva ili sredstva rezerve;
 - 15) Potrebno je da Vlada FBiH utvrdi stvarnu vrijednost stalnih sredstava koja su iskazana na pozicijama institucija koje su prešle na državni nivo;
 - 16) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti putem nadležnih institucija u vezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prethodnog FMO i Vojske FBiH;
 - 17) Potrebno je da Ministarstvo financija, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata i Vlada FBiH kratkoročna razgraničenja i obveze evidentiraju, poštujući odredbe Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu;
 - 18) Usuglasiti stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Financijski obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama) i evidentirati iste sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu;
 - 19) Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske;
 - 20) Vlada FBiH u suradnji s Ministarstvom financija treba uspostaviti redovnu komunikaciju s Federalnim pravobranilaštvom, te osigurati protok informacija iz registra sudskih presuda (pravomoćne sudske presude za ratna potraživanja, iznosu potraživanja i druge informacije o ovim presudama);
 - 21) Pravomoćne sudske presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH;
 - 22) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s nadležnim institucijama osigura potrebne preduvjete, kako bi Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata završili zadatke povjerene im Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine, a u vezi Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH;
 - 23) Popis imovine, obveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje s stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano;
 - 24) Ministarstvo financija treba utvrditi točan iznos bilančnih pozicija Prijašnjeg FMO-a, Vojske FBiH i Obavještajno – sigurnosne službe FBiH i iste iskazati, te sačiniti detaljan pregled plana postupanja po preporukama danim u Izvješću o reviziji financijskih izvješća Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH za 2005. godinu;

- 25) Poštivati važeće zakonske propise vezane za razvojno – investicijske projekte, a izvješće o utrošku sredstava sačinjavati na način koji omogućava praćenje planiranih i realiziranih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te iste dostaviti nadležnim organima i institucijama na postupanje.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

Za sljedeće preporuke nije izvršena ocjena postupanja, jer su iste ocijenjene revizijom predmetnih proračunskih korisnika – ministarstava:

- 1) Financijske promjene, odnosno transakcije u proračunu Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata potrebno je evidentirati i iskazivati na odgovarajućim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Kontnom planu;
- 2) Poduzeti aktivnosti kako bi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja postupio sukladno odredbama zaključenog ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz područja boračko – invalidske zaštite i ocjene vojnog invaliditeta, u dijelu izvršenja obveze u ugovorenom roku;
- 3) Potrebno je da Ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta efikasno realiziraju kreditna sredstva i izvrše kontrolu utroška sredstava;
- 4) Potrebno je da Ministarstvo financija i Ministarstvo prometa i komunikacija poduzmu zakonom utvrđene mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita i potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, te ista evidentiraju sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu;
- 5) Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata treba preispitati primjenu zaključenih protokola s bankama i poduzeti aktivnosti u cilju naplate potraživanja na temelju više isplaćenih sredstva naknada za boračko invalidsku zaštitu;
- 6) Proračunski korisnici kod kojih nije usuglašeno stanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava, te stanje dugoročnih plasmana i ostalih izvora sredstava potrebno je da izvrše usuglašavanje istih;
- 7) Obveze, odnosno rashode, stvarati sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Proračuna, te iste iskazivati u razdoblju kada je obveza za plaćanje i nastala.

4. SUSTAV INTERNIH KONTROLA

Sustav internih kontrola

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, proračunski korisnici obvezni su urediti sustav interne kontrole po međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi se osiguralo izvještavanje o aktivnostima u okviru temeljne djelatnosti. Ministarstvo

financija donosi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava interne kontrole, a proračunski korisnici obvezni su donijeti vlastite pravilnike o internim kontrolama.

Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH (u daljem tekstu: FUK), interne financijske kontrole predstavljaju cjelokupan sustav koji uspostavlja izvršna vlast radi kontrole, revizije i izvještavanja o upotrebi proračunskih sredstava i efikasnog ostvarivanja poslovnih ciljeva i zadataka. Cilj ovog sustava je osigurati transparentno, ekonomično, efikasno i učinkovito upravljanje javnim sredstvima i kontrolu javnih sredstava. Navedenim zakonom uređuje se financijsko upravljanje i kontrola u javnom sektoru u FBiH i propisuju zajednički okvirni principi i standardi za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, kao i odgovornosti za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, te nadležnosti Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija (u daljnjem tekstu: CHJ FMF).

Sustav internih kontrola u javnom sektoru čine tri temeljna elementa:

- Financijsko upravljanje i kontrola,
- Interna revizija,
- Centralna Harmonizacijska jedinica (sektor u Federalnom ministarstvu financija ovlašten za razvoj, rukovođenje i koordinaciju FUK-a i interne revizije u javnom sektoru).

Financijsko upravljanje i kontrola obuhvaća zajednički sustav financijskih i drugih kontrola koje su integrirane u sve aktivnosti institucije, uključujući i organizacionu strukturu, metode i procedure koje se primjenjuju na financijske, operativne i strateške sustave proračunskih korisnika. Financijsko upravljanje i kontrola provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti internih kontrola na temelju COSO modela⁴ koje obuhvaćaju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Kod proračunskih korisnika kod kojih je izvršena financijska revizija za 2017. godinu, uočen je određeni napredak na uspostavi i unaprjeđenju sustava financijskog upravljanja i kontrole, ali isti je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod federalnih proračunskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sustava financijskog upravljanja i kontrole. U pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kod većine proračunskih korisnika utvrđena su značajna odstupanja između sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje da postojeća sistematizacija nije optimalna, s obzirom na to da korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršitelja. Provedenom revizijom za korisnike kod kojih je sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH obvezna revizija, utvrđeno je da nije uspostavljeno adekvatno upravljanje ljudskim resursima, koji predstavljaju ključni faktor uspješnog izvršenja postavljenih ciljeva. Također, kod većine, proračun je

⁴ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde interne kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na bbbKomitet sponzorskih organizacija Treadway povjerenstva (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission)

planiran za veći broj izvršitelja, u odnosu na stvarni broj zaposlenih. Navedeno naglašavamo, jer kontrolno okruženje predstavlja etičke vrijednosti, integritet i kompetentnost zaposlenih, način rukovođenja, postojanje planskog pristupa poslovanju, uređenu organizacionu strukturu, s jasno definiranim ovlaštenjima i odgovornostima. Sukladno Zaključku Vlade FBiH bio je na snazi moratorij na zapošljavanje, međutim većina proračunskih korisnika je zaključivala ugovore o djelu za redovne poslove iz nadležnosti i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Zbog navedenog i činjenice da su tijekom revidirane godine isplaćena značajna sredstva za naknade ugovora o djelu, smatramo da nisu postignuti željeni ciljevi, i da ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja značajnog broja ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih proračunskih korisnika.

- **Upravljanje rizicima** je komponenta financijskog upravljanja i kontrole, koja još uvijek nije razvijena u smislu da proračunski korisnici procjene rizike poslovanja s utvrđenim stupnjem (nizak, srednji ili visok) u smislu procjene i praćenja istih, kako bi se spriječila neželjena događaja u poslovanju.
- **Kontrolne aktivnosti** u poslovnim procesima i oblasti zaštite imovine, te kontrole usmjerene na osiguranje zakonitosti i pravilnosti kod donošenja financijskih i drugih odluka, uglavnom su uređene internim aktima i procedurama, međutim, kod jednog dijela proračunskih korisnika, koji su bili predmet revizije, utvrđeni su propusti kod planiranja, realiziranja i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih transfera.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućoj razini.
- **Praćenje i procjena** sustava financijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvješća proračunskih korisnika, uglavnom pokazuje nedovoljnu razinu razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrole, koji se najviše odražava u dijelu praćenja uspostavljenih internih kontrola od strane nedovoljno obučenog kadra i poštivanje principa etičnosti.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji s CHJ-FMF, kao organizacionom jedinicom u okviru Ministarstva, nastavi aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrole u skladu važećim sa zakonskim i drugim propisima.***

Interna revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost kreirana s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve, osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Sustav interne revizije u federalnim institucijama uređen je Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za

⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 47/08

internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH⁶. Navedenim Pravilnikom utvrđena je obveza za uspostavu 18 samostalnih jedinica za obavljanje interne revizije za sve proračunske korisnike koji se financiraju iz federalnog proračuna. Pregledom korisnika koji su bili predmet revizije, utvrđeno je da je većina proračunskih korisnika pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji utvrdila organizacijske jedinice interne revizije, ali upražnjena mjesta su samo dijelom popunjena, ili uopće nisu popunjena, što je utjecalo na pravovremenost i kvaliteta obavljenog posla. Pet proračunskih korisnika, iako su bili obvezni i pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji predvidjeli su organizacione jedinice s četiri izvršitelja, iste nisu uopće popunili. Godišnje konsolidirano izvješće interne revizije za 2017. godinu sačinjeno je u travnju 2018. godine i isti je Vlada Federacije usvojila 24.05.2018. godine. Navedenim Izvješćem je prihvaćeno da su formirane jedinice interne revizije i kod korisnika, koji su samo pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji utvrdili organizacione jedinice (koje niti su popunjeni, niti se može potvrditi da su nadležni radili na popuni istih), s obzirom na to da je provedenim pojedinačnim revizijama utvrđeno da u istim nema niti jednog zaposlenog. Za one korisnike koji nisu obvezni da uspostave jedinice interne revizije, reviziju obavlja Ministarstvo financija. U revidiranoj godini Jedinica za internu reviziju pri Ministarstvu financija, izvršila je reviziju tekućih transfera u Ministarstvu okoliša i turizma, kojim su utvrđeni propusti u neblagovremenom usvajanju Programa utroška sredstava, te razradi kriterija za dodjelu transfera i planiranje proračuna i proces nabavki kod Federalne direkcije za robne rezerve.

Navedeno ukazuje da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu interne revizije traje sporo i neefikasno. Primjera radi, institucije kod kojih nije uspostavljena interna revizija, a kod kojih je trebala biti uspostavljena, sukladno važećim zakonskim i drugim propisima, jer raspolažu sa proračunom preko 105 miliona KM (Federalno ministarstvo unutarnjih poslova; Federalno ministarstvo pravde s kazneno popravnim zavodima; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo kulture i sporta i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH).

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji s CHJ i Vladom FBiH nastavi aktivnosti u cilju konačne uspostave funkcije interne revizije sukladno važećim propisima, te da svi u lancu u okviru svojih nadležnosti ubrzaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne interne revizije u federalnim institucijama.***

Centralna harmonizacijska jedinica (CHJ-FMF) razvija metodologiju za procjenu rizika koju će koristiti sve institucije na razini Federacije BiH i priprema smjernice metodologije u vezi s financijskim upravljanjem i kontrolom i internom revizijom, procjenjuje aktivnosti jedinica za internu reviziju i financijsko upravljanje i kontrolu, nadgleda primjenu navedenih zahtjeva i analizira funkciju jedinica za internu reviziju i financijsko upravljanje i kontrolu unutar ministarstava i drugih organa javne uprave.

⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 82/13 i 74/14.

Konsolidirano izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama u Federaciji BiH za 2017. godinu, nije sačinjeno sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

Preporuka:

- *Potrebno je da Ministarstvo financija – CHJ u suradnji s proračunskim korisnicima, poduzme potrebne aktivnosti na uspostavi operativnih i funkcionalnih struktura interne revizije sa zajedničkim sustavom financijskog upravljanja i kontrole u cilju transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i objektivnog upravljanja javnim sredstvima.*

Proračunska inspekcija je formirana i ista je počela s radom u 2018. godini.

Računovodstvene politike i financijsko izvještavanje

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, Ministarstvo financija, između ostalog, donosi pravilnike i upute za postupanje po određenim procesima u području računovodstva i knjigovodstva. Tako je tijekom 2017. godine Ministarstvo donijelo instrukciju za evidentiranje obveza po sudskim presudama iz radnog odnosa, ali samo na zahtjev proračunskih korisnika koji su tražili instrukciju za postupanje. Navedeno je imalo za posljedicu da su obveze, kod jednog broja proračunskih korisnika evidentirane na vanbilančnoj evidenciji, po Instrukciji Ministarstva financija, dok su oni koji su tražili instrukciju za postupanje tijekom 2017. godine, iste evidentirali na poziciji razgraničenih rashoda i obveza, što je rezultiralo da je saldo ovih obveza na datum bilance bio 0 KM, što je utjecalo na točnost i istinitost ukupno iskazanih obveza u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Ovakav način iskazivanja je rezultirao da rashodi i izdaci nisu iskazani sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, kojim je regulirano da se isti priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze) u izvještajnom razdoblju na koji se odnose neovisno od plaćanja. Evidentiranje ovih obveza nije sukladno članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna FBiH i člankom 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Također, Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, utvrđeni su prioriteti izvršavanja Proračuna FBiH za 2017. godinu, gdje su na prvom mjestu predviđene otplate kamata vanjskog i unutrašnjeg duga FBiH, zatim transfer za boračke invalidnine, druga boračka davanja i invalidnine za neratne invalide i civilne žrtve rata, potom plaće i naknade troškova zaposlenih. Na sljedećem mjestu je transfer za poljoprivredu i razvojni projekti, transfer za raseljene i izbjegle osobe, potom tekući transferi županijama, te nižim razinama vlasti, javnim poduzećima i kapitalne investicije. Na posljednjem mjestu prioriteta je kategorija ostalo, za koju nije precizno navedeno koje obveze obuhvaća. **S obzirom na navedeno, može se zaključiti da su i obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja na posljednjem mjestu prioriteta izvršavanja Proračuna FBiH. Ovo naglašavamo iz razloga jer, obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršenih rješenja čine značajan iznos obveza FBiH, koji se dodatno uvećavaju za sudske troškove i troškove zateznih kamata, a točan iznos istih bit će poznat i konačnim danom isplate glavnog duga. S obzirom na iznos ovih sredstava, datum nastanka glavnog duga i odgovornost nadležnih za planiranje i realizaciju ovih obveza, kao i utvrđivanje prioriteta plaćanja istih, ne može se potvrditi**

opravdanost svrstavanja ovih obveza u zadnji red prioriteta u izvršavanju Proračuna u FBiH.

Provedenom revizijom finansijskih izvješća u 2017. godini proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije, utvrdili smo da su proračunski korisnici u FBiH različito postupali kod evidentiranja ovih obveza. Naime, po instrukciji Ministarstva financija, jedan broj proračunskih korisnika ove obveze je evidentirao na vanbilančnoj evidenciji (Instrukcija o načinu realizacije sudskih odluka (presuda/rješenja o izvršenju od 28.12.2015. godine) i razgraničenim obvezama i razgraničenim rashodima (Upute za postupanje po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz radnih odnosa zaposlenih u Ministarstvu od 02.06.2017. godine). Zbog navedenog načina evidentiranja, u bilanci stanja nije iskazano saldo za ove pozicije, što je u konačnici utjecalo na točnost iskazanih obveza i rashoda, te samim tim i na finansijski rezultat u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Svih 19 proračunskih korisnika, koji su sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji BiH bili predmet obvezne revizije, sačinili su i podnijeli finansijske izvješće za 2017. godinu. Temeljem pregleda dostavljenih izvješća po proračunskim korisnicima utvrđeno je da pojedini korisnici uz finansijske izvješće nisu dostavili tekstualna obrazloženja istih, sukladno Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Da interne kontrole kod proračunskih korisnika nisu uspostavljene sukladno naprijed navedenim zakonskim i drugim propisima, potvrđuje i činjenica da su proračunski korisnici pravilnicima o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima uredili interne kontrole sukladno međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi istim osigurali izvršavanje aktivnosti u okviru temeljne djelatnosti. Za kontrole utvrđene na ovakav način ne možemo u potpunosti potvrditi da su istim uistinu utvrđene i suštinske kontrole u cilju primjerenosti trošenja javnog novca i zaštite javne imovine. Navedeno potvrđuje i činjenica da pravilnicima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz zakonom utvrđene nadležnosti, niti su procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, kao ni jasno definirani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa menadžmenta nad uspostavljenim internim kontrolama. Iako su proračunski korisnici internim aktima uredili kontrole pojedinih rashoda i izdataka, u većini slučajeva nije vršen nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, kao ni identifikacija slabosti i poslovnih aktivnosti koje treba poboljšati, kako bi se interni akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama.

S obzirom na ovako uspostavljene interne kontrole, tijekom revizije utvrđeni su određeni nedostaci i nepravilnosti u poslovanju svakog pojedinačno revidiranog korisnika, koji su dati u izvješćima o finansijskoj reviziji i koje upućuju na zaključak da sustav internih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini i isti je uticao na navedene propuste u izvršenju Proračuna FBiH kao cjeline. Navedeno potvrđuje sljedeće: planiranje proračuna kod većine korisnika još uvijek nije zasnovano na mjerljivim ciljevima i realnim ulaznim pokazateljima, sukladno donesenim programima rada, što automatski dovodi do toga da i izvještavanje također nije zasnovano na realiziranju planiranih ciljeva koji se mogu izmjeriti; akti vezani za putne troškove, troškovi telefona, izdatke za gorivo i održavanje vozila kod jednog broja proračunskih korisnika se ne primjenjuju, ili se samo djelomično primjenjuju;

nabave roba, usluga i ugovaranje radova pojedini proračunski korisnici su vršili suprotno Zakonu o javnim nabavama, a što se odnosi na blagovremeno pokretanje nabavki i odabira odgovarajućeg postupka, dijeljenja nabavki, neutemeljenog stvaranja obveza za narednu proračunsku godinu i praćenje zaključenih ugovora s izabranim dobavljačima; Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu nije poštovan u dijelu planiranja, blagovremenog predlaganja i usvajanja programa raspodjele tekućih i kapitalnih transfera s utvrđenim kriterijima, kao i izvještavanja i praćenja namjenskog trošenja istih, te raspodjele i korištenja sredstava tekuće rezerve; provođenje godišnjeg popisa sredstava i obveza usuglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom nije bilo sukladno važećim zakonskim i drugim propisima; značajan broj vanjskih suradnika se angažirao putem ugovora o djelu za poslove koji su u nadležnosti revidiranih korisnika i koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji; i dalje se značajni iznosi stvorenih obveza revidirane godine evidentiraju na vanbilančnoj evidenciji ili na razgraničenim rashodima što u konačnici utječe na točnost i istinitost iskazanih pokazatelja o ukupnim rashodima i izdacima. Prema uputama i podacima Ministarstva financija u Glavnoj knjizi Riznice obveze po sudskim presudama evidentirane su na poziciji obveza i razgraničenih rashoda, što u konačnici daje saldo nulu KM i što utječe na istinitost i točnost finansijskih izvješća. Kod jednog broja proračunskih korisnika ove obveze su „ostale“ na vanbilančnoj evidenciji što također utječe na točnost ukupno iskazanih obveza i rashoda.

Za utvrđene nepravilnosti date su preporuke u izvješćima o izvršenoj finansijskoj reviziji.

Kod određenih proračunskih korisnika, odlukama Vlade FBiH, kao vršitelji dužnosti na određeno razdoblje (od devedeset dana), odnosno do završetka natječajne procedure su imenovani direktori – državni službenici. Natječajne procedure se ne pokreću u razdoblju od devedeset dana (dok traje mandat vršitelja dužnosti), tako da se u praksi događa da vršitelji dužnosti obavljaju funkcije direktora više godina. Ovakav način imenovanja rukovoditelja federalnih institucija nije reguliran važećim zakonskim propisima koji ne poznaju kategoriju vršitelja dužnosti, a direktori imenovani na određeno razdoblje, obavljaju funkciju u daljem razdoblju, bez da je Vlada FBiH donijela akt o produženju „mandata“, što dovodi u pitanje validnost obavljanja navedene funkcije. Ovakva praksa imenovanja ima štetne posljedice na funkcioniranje institucija, jer ugrožava zakonitost, nezavisnost i efikasnost rada same institucije.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH donese jasne instrukcije po pitanju evidentiranja pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa, a sve u cilju jedinstvenog postupanja svih proračunskih korisnika po istom;***
- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na pokretanju natječajnih procedura i da završi imenovanja rukovodećih državnih službenika sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH.***

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRSJS) na razini Federacije BiH, ni u toku 2017. godine nisu usvojeni, za čije je usvajanje nadležan Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH (SRRiF-FBiH). Usvajanjem navedenih standarda osigurala bi se izrada izvješća koji bi interno i međunarodno bila

usporediva. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH⁷ do objavljivanja MRSJS proračunski korisnici i fondovi u Federaciji BiH primjenjivat će posebne propise za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz područja računovodstva i revizije u javnom sektoru.

Preporuka:

- ***Preporučujemo da Ministarstvo financija u suradnji s Vladom FBiH i nadležnim Savezom nastavi aktivnosti u vezi usvajanja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.***

Suzbijanje korupcije

Vlada Federacije BiH je 07.04.2016. godine formirala Antikorupcijski tim, koji je nadležan da sačini analizu identificiranih slabosti u otkrivanju korupcijskih krivičnih dijela i isti dostavi Agenciji za suzbijanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i nadležnim tužiteljstvima u BiH. Također, Antikorupcijski tim je ovlašten da prati implementaciju Strategije za borbu protiv korupcije i Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine Federacije BiH.

Antikorupcijski tim je u 2017. godini održao sedam sjednica, uz napomenu da je od formiranja Tima do kraja izvještajnog razdoblja, održano ukupno 13 sjednica. Vlada Federacije BiH je Strategiju i Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godina Federacije BiH, usvojila Odlukom 16.09.2016. godine. Težište aktivnosti Antikorupcijskog tima, od konstituiranja do usvajanja Strategije i Akcijskog plana, bilo je usmjereno na pomoć i podršku radnoj grupi i ekspertima pri izradi finalne verzije navedenih dokumenata. Uspostavljanje tzv. „antikorupcijske mreže“ unutar federalnih javnih institucija je vrlo važna pretpostavka za nesmetano dvostrano komuniciranje Tima s federalnim javnim institucijama i efikasno i učinkovito provođenje antikorupcijskih aktivnosti.

Na temelju odredaba Zakona o Agenciji za suzbijanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije⁸, Agencija je propisala jedinstvenu metodologiju i smjernice za izradu planova integriteta i pružanje pomoći svim javnim institucijama i pravnim osobama, kao orijentaciju pri izradi Planova integriteta. Planove integriteta je usvojilo 68 od 88 obveznika federalnih organa uprave, uz napomenu da Federalno tužiteljstvo i Vrhovni sud Federacije BiH ovu obvezu realiziraju na temelju „Smjernica za izradu i provođenje Plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine“, koje je sačinilo Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće BiH. Od 132 Federalne institucije, 128 je imenovalo osobe zadužene za koordinaciju antikorupcijskih aktivnosti unutar institucija.

Na sjednici Tima od 29.12.2017. godine usvojena je Informacija o realizaciji aktivnosti Akcijskog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije, koja je prosljeđena Vladi Federacije BiH na upoznavanje i donošenje odgovarajućih zaključaka. Tim je identificirao i određene uzroke zbog kojih pojedine aktivnosti nisu provedene, ili čija realizacija nije pokrenuta, a odnose se na:

⁷ „Sl. novine FBiH“ br.83/09

⁸ „Sl. glasnik BiH“ br. 103/09 i 58/13

- Određeni broj institucija nije dostavilo izvješće/informaciju o provođenju Strategije ili su podaci iz izvješća neprecizni, ili nisu sukladno indikatorima aktivnosti;
- Pojedine aktivnosti nisu adekvatno uspostavljene u smislu neusklađenosti rokova s aktivnostima, nejasnih indikatora i neadekvatnih provodioca aktivnosti;
- Nedovoljna kompetentnost subjekata provođenja;
- Nedostatak finansijskih i drugih resursa.

Izvješće o radu Antikorupcijskog tima za 2017. godinu, Vlada FBiH je usvojila 21.03.2018. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na realiziranju Plana integriteta, prema Akcijskom planu za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠTAVANJE

Proračun FBiH za 2017. godinu⁹ Parlament Federacije BiH je usvojio 30.12.2016. godine u iznosu od 2.747.628.075 KM. Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017.¹⁰ godinu usvojene su 07.12.2017. godine i objavljene 13.12.2017. godine. Prihodi i primici uravnoteženi su i planirani u iznosu od 2.697.426.725 KM.

U strukturi planiranih rashoda i izdataka najznačajnije učešće imaju: tekući transferi i drugi tekući rashodi 1.015.443.193 KM (37,64%), izdaci za otplate dugova 1.031.274.555 (38,34%), izdaci za bruto plaće i naknade zaposlenih 230.954.814 KM (8,56%), izdaci za kamate 145.161.401 KM (5,38%) i izdaci za materijal i usluge 87.749.937 KM (3,25%). Preostali dio sredstava u iznosu od 186.842.825 KM ili 6,83% planiran je za izdatke za nabavu stalnih sredstva 36.665.942 KM, izdatke za finansijsku imovinu 7.343.700 KM, kapitalne transfere 137.678.183 KM i tekuću rezervu 5.155.000 KM.

Ministarstvo financija je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu dostavilo Vladi Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Provedenom revizijom planiranja i izvršavanja proračuna, te finansijskog izvještavanja, utvrđena je neusuglašenost, koja se odnosi na:

- 1) Registar proračunskih korisnika FBiH nije usuglašen s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Parlament FBiH i Predsjednik i dva dopredsjednika FBiH, proračun i dalje planiraju kao tri proračunska korisnika, bez obzira što se „vode“ pod jednim identifikacijskim brojem, a Kazneno-popravni zavodi kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba;

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 104/16

¹⁰ „Sl. Novine FBiH“ br. 96/18

- 2) Sredstva za rad Kazneno-popravnih zavoda proračunom za 2017. godinu planirana su za sve zavode u jednom iznosu (za jednu proračunsku glavu), a ne pojedinačno, u okviru razdjela Ministarstva pravde (proračunska glava 1502), iako Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da su isti u sastavu Ministarstva pravde, dok sukladno Zakonu o izvršavanju kaznenih sankcija u FBiH navedeni zavodi imaju svojstvo pravne osobe. Ovo ima za posljedicu da raspodjelu proračunom odobrenih sredstava za kazneno-popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a ne nadležno zakonodavno tijelo (Parlament FBiH). Ovakvim načinom realiziranja proračuna, rukovoditelji zavoda nisu direktno odgovorni za planiranje, izvršavanje i izvještavanje odobrenog proračuna. Navedeno ima za posljedicu da se izvješća o izvršenju proračuna kazneno popravnih zavoda ne sačinjavaju sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- 3) U planove novčanih tokova nisu uključena sredstva (vlastiti prihodi) proračunskih korisnika, koji iste ostvaruju po posebnim zakonskim i drugim propisima;
- 4) Jedan dio sredstava tekuće rezerve nije se koristio sukladno propisima, samo za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Tekuća rezerva je odobravana za rashode i izdatke za koje smatramo da su poznati i predstavljaju redovnu aktivnost, tako da su se mogli predvidjeti i planirati Proračunom FBiH za 2017. godinu;
- 5) Uputa o načinu vođenja knjigovodstva, financijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno investicijske projekte krajem 2014. godine je stavljeno van snage, a nije doneseno novo, zašto smatramo da može značajno utjecati na primjenu određenih zakonskih propisa kod resornih ministarstava, u dijelu financijskog izvještavanja o realizaciji i nadzoru nad implementacijom razvojno investicijskih projekata;
- 6) Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu nije usklađeno sa sadržajem i klasifikacijom računa proračuna, jer ne sadrži sve informacije i podatke propisane člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH (početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja, podatke o svim promjenama po temelju zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama danim u toku fiskalne godine);
- 7) Programima utroška sredstava tekućih transfera nisu jasno definirani kriteriji raspodjele, niti je izvršeno utvrđivanje procjene učinaka postignutih utrošenim sredstvima transfera, a što bi utjecalo na planiranu visinu i namjenu sredstava za narednu godinu.

Uvažavajući naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su Vlada FBiH, Ministarstvo financija i Ministarstvo pravde (što je utvrđeno i u prethodnim revizijama) dosljedno poštovali zakonsku proceduru vezano za planiranje i odobravanje sredstva po pojedinim proračunskim razdjelima za jedan broj proračunskih korisnika. Prezentirani Izvješće o izvršenju proračuna nije sačinjen sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Zakonom o izvršavanju proračuna za 2017. godinu utvrđeni su prioriteta plaćanja po temeljnim kategorijama, bez potkategorija u okviru istih, kako bi se istim zaštitila

javna sredstva. Registar proračunskih korisnika je sačinjen na način da je prihvaćeno postojeće stanje, što u konačnici može da utječe na neracionalnost korištenja ljudskih i materijalnih resursa. Instrukcije Ministarstva financija koje se odnose na pojedina knjiženja nisu jasne, preraspodjele su donošene u prosincu poslije usvajanja Izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Preporuke:

- *Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji s Vladom FBiH i ostalim proračunskim korisnicima u okviru danih nadležnosti poduzme aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvještavanje Proračuna FBiH;*
- *Potrebno je da Ministarstvo financija uskladi Registar proračunskih korisnika s Zakonom o proračunima u FBiH.*

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.530.036.003 KM, što je u odnosu na plan (2.622.426.725 KM) manje za 92.390.722 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.373.753.366 KM) isti su veći za 156.282.637 KM. Dat je tabelarni pregled ostvarenih prihoda i primitaka:

u KM:

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017.g.	Ostvareni prihodi i primici za 2017. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2016. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (1+2+3)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
Prihodi od indirektnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	98	112
Porez na dobit	66.655.104	75.573.677	63.886.886	113	118
Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	36	13
II. Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	104	138
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	119.665.690	121.724.415	82.153.934	102	148
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	88	93
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	107	0
III. Primljeni transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	141	93
A Ukupno (I+II+III)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
V. Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
Zajmovi primljeni kroz državu (MMF- Stand by aranžman)	87.245.808	0	102.521.201	-	-
Primici od inostranog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	113	100

Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	30.000.000	29.999.154	139.912.010	100	21
Primici od domaćeg zaduživanja (Riznički zapisi)	260.000.000	259.832.728	320.411.381	100	81
B Financiranje (IV+V)	497.591.599	410.201.525	563.101.728	82	73
Ukupno (A+B)	2.622.426.725	2.530.036.003	2.373.753.366	96	107

Prihodi i primici su iskazani u iznosu od 2.240.000.476 KM, a u strukturi istih najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.600.094.278 KM (99% u odnosu na plan) i neporezni prihodi 519.699.270 KM (103% u odnosu na plan). U odnosu na prethodnu godinu porezni prihodi su veći za 12%, dok je rast neporeznih prihoda veći za 37%.

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u planiranom iznosu. U okviru ovih prihoda 120.048.992 KM se odnosi na primitak od sukcesije, klirinški dug bivšeg SSSR-a. Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2017. godinu na poziciji Ministarstva prometa i komunikacija bila su planirana sredstva za kapitalne transfere za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM, koji su se trebali financirati iz primitaka od sukcesije klirinškog duga. Navedeni transfer nije realiziran i ova sredstva su iskorištena za financiranje redovnih proračunskih rashoda i izdataka zajedno s ostalim prihodima koji su ostvareni u 2017. godini.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 290.035.527 KM, od čega su najznačajniji primici od kratkoročnog zaduživanja 259.832.728 KM na temelju jedanaest emisija rizničkih zapisa i primici od dugoročnog zaduživanja na temelju jedne emisije dugoročnih obveznica 29.999.154 KM.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s nadležnim ministarstvima (Ministarstvo financija i Ministarstvo prometa i komunikacija) preispita opravdanost utroška naplaćenih prihoda od klirinškog duga za financiranje redovne proračunske potrošnje.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.417.874.272 KM, što je u odnosu na plan (2.697.426.725 KM) manje za 279.552.453 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.288.784.801 KM) isti su veći za 129.089.471 KM. Dan je tabelarni pregled ostvarenih rashoda i izdataka:

u KM

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	1.479.309.345	1.379.727.628	1.367.543.075	93	101	57
1.1. Plate i naknade troškova zaposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	95	99	8
1.2. Doprinosi poslodavca	22.378.695	21.378.197	21.532.838	96	99	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	3
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	41

1.5.Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98	4
2.Tekuća rezerva Vlade FBiH	5.155.000			0		
3.Kapitalni izdaci	174.344.125	38.984.908	20.816.652	22	187	2
3.1.Nabava stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160	1
3.2.Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210	1
4.Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19	0
4.1.Izdaci za kupovinu dionica	4.343.700	661.700	3.447.700	15	19	0
4.2.Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	67	19	0
5.Otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112	41
5.1.Vanjski dug	561.509.642	561.261.461	391.070.109	100	144	23
5.2.Domaća pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	93	118	17
5.3.Unutarnji dug	39.664.913	34.859.047	155.904.125	88	22	1
5.4.Izdate garancije	100.000	0	0	0		
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100
6.Pokriće ostvarenog deficita	0					
UKUPNO (1+2+3+4+5+6)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 198.077.369 KM, od čega se na bruto plaće i naknade odnosi 173.244.804 KM i na naknade troškova zaposlenih 24.832.565 KM. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su manji za 1.096.836 KM.

Plate i naknade troškova izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca-stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH¹¹. Osnovica za obračun plaća koja se primjenjivala u revidiranoj godini, kao i prethodne godine, iznosila je 315 KM. Prema Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, na dan 31.12.2017. godine, u federalnim institucijama bilo je zaposleno 6.690 djelatnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 43.

Obračun plaća i naknada plaća djelatnika kod proračunskih korisnika, koji su bili predmet revizije uglavnom je vršen sukladno zakonskim i drugim propisima i internim aktima. Nepravilnosti su utvrđene u Parlamentu FBiH, u dijelu osiguranja evidencija prisutnosti na poslu profesionalnih zastupnika, koje su značajne iz razloga jer iste su temelja za obračun naknada za zaposlene (topli obrok, prijevoz i dr.) i Ministarstvu pravde kod obračuna dodataka na plaću za posebne uvjete rada.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 24.832.565 KM. Ove naknade najvećim dijelom se odnose na naknade za: topli obrok 11.805.446 KM, prijevoz na posao i sa posla 4.893.903 KM, regres za godišnji odmor 2.876.727 KM, otpremnine za odlazak u mirovinu 1.666.315 KM, pomoći u slučaju smrti, teže i ostalih bolesti 1.553.816 KM, odvojeni život od porodice 970.318 KM, najam stanova 581.495 KM, prijevoz u dane vikenda za državne službenike i savjetnike 256.391 KM, naknada polaznicima na Policijskoj akademiji 121.600 KM, kao i troškove smještaja dužnosnika 84.051 KM.

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 45/10,20/17

Ukupne naknade troškova izabranih dužnosnika i savjetnika u Parlamentu Federacije BiH, iznosile su 1.430.522 KM, a najznačajniji iznosi odnose se na naknade za: zakup stana 474.635 KM, odvojeni život 362.348 KM, topli obrok 285.542 KM, troškove prijevoza u dane vikenda - četiri vikenda mjesečno 213.914 KM i smještaj 11.663 KM.

Povjerenstvo za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, odnosno Administrativna povjerenstvo oba doma Parlamenta, za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije, donosi rješenja o naknadi troškova prijevoza do mjesta prebivališta porodice. Istim se ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u cestovnom ili željezničkom prometu na relaciji koju koriste. Kod jednog broja korisnika koji su bili predmet revizije, uočeno je da se navedena naknada za prijevoz korisnicima odvojenog života obračunava i isplaćuje svaki mjesec uglavnom četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u cestovnom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća¹², propisano je pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesečno, ali istom nije uređen način korištenja navedenog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je plaćan maksimalno odobreni iznos. S obzirom na to da je Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plate¹³, državnim službenicima i namještenicima navedeno pravo ukinuto 2012. godine, smatramo da bi ove isplate ministrima i savjetnicima trebalo preispitati, a odredbe ove dvije uredbe u dijelu spomenute naknade uskladiti.**

U Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu financija utvrđeno je da pojedini djelatnici koji putuju na istim relacijama, ostvaruju različite iznose naknade za prijevoz na posao i sa posla, a u Ministarstvu pravde navedena naknada se isplaćuje na temelju cijene dnevne karte, što nije sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Pravilniku o plaćama i naknadama Ministarstva pravde.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.***

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 69.550.001 KM, što je odnosu na planirana sredstva od 87.749.937 KM 79%. Vrsta i struktura navedenih izdataka prikazana je u sljedećoj tablici:

¹² "Sl. novine FBiH" br. 87/10, 22/11,45/13 i 09/16

¹³ „Sl. novine FBiH“ br. 63/10, 22/11,66/11 i 51/12

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x 100)	Indeks (3/4x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	81	108	3
2. Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	86	102	8
3. Izdaci za komunikacije i kom. usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	91	104	8
4. Nabava materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	89	98	21
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	70	109	3
6. Unajmljivanje imovine i opreme	8.615.258	8.127.781	7.450.615	94	109	12
7. Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	85	104	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni pr.	2.033.861	1.513.221	1.431.756	74	106	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	69	70	37
UKUPNO	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	100

Izdaci za ugovorene usluge iskazani su 26.124.136 KM i za 11.157.733 su manji u odnosu na prethodnu godinu. U okviru navedenih izdataka najznačajniji iznosi se odnose na ugovore o djelu, naknade povjerenstvima, troškove spora i zatezne kamate po sudskim sporovima.

Naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu 1.801.735 KM, što je za 111.067 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima povjerenstva formiranim sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe¹⁴, koje se isplaćuju iz proračunskih sredstava i naknade članovima povjerenstva, koje su formirane sukladno posebnim zakonskim propisima, a iste se financiraju od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Provedenim revizijama proračunskih korisnika, kao i u prethodnom razdoblju, utvrđena je nedosljedna primjena navedene Uredbe, kod isplate naknade članovima povjerenstva za poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika; definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela, kao i angažiranju pojedine osobe u više od dva radna tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplatama naknada članovima povjerenstva, koji su zaposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (javne nabave, slaganje arhivske građe, prijem zaposlenika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obveznu isplatu naknade jer je člankom 8. stavak 1. Uredbe isplata naknade uvjetovane obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.

Skrećemo pažnju da, iako je određen broj povjerenstava formiran na temelju posebnih propisa, u istim se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 48/14,77/14,97/14 i 58/15

ministarstava, te da bi isti trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka (kao npr. povjerenstva formirana u Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu unutarnjih poslova).

Također i za poslove iz nadležnosti **Povjerenstvo za administrativna pitanja** i **Povjerenstvo za statusna pitanja** članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju, odnosno postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, donošenje rješenja o platama i drugim materijalnim pravima koje nemaju karakter plaće za članove Vlade i ostale koje imenuje Vlada, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj, donošenje pojedinačnih akata o pitanjima koja se odnose na stambenu problematiku iz nadležnosti Vlade, rješavanje u upravnom postupku o pitanjima iz nadležnosti Vlade i ostale poslove koji se zaključkom Vlade stave u nadležnost povjerenstvo, smatramo da su to redovni poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, sukladno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za navedena povjerenstva.

Obračun poreza i doprinosa članovima povjerenstva iz reda zaposlenih, nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁵. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposlenom za njegovo angažiranje izvan radnog vremena na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom na temelju nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stavak 2. točka 3. naprijed navedenog Zakona i oporezuju se na način propisan člankom 27. istog Zakona.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela temeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, uvažavajući činjenicu da se značajan dio proračunskih sredstava izdvaja za naknade povjerenstvima čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika;***
- ***Potrebno je da Ministarstvo financija preispita dane naputke koja se odnose na pitanje obračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstva i da osigura kako bi svi iste obračunavali i plaćali sukladno važećim zakonskim propisima.***

Naknade po temelju ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu 3.435.626 KM, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 781.631 KM. Kao što je utvrđeno u Izvešću prethodne godine i u revidiranoj godini ugovori o djelu su se zaključivali za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, odnosno za poslove koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. Navedeno je pravdano nedostatkom potrebnog broja izvršitelja, kako bi se osigurao kontinuitet u radu i neodložnost obavljanja stručnih poslova, odnosno nemogućnost zapošljavanja zbog važećeg moratorija Vlade FBiH na zapošljavanje. Ugovori su se s izvršiteljima posla zaključivali u kontinuitetu (s kraćim prekidima) tijekom cijele 2017. godine, a pojedini i

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

više godina, na temelju pribavljene suglasnosti Vlade FBiH. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu. **Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu, ukazuje da takvi poslovi nisu privremenog karaktera, tako da se ne bi trebali obavljati na ovakav način. Smatramo da ugovori o djelu zaključeni na ovakav način predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvatiti, kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra potrebnog za poslovanje institucija, nije se provodila uz poštivanje odredbi Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje točno utvrđene vrste posla i zadatka, koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, nego kontinuirano tijekom cijele godine.**

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;***
- ***Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da proračunski korisnici, angažiranje izvršitelja vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.***

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu 8.127.781 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 708.995 KM. Na unajmljivanje prostora i zgrada odnosi se 4.408.174 KM, od čega je po ugovoru o najmu poslovnih prostora na poziciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH iskazano 3.184.925 KM. Na ime unajmljivanja skladišta utrošeno je 1.337.011 KM, od čega se 95% odnosi na robe u Federalnoj direkciji robnih rezervi. Troškovi unajmljivanja opreme iznose 1.567.840 KM, a unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava (licence) iskazano je u iznosu 814.755 KM i isto je evidentirano na poziciji Vlade FBiH.

Za smještaj federalnih institucija s sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o zakupu, za što je utrošeno 2.506.376 KM, i to: 1.652.366 KM za smještaj četiri ministarstva i tri proračunska korisnika (ugovor s Unipromet d.d. Sarajevo), 495.654 KM za Vladu FBiH i druge institucije (ugovor sa Socijaldemokratskom partijom), te 358.356 KM za tri proračunska korisnika po ugovorima s različitim najmodavcima.

Na temelju tri ugovora o zakupu poslovnog prostora, za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru (četiri ministarstva i Porezna uprava) iskazano je ukupno 677.469 KM.

Iako su pokrenute određene aktivnosti za smještaj federalnih institucija, isto nije rezultiralo konkretnim rješenjima ni u 2017. godini, a što bi utjecalo na smanjene troškova zakupa poslovnih prostora i ostvarenje ušteda u Proračunu FBiH. Naime, Vlada FBiH je imenovala Pregovarački tim Vlade FBiH za vođenje pregovora s timom Vlade Kantona

Sarajevo u vezi kupovine zgrade JU „Studentski centar“ Nedžarići, za rješavanje trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu. Međutim, po danom mišljenju Federalnog pravobranilaštva, Vlada FBiH je odustala od navedene kupovine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na pronalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.***

Izdaci za gorivo, auto gume, održavanje i osiguranje vozila iskazani su 3.231.743 KM, od čega se odnosi na: gorivo 1.683.317 KM, auto gume 169.905 KM, održavanje vozila 979.194 KM i osiguranje vozila 399.327 KM. Kao i prethodne godine, utvrđeno je, da se Uredba o uvjetima i načinu upotrebe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i unutrašnji pravilnici o upotrebi službenih putničkih automobila kod jednog broja proračunskih korisnika nisu primjenjivali u dijelu: popunjavanja putnih naloga na propisanom PN4 obrascu (nije evidentirana relacija kretanja, broj osoba u vozilu, potpis osobe koji je upravljao vozilom, ne upisuje se pređena kilometraža ili se upisuje znatno veći broj km od navedene relacije na putnom nalogu, datum polaska i dolaska, utrošeno gorivo i sl.). Kod korisnika koji su bili predmet revizije, u pojedinim slučajevima u isto vrijeme, na istoj relaciji korišteno je više automobila, što smatramo neracionalnim, s obzirom na to da se na broj osoba na službenom putu putovanje moglo obaviti i jednim vozilom, utvrđena je uporaba službenog vozila za put u inozemstvo, bez odobrenja i bez izdanog putnog naloga za službeno putovanje od strane nadležnog rukovoditelja. Kod pojedinih proračunskih korisnika, u određenom vremenskom razdoblju vršeno je servisiranje i opravka motornih vozila, nabava potrošnog materijala i rezervnih dijelova za vozila bez zaključenog ugovora. Također, uočeno je da su fakturirane cijene za isporučeno gorivo na isti dan bile različite, u zavisnosti od toga na kojoj je benzinskoj pumpi izabranog dobavljača gorivo točeno, a što nije sukladno zaključenim ugovorima. Na temelju naprijed navedenog, utvrđeno je da nisu uspostavljene adekvatne kontrole kod upotrebe i raspolaganja službenim automobilima. Navedene nepravilnosti financijski nisu značajne, ali uvažavajući činjenicu da se radi o korisnicima javnog novca smatramo da iste nisu primjerene.

Preporuka:

- ***Potrebno je Vlada FBiH u suradnji s Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima unaprijedi interne kontrole i osigura uredno vođenje evidencija upotrebe službenih vozila, koje su potrebne za praćenje i kontrolu troškova, a time i namjensku upotrebu istih.***

Izdaci za fiksne, mobilne telefone i internet usluge iskazani su u iznosu 2.315.595 KM, od čega se na usluge mobilne telefonije odnosi 632.064 KM. Zaključkom Vlade FBiH definirano je pravo upotrebe službenih telefona i utvrđeni mjesečni iznosi potrošnje za rukovoditelje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija (do 150 KM) i rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (do 50 KM). Generalni tajnik Vlade FBiH je u 2017. godini internim aktom ograničio troškove upotrebe službenog telefona za Premijera i tajnika Vlade FBiH, ali nije izmijenjen Zaključak u dijelu utvrđivanja

ograničenja za sve članove Vlade FBiH. **Uporaba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.**

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike.***

Putni troškovi iskazani su u iznosu 2.461.753 KM, od čega se na troškove u zemlji odnosi 1.737.816 KM, a na troškove u inostranstvu 723.937 KM. Način, postupak ostvarivanja i visina naknade troškova za službena putovanja regulirani su Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.¹⁶

Provedenim revizijama kod dijela proračunskih korisnika uočeni su određeni nedostaci kod priznavanja i obračuna troškova putovanja, s obzirom na to da se iz izvješća o obavljenom službenom putu ne mogu sa sigurnošću utvrditi bitni elementi za obračun dnevnica i drugih troškova, koji su propisani spomenutom Uredbom (izjava da li je osigurana ishrana na službenom putu, podatak o najkraćoj udaljenosti kod upotrebe privatnog automobila, dokaz o putovanju u inozemstvo, odobrena visina troškova za smještaj i drugi).

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu 500.945 KM. Kod određenih proračunskih korisnika utvrđeno je da interni akti nisu usklađeni s Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama koju je usvojila Vlada FBiH, da istim nisu propisani limiti, odnosno gornja granica do koje korisnici imaju pravo na stvaranje izdataka za reprezentaciju. S obzirom na navedeno, utvrđeno je da pojedini proračunski korisnici nisu uspostavili adekvatnu kontrolu ovih troškova, te da nije postupljeno po navedenoj Uredbi.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH osigura primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbu o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih proračunskih korisnika.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi (grantovi) iskazani su u iznosu 992.870.357 KM i u ukupnim rashodima Proračuna FBiH za 2017. godinu sudjeluju 41%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 3% ili 25.060.048 KM, a u odnosu na plan manji su za 2%.

U tabelarnom pregledu dati su iznosi i procentualni udio pojedinih tekućih transfera prema računovodstvenoj klasifikaciji:

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 44/16, 50/16

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% Učešća
1	2	3	4	5	6	7
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	100
Tekući transferi drugim razinama vlasti	353.703.005	351.506.849	336.187.064	99	105	36
Tekući transferi pojedincima	472.665.500	468.504.631	466.396.265	99	100	47
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	104	101	2
Potpore javnim poduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109	4
Potpore privatnim poduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.843	81.705.747	96	114	9
Tekući transferi u inozemstvo	0	2.112.313	1.394.984		151	0
Drugi tekući rashodi (izvršne sudske presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66	2

Najznačajnija sredstva tekućih transfera realizirana su putem Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata, u ukupnom iznosu od 714.867.065 KM, što predstavlja 72% realiziranih tekućih transfera, čija je raspodjela sredstava utvrđena zakonskim propisima. Navedena sredstva su se doznavačavala krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši.

Obavljenom revizijom tekućih transfera revidiranih proračunskih korisnika utvrđeno je sljedeće:

- 1) Proces planiranja i odobravanja sredstava nije u svim slučajevima proveden sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i članku 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu u dijelu utvrđivanja bitnih elemenata programa, koji se odnose na naziv i svrhu programa, kriterije za raspodjelu sredstava, iznos i izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te načine i rokove za izvještavanje, što je utjecalo na način realizacije tekućih transfera, iznos utrošenih sredstava i rezultate, odnosno postignute učinke ulaganja u iste;
- 2) Pojedininim lex specialis zakonima utvrđeno je financiranje određenih područja iz Proračuna FBiH u znatno većem iznosu sredstava nego što se ista planiraju i realno mogu izdvojiti iz Proračuna FBiH (financiranje Federalnog fonda solidarnosti; poljoprivreda - poticaji u biljnoj i životinjskoj proizvodnji; potpore javnim poduzećima, od kojih se najznačajniji dio odnosi na JP Željeznice Federacije BiH, te boračko invalidsku zaštitu). Člankom 105. Zakona o proračunima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s navedenim zakonom, primjenjivat će se Zakon o

proračunima u FBiH. Navedeni problemi su prisutni već duži niz godina, zbog čega se može zaključiti da nije izvršena adekvatna procjena utjecaja pojedinih zakona i propisa na Proračun FBiH, pa bi za iste trebalo pokrenuti izmjene i dopune i uskladiti ih s Zakonom o proračunima u FBiH;

- 3) Programi utroška sredstava nisu pravovremeno doneseni, što je utjecalo na raspodjelu i knjigovodstveno evidentiranje sredstava, te nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava u fiskalnoj godini;
- 4) Nije ostvarena potpuna transparentnost raspodjele transfera, jer za raspodjelu pojedinih transfera nije objavljen javni poziv. U većini slučajeva nisu uspostavljeni odgovarajući i mjerljivi kriteriji za raspodjelu, te su korisnici sredstava i iznosi određeni na temelju subjektivne procjene članova povjerenstva koji su predlagali raspodjelu;
- 5) Pojedini proračunski korisnici, koji su bili predmet revizije, nisu osigurali javno objavljivanje o dodijeljenim sredstvima transfera, kako korisnika, tako dodijeljenih iznosa;
- 6) Sredstva tekućih transfera se planiraju i odobravaju, a da nije utvrđena zakonska obveza financiranja istih iz Proračuna FBiH (transferi neprofitnim organizacijama, udruženjima, političkim strankama i drugi);
- 7) Nije uspostavljen odgovarajući nadzor i izvještavanje o utrošku transfera na relaciji: korisnici sredstava - nadležna ministarstva - Ministarstvo financija - Vlada FBiH - Parlament FBiH;
- 8) Nadležni organi i institucije ne vrše procjenu učinaka dodijeljenih transfera;
- 9) Nije uspostavljena sveobuhvatna i adekvatna baza podataka korisnika tekućih transfera (poljoprivreda, boračko - invalidska zaštita, socijalna zaštita, razvoj, poduzetništvo i obrt, okoliš i turizam i druga područja), tako da se financiranje pojedinih područja, programa i projekata na federalnoj razini (horizontalno) vrši istovremeno od strane dva ili više proračunskih korisnika, a također i s viših i nižih nivoa vlasti (vertikalno);
- 10) Revizijom jednog dijela proračunskih korisnika utvrđeno je da su isti planirali transfere koji nemaju zakonski temelj (Vlada FBiH, Ministarstvo rada i socijalno politike, Ministarstvo obrazovanja i znanosti, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo financija i Ministarstvo kulture i sporta);
- 11) Kao i prethodnih godina prilikom planiranja transfera i donošenja programa utroška po pojedinim transferima u okviru istih, planirana su takozvana interventna sredstva ili sredstva rezerve, koja se raspodjeljuju po odlukama rukovoditelja proračunskih korisnika, a da za isto nije osigurana transparentnost i kriteriji raspodjele, koji bi bili temelj za visinu dodijeljenih sredstava.

Preporuke:

- ***Blagovremeno predlagati programe utroška sredstava transfera, kako bi se isti i realizirali u godini za koju su i planirani;***
- ***Sukladno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s resornim ministarstvima poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih područja u zdravstvu, poljoprivredi,***

potpore javnim poduzećima i boračko – invalidskoj zaštiti;

- *Programima o utrošku sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definirati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obvezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava;*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonski temelj;*
- *Programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvještavanja o utrošku sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH.*

Strukturu izvršenja tekućih transfera po namjeni dajemo u sljedećoj tablici:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)
1	2	3	4	5	6
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103
Tekući transferi u oblasti socijalnih prava	718.896.757	714.867.065	705.630.981	99	101
Tekući transferi - poticajna sredstva	97.389.632	93.090.844	81.705.747	96	114
Tekući transferi - subvencije	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109
Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva	99.654.948	113.202.580	104.635.001	114	108
Tekući transfer za financiranje obveza Proračuna FBiH	87.850.000	11.883.932	11.494.585	14	103
Tekući transfer iz namjenskih sredstava (pod računa)	5.287.424	5.286.023	5.089.989	100	104
Drugi tekući rashodi (izvršne sudske presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66

6.1.2.3.1 Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava

Izvršenje tekućih transfera iz oblasti socijalnih prava je u okviru planiranog proračuna i isti su utvrđeni Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom, Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju i Zakonom o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja obrambeno-oslobodilačkog rata. Iz godine u godinu ova izdvajanja se povećavaju od 1 do 2%, tako su u odnosu na prethodnu godinu veća za 1,31%. Sredstva se realiziraju preko Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata i doznačavaju krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši. Doznačena sredstva iz oblasti socijalnih prava odnose se na:

- Transfer za MIO/PIO 252.840.454 KM
 - Transfer civilnim žrtvama rata 25.432.943 KM
 - Transfer za invalidnine 281.628.690 KM
 - Implementacija Zakona o pos. pravima dob.ratnih priznanja 15.331.677 KM
 - Transfer za osobe s invaliditetom – neratni invalidi 139.633.101 KM
- UKUPNO: 714.867.065 KM**

Transfer Fondu MIO/PIO odnosi se na refundaciju isplaćenih plaća pod povoljnijim uvjetima (prava za demobilizirane borce i članove njihovih porodica; prava branitelja i članova njihovih porodica; preuzete obveze za korisnike mirovina pripadnika bivše JNA; pokriće dijela mirovine po temelju priznatog posebnog staža; pokriće dijela mirovina po temelju člana 130. Zakona o MIO/PIO; pokriće minimalnih mirovina; sredstva na ime verifikacije duga prema Zavodu MIO/PIO; transfer po Zakonu o službi u Vojsci FBiH i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja čega se iznos od 186.235.262 KM (ili 74%) odnosi na pokriće dijela mirovine po temelju priznatog posebnog staža i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja.

Transfer za invalidnine, prema podacima Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata doznačen je, za 87.270 korisnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manji za 1.130 korisnika ovog prava. Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih porodica¹⁷, utvrđeno je da će se visina osnovice usklađivati s odredbama Zakona o proračunima u FBiH, a da će se za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada primjenjivati koeficijent sukladno navedenom Zakonu, na temelju čega je za 2017. godinu izvršeno usklađivanje i primjenjivana je osnovica od 867,50 KM s koeficijentom za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada korisnika boračko - invalidske zaštite u FBiH (invalidnina) od 0,965257. Sukladno Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih porodica, Ministarstvo vrši nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju istog, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava za ostvarivanje prava po ovom Zakonu. Obračun invalidnina u 2017. godini vršio se putem novog Informacionog sustava za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata (ISVDV).

Transfer za osobe s invaliditetom – neratni invalidi realizira se preko Ministarstva rada i socijalne politike i isti je u odnosu na prethodnu godinu veći za 1.939.194 KM. Navedeni iznos se odnosi na tekuće obveze iz 2017. godine, utvrđene Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom iz 2009. godine¹⁸ i izmjenama i dopunama istog. U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj korisnika ovog prava, na temelju realizacije Odluke Ustavnog suda BiH iz 2013. godine, kojom je utvrđeno da osobe s invaliditetom, koji je nastao nakon 65. godine života, a kod kojih je, po mišljenju Instituta, utvrđena potreba za korištenjem prava na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe, ovo pravo ostvaruju prema propisu kantona. Do kraja 2017. godine Parlament FBiH nije usvojio izmjene i dopune navedenog Zakona po nalogu Ustavnog suda BiH, iako je Ministarstvo više puta upućivalo dopise, u cilju podsjećanja na obvezu postupanja po Odluci Ustavnog suda BiH. Broj korisnika sredstava ovog transfera u prosincu 2017. godine u odnosu na prosinac 2016. godine povećan je s 43.872 na 44.046, dok je broj rješenja o ostvarivanju prava s 47.546 smanjen na 47.084 iz razloga što jedan korisnik ostvaruje pravo po više temelja.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 14/09

Na ostalima potraživanjima iskazano je 749.530 KM, a odnosi se na povrat neovlašteno isplaćenih naknada za 460 korisnika prava, za neratne invalide – osobe s invaliditetom. S obzirom na visinu navedenih potraživanja u Ministarstvu nisu poduzete zakonom utvrđene aktivnosti za povrat istih.

Transfer civilnim žrtvama rata se realizira preko Ministarstva rada i socijalne politike. Korisnici prava ostvaruju naknadu sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom. Osnovica za obračun iznosi 70% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima branitelja i članova njihovih porodica i usklađuje se na način kako se vrši usklađivanje novčanih primanja za navedene korisnike. Osnovica za obračun u 2017. godini bila je kao i prethodnih godina 586,15 KM.

Za realiziranje ovih sredstava u 2006. godini donesen je Napatuk o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava, koje općinske službe nisu primjenjivale u dijelu da se sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika unose u bazu podataka i da se u roku od 15 dana s dokaznom dokumentacijom dostave nadležnim županijskim organima. Navedeno je imalo za posljedicu da je iz federalnog proračuna vršena isplata sredstava korisnicima koji su ta prava izgubili. Povrat sredstava nije vršen na način da se ista vraćaju u Proračun FBiH, već se umanjuju obveze prema županijama za tekući mjesec za iznos više isplaćenih sredstava u prethodnom razdoblju. Način povrata ovih sredstava nije uređen propisima.

Na datum bilance potraživanja po ovom temelju iznosila su 93.300 KM. Tijekom godine izvršen je povrat od 41.144 KM, za tri korisnika u toku je sudski spor u vrijednosti od 69.956 KM, a za preostalih 14 korisnika vrši se povrat u ratama ili se čeka na povrat.

Implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja¹⁹ provodi Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata. Broj korisnika koji su ostvarili ovo pravo u prosincu 2017. godine (4.951) je manji za 26 u odnosu na siječanj iste godine (4.977). Osnovica za isplatu mjesečnih novčanih naknada dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica u 2017. godini je iznosila 641,66 KM s koeficijentom od 0,965248.

6.1.2.3.2 Tekući transferi – poticajna sredstva

Izvršenje tekućih transfera – poticajna sredstva sudjeluje s 9% u ukupnom izvršenju tekućih transfera i isti su realizirani preko **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 74.054.308 KM, Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta 18.714.946 KM i Ministarstva energije, rudarstva i industrije 303.606 KM.**

Preko Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva realizirani su **poticaji za poljoprivredu**, u okviru kojih se na obveze iz prethodnih godina odnosi 7.700.000 KM, a na poticaje za veterinarstvo 2.317.559 KM. Kao i prethodnih godina, za model poticanja proizvodnje - biljna i životinjska proizvodnja, Ministarstvo je prilikom izrade i izvršenja Programa utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2017. godinu odobravalo sredstva, iako su ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja bili znatno veći od iznosa utvrđenog u Programu potpore. **Navedeno**

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ br.70/05, 61/06, 9/10, 90/17

nije sukladno Zakonu o novčanim potporama, tako da Ministarstvo kontinuirano stvara veće obveze od Proračunom odobrenih sredstava, što je posljedica dugogodišnjih obračuna poticaja bez realnih podloga i neodgovarajućih i neprimjerenih cijena utvrđenih Programom u proizvodnjama, na temelju zahtjeva klijenata, za koje su nadležna županijska ministarstava i koja obračun proizvodnje dostavljaju Federalnom ministarstvu na isplatu. Cijene u Programu nisu usuglašene s Planom proizvodnje i raspoloživim sredstvima Proračuna, kako bi se izbjeglo stvaranje obveza iznad visine odobrenog Proračuna za tekuću godinu i kontinuirano prenošenje obveza iz jednog razdoblja u naredni. Također, planiranje nije zasnovano na stratejskim ciljevima razvoja poljoprivrede u Federaciji BiH. Zbog navedenog stvorene obveze koje se odnose na poticaje za proizvodnje za razdoblje 2014 - 2017. godine, na dan 31.12.2017. godine evidentirane su u iznosu od 14.198.060 KM u pomoćnim evidencijama i vanbilančnoj evidenciji Ministarstva, ali ne i u Glavnoj knjizi Riznice, kako je regulirano važećim zakonskim i drugim propisima.

Poticajna sredstva za **financiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja** sa pozicije Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta iskazana su u iznosu od 15.625.314 KM, što je 82% od planiranih 19.000.000 KM. Sukladno Uredbi o poticanju zapošljavanja, realizacija ovog transfera je započela prethodne godine, putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i županijskih službi za zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u proračunu Ministarstva. Ministarstvo je za financiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja u 2017. godini, poslodavcima doznačilo 15.671.893 KM, što zajedno s realiziranim iznosom iz 2016. godine iznosi 23.708.283 KM (ugovoreno 25.875.378 KM). Razlika između ugovorenog i realiziranog iznosa poslodavcima će se doznačiti na teret Proračuna 2018. godine. Uredbom je predviđeno da poslodavac ima obvezu novozaposlenog radnika zadržati u radnom odnosu onoliko mjeseci koliko mu je bila osigurana subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Izvršenim kontrolama na terenu utvrđeno je da određeni broj poslodavaca nije poštovao ugovore, zbog čega je do 31.12.2017. godine pokrenuta procedura raskida 56 potpisanih ugovora po kom temelju je utvrđena obveza povrata od 331.070 KM, od čega je u 2017. godini vraćeno 97.443 KM. Također, 35 poslodavaca po potpisivanju ugovora u vrijednosti od 335.797 KM, nisu započeli realizaciju istih do 31.12.2017. godine, te su ugovori s istim raskinuti. Vrijednost zaključenih ugovora za poticaj zapošljavanju s 25.875.378 KM smanjena je za iznos raskinutih ugovora na 25.539.561 KM, međutim nismo mogli kvantificirati točan broj novozaposlenih osoba, s obzirom na to da se navedeno odrazilo na početni broj od ugovorenih 3.787 osoba. Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja do 31.12.2017. godine stvarno realizirale 23.708.283 KM (47%), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava nije bila na zadovoljavajućoj razini, što upućuje na slabosti poduzetih mjera i aktivnosti od strane Ministarstva i drugih institucija koje su sudjelovale u realizaciji ovog transfera.

Na ime **subvencija privatnim poduzećima i poduzetnicima** Ministarstvo, razvoja poduzetništva i obrta realiziralo je 3.089.632 KM, a isti se odnosi na poticaje za: opstanak tradicionalnih i starih obrta 180.000 KM; razvoj vezanih i posebnih obrta 698.796 KM;

novoutemeljene subjekte malih i srednjih poduzeća (MSP) 976.512 KM i jačanje konkurentnosti MSP 1.234.324 KM.

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona realiziran je u iznosu od 940.368 KM i odnosi se na izgradnje nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje ista predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH. Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave, koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za financiranje sukladno utvrđenim kriterijima, iz Programa utroška sredstava.

Subvencije privatnim poduzećima Ministarstva energije, rudarstva i industrije iskazane su u iznosu 303.606 KM. Programom utroška sredstava predviđeno je da se sredstva odobravaju privatnim poduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa djelatnicima koji ostvaruju uvjete za mirovinu do kraja proračunske 2017. godine. Sredstva su odobrena „Krivaja-Mobel“ d.o.o. u stečaju u iznosu 139.070 KM za penzioniranje 63 zaposlena, „Helios“ d.d. Banovići 44.541 KM za penzioniranje 4 zaposlena i „BNT Hidraulika“ d.d. u stečaju Novi Travnik 150.000 KM za penzioniranje 6 zaposlenih. S korisnicima su zaključeni ugovori, kojima je definirana obveza da isti u roku od tri mjeseca dostave potvrde Porezne uprave o izmirenju doprinosa za osobe iz zahtjeva, ili će u protivnom Ministarstvo dati nalog nadležnim institucijama da izvrše povrat odobrenih sredstava. Vlada FBiH je 09.05.2018. godine usvojila Izvješće o kontroli namjenskog utroška sredstava Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa mirovinskog i invalidskog osiguranja u cilju penzioniranja zaposlenih i zadužila Ministarstvo da pokrene aktivnosti na povratu nerealiziranog dijela doznačenih sredstava.

6.1.2.3.3 Tekući transferi – subvencije

Izvršenje tekućih transfera – subvencija, najvećim dijelom je realiziralo Ministarstvo prometa i komunikacija 23.860.000KM, Ministarstvo energije rudarstva i industrije 12.922.585 KM i Ministarstvo rada i socijalne politike 2.343.445 KM. Prilikom realizacije, nadzora i izvještavanja ovih transfera, utvrđeni su propusti koji se najvećim dijelom odnose na: nedosljednu primjenu zakonskih propisa u stvaranju preduvjeta za financiranje istih, pravovremeno zaključivanje ugovora s korisnicima, uspostavljanje adekvatnog nadzora i izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo 21.340.000 KM. Proračunom FBiH odobravala su se i doznačavala sredstva koja nisu bila dovoljna u odnosu na stvarne troškove JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, zbog čega se Zakon o financiranju željezničke infrastrukture i sufinanciranju putničkog i kombiniranog prometa provodio samo djelomično. Također, Zakon o financijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za razdoblje od 01.01.2008. do 31.12.2012. godine²⁰, nije realiziran. Navedeno ukazuje da u proteklom razdoblju nije posvećena dovoljna i potrebna pozornost željezničkom prometu, s obzirom na to da JP „Željeznice FBiH“ d.o.o.

²⁰ „Sl. novine FBiH“ broj: 4/09

Sarajevo u Planu finansijskih sredstava prihode iz proračuna FBiH planiraju u iznosima od 62.161.300 KM do 66.622.836 KM (za 2017. godinu u iznosu od 65.047.359 KM), koji predstavljaju realne izdatke. **Bitno je istaći da Ministarstvo nije ostvarilo potpun i adekvatan nadzor nad utroškom transfera javnim poduzećima i nije osiguralo tromjesečno izvještavanje propisano Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu.**

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je 1.860.000 KM na ime unapređenja zračnog prometa u Federaciji BiH i to za: JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. (u daljem tekstu: Aerodrom Mostar) 1.430.000 KM i JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. (u daljem tekstu – Aerodrom Tuzla) 430.000 KM.

Revizijom je utvrđeno da je Aerodrom Mostar u Izvješću o utrošku sredstava, između ostalog prikazao i troškove struje, usluge mobilne i fiksne telefonije, kancelarijskog materijala, materijala za čišćenje, sanaciju ograde i druge troškove koji nisu odobreni Odlukom o usvajanju programa utroška, što ukazuje da sredstva nisu u cijelosti utrošena sukladno utvrđenoj namjeni. Također, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo izvršilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava, kako je utvrđeno Odlukom o usvajanju programa utroška, a za nenamjenski utrošena sredstva sukladno ugovoru, Aerodrom Mostar nije izvršio povrat doznačenih sredstava.

Odlukom Vlade FBiH za unapređenje zračnog prometa odobreno je JP Aerodrom Mostar 1.000.000 KM za pokretanje nove redovne zračne linije Mostar - Zagreb. Ugovor o prijenosu sredstava zaključen je 27.12.2017. godine, a sredstva su doznačena tek u veljači 2018. godine. S obzirom na to da su sredstva doznačena u 2018. godini, Aerodrom Mostar nije ispunio ugovorenu obvezu za dostavu izvješća o utrošku do 28.02.2018. godine, te je Ministarstvo u ožujku 2018. godine uputilo urgenciju poduzeću.

Aerodrom Tuzla Izvješće o utrošku sredstava s pratećom dokumentacijom i Odlukom Nadzornog odbora o usvajanju istog, nije dostavio u utvrđenom roku. U Izvješću su navedene zbirne pozicije utrošenih sredstava.

S pozicije Ministarstva energije, rudarstva i industrije subvencije su doznačene: **Operatoru – Terminali Federacije za uspostavu rezervi naftnih derivata u iznosu 9.999.000 KM, Energoinvestu d.d. Sarajevo za izmirenje duga za plin Ruskoj Federaciji u iznosu od 1.580.544 KM i javnim poduzećima za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje u svrhu penzioniranja zaposlenih u iznosu od 1.302.671 KM.**

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH propisana je taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata, koja je namjenski **prihod Operatora – Terminali FBiH**. Namjena utroška prikupljenih sredstava je definirana Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na temelju takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za razdoblje 2014. – 2018. godina. Planom namjenskog utroška takse predviđeno je da se određeni procent prihoda realizira za troškove rada Operatora (za 2014. godinu 100 %, za 2015. godinu 44,98%, za 2016. godinu 40%, a za 2017. godinu 36,16%), te da se preostali prihodi koriste za nabavu rezervi naftnih derivata, nabavu i izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta. Ministarstvo je Rješenjem o proceduri prijenosa raspoloživih sredstava, predvidjelo da se prikupljena sredstva doznačavaju mjesečno kroz dva naloga u omjerima 40,71% i 59,29%, prema utvrđenoj namjeni sredstava. Kako

Operator ne raspolaže tehničkim preduvjetima za skladištenje rezervi naftnih derivata, tako nema niti mogućnosti nabave istih, što je bila i temeljna namjera prilikom usvajanja Zakona o naftnim derivatima u FBiH, dok se prikupljena sredstva ne realiziraju za definiranu namjenu, već stoje neiskorištena na namjenskim računima (8.718.682 KM za izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta i 4.150.606 KM za nabavu naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata i kontrolu kvaliteta).

Subvencije javnim poduzećima, za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Ministarstvo energije, rudarstva i industrija realiziralo je 1.312.671 KM po dva javna poziva za umirovljenje 95 zaposlenih, koji su bili zaposleni u poduzećima sa većinskim učešćem državnog kapitala („Tehničko remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Vitezit“ d.o.o. Vitez, „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Pretis“ d.d. Vogošća, „KTK Visoko“ d.d. Visoko i „Željezara Zenica“ d.o.o. Zenica). Revizijom i Zapisnikom povjerenstva za kontrolu namjenskog utroška odobrenih sredstava od 21.02.2018. godine je utvrđeno da korisnici sredstava po I javnom pozivu, kojima su sredstva doznačena 14.09.2017. godine, nisu u definiranom roku dostavili uvjerenje Poreske uprave, zbog čega se ne može potvrditi da je ostvaren cilj koji se želio postići realizacijom spomenutih sredstava. Također, Ministarstvo nije dalo nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat odobrenih sredstava u Proračun FBiH, iako je isto bilo dužno učiniti u skladu odredbama zaključenih ugovora. S pozicije Ministarstva rada i socijalne politike na ime subvencija javnim poduzećima za subvencioniranje troškova električne energije uplaćeno je 2.343.445 KM.

6.1.2.3.4 Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva

Tekući transferi koji se doznačavaju kao grant (nepovratna sredstva) krajnjim korisnicima, neprofitnim organizacijama, iskazani su u iznosu od 113.202.580 KM, što predstavlja 11% od ukupnog izvršenja tekućih transfera. Ovi transferi su realizirani putem Ministarstva zdravstva (40.834.445 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (2.315.000 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (21.096.272 KM), Ministarstva financija (30.121.443 KM), Ministarstva kulture i sporta (8.623.885 KM), Ministarstva obrazovanja i znanosti (6.945.849 KM), Ministarstva okoliša i turizma (4.879.328 KM), Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata (12.851.476 KM), Vlade Federacije BiH (4.100.000 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (2.114.000 KM), Predsjednika i dopredsjednika Federacije BiH (560.151 KM) i Parlamenta Federacije BiH (238.203 KM).

Od ovih transfera u Izvješću dat ćemo kraća obrazloženja za one transfere koji su značajniji po iznosu odobrenih sredstva i po utvrđenim nepravilnostima kako slijedi:

Ministarstvo zdravstva iskazalo je 40.834.445 KM, što se odnosi na transfere za: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u iznosu od 30.402.280 KM, sanaciju zdravstvenih ustanova 9.000.000 KM, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH 1.125.000 KM i Agenciju za akreditaciju u zdravstvu 300.000 KM. Sredstva transfera u proračunskom zahtjevu planirana su na temelju zahtjeva korisnika, a da Ministarstvo prethodno nije izvršilo suštinski uvid u dokumentaciju dostavljenih zahtjeva i izvješća o realizaciji

prethodnih godina, kako bi se potvrdio iznos i opravdanost zahtjeva. Izuzetak je transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH, koji nije bio u proračunskom zahtjevu Ministarstva, već je odobren amandmanima Doma naroda parlamenta FBiH prilikom usvajanja Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH utvrđeno je da će se 10,2% od ukupnih prihoda ostvarenih od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje izdvajati iz Proračuna FBiH na propisani račun za potrebe **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH**. Proračunski zahtjev Ministarstva je sačinjen na temelju Instrukcije Ministarstva financija i na usuglašen prijedlog Ministarstva zdravstva i Zavoda. Problem financiranja federalnog Fonda solidarnosti je evidentan već duži niz godina. Ministarstvo je u prethodnom razdoblju pokrenulo izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, u kojem je predviđeno i financiranje federalnog Fonda solidarnosti, ali je isti vraćen iz parlamentarne procedure. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju Vlada FBiH je 18.01.2018. godine utvrdila i uputila u Parlament FBiH, ali do završetka predmetne revizije isti nije usvojen.

Za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH (Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišna klinička bolnica Mostar i Univerzitetsko-klinički centar Tuzla) odobreno je po 3.000.000 KM, za financiranje osiguravanja dostignutog nivoa standarda sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa, koje se pružaju pacijentima iz cijele FBiH kroz održavanje i poboljšanje likvidnosti javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH. Sredstvima transfera iste trebaju izmiriti dio dospjelih obveza za nabavu lijekova i drugog potrošnog materijala, te servisiranje i obnavljanje medicinske opreme zbog dotrajalosti. Provedenom revizijom nismo mogli potvrditi način utvrđivanja visine sredstava, niti kriterij za odabir korisnika s obzirom na to da su zdravstvenim institucijama odobrena sredstva u istom iznosu, iako se iste razlikuju po broju zaposlenih, visini stvorenih obveza i iskazanim gubicima.

Tekući transferi raseljenim osobama, povratnicima i izbjeglicama realizirani su putem **Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica**. Plan povratka, obnove, gradnje i razvoja održivog povratka za 2017. godinu, je na prijedlog Ministarstva usvojila Vlada FBiH. Planom je navedeno da je u cilju realizacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za BiH i Revidirane strategije za provedbu istog, potrebno nastaviti aktivnosti na osiguranju pretpostavki za povratak i njegovu održivost. Temeljne pretpostavke u realizaciji navedenog cilja su obnova devastiranog stambenog fonda, ekonomska održivost, ruralni razvoj, obnova infrastrukture u povratničkim naseljima i reintegracija povratnika u lokalnu zajednicu.

Sredstva u iznosu 21.096.272 KM odnose se na sljedeće transfere: raseljene osobe i povratnike 16.096.905 KM, zajedničke međuentitetske, općinske projekte i projekte sa nevladinim organizacijama 1.999.861 KM i programe podrške razvoja održivosti povratka u RS 2.999.506 KM. Plan monitoringa i kontrole namjenskog utroška realiziranih sredstava iz Proračuna FBiH za 2017. godinu, Ministarstvo je sačinilo početkom 2018. godine. Istim je obuhvaćeno 156 klijenata uz korisnike Programa zapošljavanja povratnika u maloj privredi i Programa podrške investicijskim projektima u cilju zapošljavanja

povratnika, koji se redovno prate sukladno trajanju ugovora. Ministar je imenovao dva povjerenstva za izradu zapisnika o monitoringu realizacije svih projekata održivosti povratka u 2017. godini, sa zadatkom da pristupe pregledu dokumentacije, vrše obilazak na terenu, traže dostavljanje izvješća, kao i da kontinuirano prate realizaciju nezavršenih projekata do ukupnog utroška doznačenih sredstava. Povjerenstva su dostavljala urgencije korisnicima koji izvješće nisu dostavili do kraja godine, te sačinile evidenciju prispjelih izvješća. Aktivnosti su nastavljene i u 2018. godini, nakon isteka roka za dostavljanje izvješća namjenskog utroška sukladno utvrđenim planom nadzora po regijama. **Evidenciju korisnika dodijeljenih sredstava i realizaciju istih Ministarstvo prati na godišnjoj razini. U prezentiranom Izvješću realizacija sredstava transfera je iskazana po programima i provedenim mjerama, u ukupnim iznosima po programu i broju korisnika. Ministarstvo objavljuje na web stranici, službenim novinama i dnevnoj štampi javne pozive, preliminarne i konačne liste potencijalnih korisnika sredstava po programima, ali s obzirom na to da nisu objavljene odluke po korisnicima i iznosima doznačenih sredstava, Ministarstvo nije osiguralo potpunu transparentnost dodjele sredstava sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.**

Ministarstvo financija je iskazalo transfere drugim razinama vlasti u iznosu od 12.951.488 KM i transfere neprofitnim organizacijama 5.286.023 KM.

Odlukom Vlade FBiH od 10.10.2017. godine, o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava za financijsku potporu županijama namijenjeno je 9.000.000 KM, a općinama i gradovima 3.000.000 KM. Za raspodjelu sredstava županijama i općinama propisani su kriteriji (broj stanovnika, površina, broj učenika u temeljnom i srednjem obrazovanju, smanjenje broja zaposlenih i projekti od značaja za razvoj pojedinih općina) za čiju primjenu će se koristiti podaci Federalnog zavoda za statistiku i Porezne uprave FBiH.

Odlukom o raspodjeli sredstava predviđena su sredstva za osam županija i iste su zadužene da sredstva troše sukladno principima i načelima restriktivne proračunske politike koju sprovodi Vlada FBiH, a koja se između ostalog odnosi i na ograničenje rasta troškova plaća i naknada za zaposlene te smanjenje ukupne javne potrošnje. Revizijom smo utvrdili da je raspodjela sredstava županijama izvršena bez primjene propisanih kriterija. Na ime financijske potpore i financiranja projekata od značaja za razvoj gradova i općina odlukama Vlade FBiH od 20.11.2017. godine odobrena su 2.000.000 KM za 28 općina i gradova u rasponu od 10.000 KM do 400.000 KM, te dodatno 1.000.000 KM za jednu općinu. Korisnici sredstava su dužni da do 30.06.2018. godine, Ministarstvu financija dostave izvješće o namjenskom utrošku sredstava. Ističemo da nisu utvrđeni kriteriji i parametri za dodjelu sredstava općinama i gradovima, te da prethodno nije utvrđeno o kojim se projektima radi i koji vid financijske potpore se pruža, odnosno nije utvrđena konkretna namjena sredstava, niti učinci koji se očekuju od utroška proračunskih sredstava. Također, nije objavljen poziv za dostavljanje aplikacija i potrebne dokumentacije za vrednovanje istih, niti je isto propisano Odlukom, što je u konačnici utjecalo na transparentnost dodjele sredstava županijama i općinama. Zbog navedenog, ne može se potvrditi način realiziranja sredstava tekućih transfera Ministarstva financija.

Ministarstvo rada i socijalne politike je realiziralo 11 tekućih transfera, u iznosu 5.595.164 KM, koji nemaju zakonski temelj planiranja i financiranja iz proračuna, a plaćanje je izvršeno za: Subvencije troškova električne energije 2.343.445 KM, kamate na revolving kredit 1.364.719 KM, ustanove socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini FBiH 934.000 KM, organizacije civilnih invalida 371.000 KM, Savez logoraša BiH – projekt provedbe Odluke MSP 180.000 KM, IDA – istraživačko dokumentacijske aktivnosti i zaštita žrtava svjedoka genocida 130.000 KM, Ekonomsko socijalno vijeće 125.000 KM, Hrvatsku udrugu logoraša domovinskog rata u BiH 85.000 KM, Dječju nedjelju 32.000 KM, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH 20.000 KM i zapošljavanje Roma 10.000 KM.

Za pojedine tekuće transfere (Dječja nedjelja, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH i zapošljavanje Roma) javnim pozivima je definirana procedura i način pregledanja i odabira pristiglih prijavi, međutim odredbama istog nije predviđeno obavještanje prijavljenih o rezultatima, povjerenstvo nije u utvrđenom roku dostavilo izvješće o svom radu, te Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava niti drugim dokumentom nisu precizirani rokovi za formiranje povjerenstva ili drugog tijela zaduženog za nadzor nad utroškom sredstava.

Sredstva su realizirana na temelju Odluke o usvajanju programa utroška sredstava. Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo nije donijelo interne procedure i politike o rokovima i načinu planiranja transfera, kontroli utroška i izvještavanju, kojim bi se jasno propisali zadaci, rokovi, forma izvješća i dokumentacija kojom bi se pravdao utrošak doznačenih transfera. Također, ugovorima nije precizirana obveza dostavljanja Plana utroška sredstava, dok Izvješće o utrošku sredstava ne ukazuje na učinke ostvarene utroškom proračunskih sredstava, niti pruža informacije o opravdanosti istih.

Ministarstvo kulture i sporta iskazalo je 8.590.000 KM od čega se 5.292.000 KM odnosi na oblast kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucija znanosti i kulture od značaja za FBiH, 200.000 KM na kulturna društva Preporod, Napredak, Prosvjetu i Benevolenciju i 3.098.000 KM na fondacije. Ministarstvo već duže vremensko razdoblje ne poduzima pravovremeno aktivnosti na pripremi, usvajanju i provedbi programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele tekućih transfera, zbog čega se isti kontinuirano realiziraju na teret proračuna naredne godine. Revizijom je utvrđeno da raspodjela 82% sredstava transfera iz oblasti kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucijama znanosti i kulture od značaja za FBiH nije izvršena prema utvrđenim kriterijima iz Programa utroška sredstava, iz razloga što povjerenstvo, prilikom utvrđivanja broja bodova, nije raspolagalo relevantnom dokumentacijom kojom bi se potvrdio dodijeljeni broj bodova po pojedinom kriteriju.

Ministarstvo obrazovanja i znanosti iskazalo 6.841.849 KM od čega se na transfere drugim razinama vlasti odnosi 3.133.932 KM i na neprofitne organizacije 3.757.917 KM. Ministarstvo je u 2017. godini sačinilo Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uloženi sredstava i procjene da li je potrebno nastaviti dalju realizaciju istih ili ih zamijeniti drugim projektima. Najveći dio tekućih

transfera realiziran je sukladno Programu utroška sredstava i utvrđenim kriterijima raspodjele sredstava, a u postupku revizije nisu utvrđene značajnije nepravilnosti. Kao i prethodnih godina, iako ne postoji zakonski temelj za planiranje Transfera za institucije znanosti i kulture od značaja za BiH, Ministarstvo je realiziralo 1.100.000 KM odobrenih sredstava Proračunom FBiH za 2017. godinu.

Vlada FBiH iskazala je 3.970.000 KM tekućih transfera, od čega je 3.800.000 KM na transfer za političke stranke i koalicije i 170.000 KM za reformu javne uprave. Za političke stranke i koalicije Vlada FBiH nije utvrdila svrhu korištenja sredstava, niti predvidjela način i rokove izvještavanja korisnika sredstava. Osim Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, financiranje političkih partija nema zakonski temelj za planiranje transfera. Također, prihvaćaju se izvješća korisnika sredstava bez relevantne dokumentacije, zbog čega se ne može izvršiti adekvatan nadzor nad utroškom danih sredstava i smanjiti mogućnost zlouporaba i nenamjenskog trošenja proračunskih sredstava.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je 2.070.000 KM tekućih transfera koji se odnose na sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta 1.100.000 KM i za projekte zagrijavanja zgrada radi uštede energije 970.000 KM. Revizijom je utvrđeno da nisu propisani adekvatni kriteriji za vrednovanje projekata, da isti nisu u potpunosti mjerljivi kako bi osigurali objektivno vrednovanje i rangiranje projekata, te da omogućavaju favoriziranje pojedinih projekata. Također, raspodjela interventnih sredstava nije izvršena sukladno Odluci o usvajanju programa utroška sredstava transfera kojom je propisano da se odabir korisnika vrši na temelju propisanih kriterija, niti je dokazana hitnost realizacije projekata odobrenih iz interventnih sredstava – rezerve Ministra. Ističemo da je iz interventnih sredstava ukupno odobreno 870.000 KM (600.000 KM za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta i 270.000 KM za projekte zagrijavanja zgrada radi uštede energije).

Ministarstvo okoliša i turizma iskazalo je 4.600.000 KM tekućih transfera koji se odnose na: transfere za okoliš 1.400.000 KM, transfer za razvoj turizma 2.700.000 KM i transfer za JP Nacionalni park Una 500.000 KM. Kao i u prethodnim godinama programi utroška sredstva su kasno usvojeni, što u konačnici utječe na pravovremenost obavljanja nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. Nije usvojena strategija za razvoj turizma koja bi trebala biti temelj planiranja i raspodjele transfera za turizam. Kriteriji za vrednovanje projekata nisu jasno precizirani, niti kojom relevantnom dokumentacijom se potvrđuje ispunjenost određenog kriterija i način određivanja broja bodova. Bodovanje jednog dijela kriterija je izvršeno na temelju podataka iskazanih u popunjenim aplikacijskim obrascima za prijavu projekta na Javni poziv. Za pojedine projekte, bodovi su dodijeljeni na temelju subjektivnog mišljenja članova povjerenstva (npr. Pripremljenost projekta čije sufinanciranje traži pripremljenost tehničke dokumentacije, postojeće dozvole, stepen spremnosti za početak radova i dokaz da je osigurana minimalno jedna trećina novčanih sredstava u odnosu na sveukupno potrebna sredstva). S obzirom na navedeno, doneseni kriteriji i pod kriteriji nisu jasni i mjerljivi za bodovanje primljenih aplikacija, niti je ispunjenost uvjeta po određenim kriterijima potvrđena jasno definiranom dokumentacijom.

Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (430.000 KM), **Predsjedavajući i potpredsjedavajući domova Parlamenta FBiH** (238.203 KM) i **premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH** (150.000 KM) iz tekuće rezerve iskazali su ukupno 810.203 KM. Sredstva su odobrena pojedincima, neprofitnim organizacijama i nižim razinama vlasti na temelju zahtjeva istih, a najvećim dijelom se odnose na jednokratne potpore pojedincima i financiranje udruženja iz oblasti kulture, sporta, turizma, zaštite okoliša, te boračkih i vjerskih organizacija, kao i ostalih udruženja građana. **Za planiranje ovih sredstava, s pozicija Predsjednika i potpredsjednika FBiH i Parlamenta FBiH, nema posebne zakonske regulative, niti je Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu uređen način raspodjele istih. Navedenim Zakonom regulirana je visina sredstava koju mogu odobriti premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH i podnošenje izvješća o utrošku ovih sredstava.** Sredstva se realiziraju na temelju pojedinačnih odluka o odobravanju sredstava. Definirana je namjena sredstava, ali nisu definirani jasni i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava za raspodjelu. Provedenom revizijom ne može se potvrditi da je osigurana dokumentacija na temelju koje bi se potvrdio način izbora krajnjih korisnika sredstava tekućih transfera, niti da je osigurana transparentnost i javnost raspodjele istih. Također, raspodjela navedenih sredstava transfera je u nadležnosti izvršne vlasti, odnosno pojedinih federalnih ministarstava.

6.1.2.3.5 Tekući transferi za financiranje obveza Proračuna FBiH

Izvršenje tekućih transfera za financiranje obveza Proračuna iznosi 11.883.932 KM, što je 1% izvršenja tekućih transfera, a isti su realizirani putem Ministarstva financija. U okviru navedenog izvršenja iskazan je povrat pogrešno ili više isplaćenih poreza 7.407.784 KM, izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, izmirenje preuzetih obveza Prijašnjeg FMO i VF 3.731.028 KM i izvršenje odluka Ustavnog suda BiH/Evropskog suda za ljudska prava 745.120 KM. Realizacija navedenih transfera izvršena je sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o izvršavanju proračuna za 2017. godinu i drugim zakonskim propisima kojima je definirano izmirenje navedenih obveza.

6.1.2.3.6 Transferi iz namjenskih sredstava na pod računima u okviru Jedinog računa riznice

Transferi neprofitnim organizacijama realizirani su preko Ministarstva financija u iznosu od 5.286.023 KM i odnose se na raspodjelu prihoda ostvarenih po temelju naknada za priređivanje igara na sreću, uplaćenih u Proračun Federacije BiH u 2016. godini. Raspodjela sredstava od igara na sreću izvršena je nakon javnog poziva, koji za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini raspisuju nadležna ministarstva, najkasnije do 31. siječnja tekuće godine. Javni poziv mora sadržavati opće kriterije za dodjelu sredstava propisane Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika raspodjele dijela prihoda ostvarenih u proračunu Federacije BiH²¹, kao i posebne kriterije. Po završetku propisane procedure, prikupljena sredstva su raspodijeljena na projekte po ministarstvima: Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu kulture i sporta, Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta, a koja dalje sredstva raspoređuju krajnjim korisnicima.

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15 i 11/17

Provedenom revizijom utvrđeno je da su pojedini krajnji korisnici sredstava (Ministarstvo obrazovanja i znanosti i Ministarstvo kulture i sporta) ista planirali i utrošili u svrhu redovnih troškova poslovanja (plate zaposlenih, troškovi telefona, grijanja, troškovi interneta, bankarske usluge i sl.). Zbog navedenog, pojedini izdaci ne mogu se smatrati namjenski utrošenim sredstvima, jer isti nisu nastali u svrhu realiziranja odobrenih projekata.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u iznosu od 23.904.999 KM, što predstavlja izvršenje 17% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 12.538.145 KM ili 210%. Najznačajniji iznosi navedenih transfera realizirani su putem Ministarstva prometa i komunikacija u iznosu od 15.573.066 KM, Ministarstva energije, rudarstva i industrije od 4.000.000 KM, Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica 1.499.433 KM, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata 1.491.000 KM i Ministarstva rada i socijalne politike 1.000.000 KM.

Ministarstvo prometa i komunikacija odobrilo je potpore Zračnoj luci Mostar, aerodromima Tuzla i Bihać, javnim poduzećima od prikupljenih prihoda od GSM licence, te za eksproprijaciju nekretnina za izgradnju ceste Neum – Stolac. Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo nije ostvarilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava kapitalnih transfera, s obzirom na to da isti nisu pravovremeno doznačeni krajnjim korisnicima. Izvješće o utrošku sredstava, koja su dostavili korisnici sredstava i koje je Ministarstvo prosljedilo Federalnom ministarstvu financija više su narativnog karaktera i iz njih se ne može sagledati pravo stanje namjenskog utroška sredstva. Razmatranjem dostavljenih izvješća, bez uvida u stvarno stanje, samo je zadovoljena forma, a nije ostvaren potpun i adekvatan nadzor nad utroškom doznačenih sredstava. Planirani kapitalni transferi javnim poduzećima - Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM predviđen Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2017. godinu nije realiziran, s obzirom na to da Ministarstvo nije sačinilo prijedlog programa utroška sredstva niti je od strane Vlade FBiH donesena Odluka o programu utroška sredstava sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije financiralo je razvojne projekte javnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije. Projekti su imali za cilj povećanje broja zaposlenih, rast indeksa industrijske proizvodnje, primjenu novih naprednih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvoj novih proizvoda, modernizaciju proizvodnih procesa i poboljšanje općeg privrednog stanja. Predviđeni kriteriji za odobravanje sredstava su da su privredna društva razvrstana u grupu namjenske industrije i da zapošljavaju najmanje 50 zaposlenika. Objavljena su dva javna poziva i na temelju odluka ministra sredstva su dodijeljena poduzećima „Pretis“ d.d. Vogošća 2.000.000 KM, „Vitezit“ d.o.o. Vitez 800.000 KM, te po 300.000 KM poduzećima „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Tehnički remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Binas“ d.d. Bugojno i „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik. S korisnicima sredstava zaključeni su ugovori kojima je definirana obveza da odmah po realizaciji dobivenih sredstava, a najkasnije šest mjeseci od dodjele istih dostave Ministarstvu izvješće o namjenskom utrošku, a u slučaju nepoštivanja istog

dužni su dobivena sredstva vratiti u Proračun FBiH. Revizijom je utvrđeno da su sredstva dodijeljena i korisnicima koji nisu izmirili poreze i doprinose iz prethodnog razdoblja, niti su dostavili izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava iz 2016. godine. Do završetka predmetne revizije nisu dostavljeni izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava po odobrenim transferima iz 2017. godine.

Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata sredstva je realiziralo za nabavu 60 putničkih automobila za potrebe ratnih vojnih invalida 100% prve grupe. Ministarstvo nije javno objavilo podatke o dodijeljenim sredstvima i korisnicima kojima su sredstva odobrena, kako je to propisano člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH, prema kome se, između ostalih, izvršavanje proračuna zasniva na načelu transparentnosti.

Ministarstvo rada i socijalne politike odobrilo je sredstva ustanovama za zbrinjavanje na razini FBiH, čiji je osnivač Federacija BiH. Ovo financiranje uređeno je Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalnog zbrinjavanja u FBiH na način da se sredstva za rad istih osiguravaju iz naknada obavljenih usluga. Imajući u vidu da ovim Zakonom nije predviđeno financiranje iz Proračuna FBiH, ne smatramo opravdanim kontinuirano financiranje kapitalnih ulaganja u ustanove socijalne zaštite u FBiH. Ministarstvo nije blagovremeno i sukladno nadležnostima poduzelo potrebne aktivnosti kako bi se sredstva od 650.000 KM odobrena u prethodnom razdoblju, koristila za predviđene namjene sukladno odlukama Vlade FBiH za izvedbene projekte i pripreme radove, odnosno nenamjenski utrošena sredstva vratila u Proračun FBiH.

Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi da je raspodjela sredstava kapitalnih transfera izvršena sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu, usvojenim programima utroška sredstava Vlade FBiH i jasnim i mjerljivim kriterijima za raspodjelu sredstava transfera predloženih od strane proračunskih korisnika, uz javno objavljivanje podataka o korisnicima i visini dodijeljenih sredstava, niti je izvršen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava s analizom ostvarenih učinaka.

Preporuka:

- ***Sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna u FBiH, od strane nadležnih osigurati realizaciju kapitalnih transfera, uz jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu i iste javno objaviti s podacima o korisnicima i visinom dodijeljenih sredstava.***

6.1.2.5 Interventna sredstva ili sredstva rezerve

Proračunski korisnici programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera planiraju interventna sredstva ili sredstva rezerve. Raspodjela ovih sredstava vrši se bez kriterija za raspodjelu i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega se ne može potvrditi osnovanost i opravdanost planiranja i realizacije istih. Smatramo da navedena sredstva predstavljaju jednu vrstu tekuće rezerve, čija je namjena i korištenje regulirano posebnim propisima, a u pojedinim slučajevima sredstva rezerve ili interventna sredstva odobravaju se korisnicima koji nisu zadovoljili propisane kriterije i čiji se zahtjevi, nakon ocjene povjerenstva nalaze na listi prijavljenih koji nisu ispunili uvjete iz javnog poziva. S obzirom na to da

interventna sredstva na neki način imaju karakter rezerve, koja ministrima, u čijoj nadležnosti je raspodjela istih, daje pravo raspodjele sredstava krajnjim korisnicima bez kriterija, smatramo da se na ovakav način ministrima kroz programe i Zakon o izvršavanju proračuna daje veće pravo nego što je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna. Sukladno navedenim, imajući u vidu namjenu korištenja i način raspodjele ovih sredstava, može se zaključiti da ne postoji temelj za planiranje sredstava rezerve ili interventnih sredstava u programima utroška tekućih i kapitalnih transfera.

Primjera radi navodimo da u **Ministarstvu okoliša i turizma** (235.900 KM) i **Ministarstvu kulture i sporta** (324.900 KM) povjerenstva nisu vršila vrednovanje pristiglih zahtjeva za dodjelu interventnih sredstava, niti su sektori Ministarstva sudjelovali prijedlozima za donošenje odluka o raspodjeli planiranih sredstava.

Pojedini korisnici transfera za sufinansiranje izgradnje spomen obilježja, uređenja mazarija i groblja (199.500 KM) iz nadležnosti **Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata** nisu ispunjavali uvjete iz Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele i Javnog poziva, s obzirom na to da se isti nisu mogli svrstati u boračku populaciju, niti u vjerske zajednice. Raspodjela interventnih sredstava (40.000 KM) nije izvršena sukladno Odluci o usvajanju Programa utroška sredstava, s obzirom na to da su sredstva dodijeljena za projekte gdje se ne radi o hitnim i nepredviđenim slučajevima. Neprofitnim organizacijama dodijeljeno je 160.000 KM, iako istima nije odobreno sufinansiranje iz redovnih sredstava, te se ne može potvrditi opravdanost raspodjele interventnih sredstava.

Iz interventnih sredstava **Ministarstvo prostornog uređenja** je raspodijelilo 406.000 KM. Sredstva su odobrena u visini traženih iznosa, bez primjene propisanih kriterija za vrednovanje projekata i bez dokaza o hitnosti realizacije istih.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s proračunskim korisnicima, programe utroška sredstava transfera donosi bez interventnih sredstava.***

6.1.2.6 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu 97.851.704 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.675.470 KM, dok je indeks realizacije u odnosu na Izmjene i dopune proračuna za 2017. godinu 67%. Kamate po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 77.086.232 KM, od čega su kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obveze 74.624.618 KM, a kamate na pozajmice direktnih inostranih obveza FBiH 2.461.614 KM. Izdaci za kamate po vanjskom dugu se izmiruju sukladno otplatnim planovima po kreditima uz dostavu obavijesti Ministarstva financija i riznice BiH, izvoda Centralne banke BiH i uz suglasnost Federalnog ministarstva financija.

Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su 20.765.472 KM, a čine ih kamate po emitiranim dugoročnim obveznicama 20.345.000 KM i kamate po emisiji rizničkih zapisa 420.472 KM.

6.1.2.7 Izdaci za financijsku imovinu

Izdaci za financijsku imovinu iskazani su u iznosu od 2.661.700 KM i izvršenje istih je 36 % u odnosu na plan. Ovi izdaci se odnose na Ministarstvo financija 641.700 KM, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 2.000.000 KM i Federalnu upravu civilne zaštite 20.000 KM.

Izdaci za financijsku imovinu realizirani preko Ministarstva financija odnose se na sufinanciranje Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH“ – WATSAN FBiH za 2017. godinu od 500.000 KM za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a preostalih 141.700 KM na sufinanciranje Projekta CEB II – Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja za 2017. godinu za Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM u okviru **Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke Federacije BiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, sukladno ugovoru o komisionim poslovima i aneksima na isti, te Odluci Vlade Federacije BiH o odobravanju utroška sredstava s navedene pozicije (23.02.2017. godine). Određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije, ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika zadovolji uvjete za plasman sredstava, ili iz drugih razloga odustane od kreditnog zaduženja, te odobrena sredstva ostanu neiskorištena. Navedeno potvrđuje i stanje raspoloživih sredstava za dalji plasman u iznosu od 4.226.354 KM, koje je Razvojna banka FBiH iskazala na dan 31.12.2017. godine u Izvješću o implementaciji kreditnih linija. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost odobravanja pozajmljivanja sredstava u 2017. godini.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH s nadležnim ministarstvom poduzme adekvatne mjere u cilju što efikasnijeg korištenja proračunskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH kod Razvojne banke FBiH.***

6.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iznose 996.500.036 KM što predstavlja izvršenje 97% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 109.922.662 KM. Otplata dugova planirana je u iznosu 1.031.274.555 KM. Struktura navedenih izdataka je slijedeća: otplate dugova primljenih kroz Državu – relevantne obveze 557.328.669 KM, otplate domaćeg pozajmljivanja 400.379.528 KM, otplate unutrašnjeg duga 34.859.047 KM i vanjske otplate u iznosu 3.932.792 KM.

6.1.3 Tekuća rezerva

Sredstva tekuće rezerve su odobrena Proračunom i Izmjenama i dopunama Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu u iznosu 5.155.000 KM, a realizirana su 3.106.996 KM. Namjena sredstava tekuće rezerve propisana je Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, kojima je definirano da se ista

koriste za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Procedure za dodjelu ovih sredstava definirane su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve Proračuna Federacije BiH²².

Pregled planirane i realizirane tekuće rezerve po nositeljima dat je u tablici:

KM

Redni Broj	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5
1	Tekuća rezerva Vlade FBiH	5.000.000	2.956.996	59
2	Tekuća rezerva Premijera	75.000	72.500	97
3	Tekuća rezerva zamjenika Premijera (ministar rada i socijalne politike)	40.000	37.500	94
4	Tekuća rezerva zamjenika Premijera (ministrica financija)	40.000	40.000	100
Ukupno:		5.155.000	3.106.996	60

Tekuća rezerva Vlade Federacije BiH realizirana je na temelju odluka Vlade Federacije BiH, a iskazana je kod proračunskih korisnika na pozicijama: transferi neprofitnim organizacijama 996.776 KM, subvencije poduzećima 700.000 KM, tekući transferi pojedincima 371.250 KM, ostali transferi 27.000 KM, materijalni izdaci 253.940 KM i nabava stalnih sredstava 608.030 KM.

U okviru ovih sredstava Generalnom Tajništvu Vlade FBiH odobreno je 904.856 KM, a realizirano 897.719 KM. Sredstva su odobrena: Fondaciji za održivi razvoj – Odraz iznos od 647.415 KM, za izmirenje obveza prema radnicima; Organizaciji Međunarodne Investicijske Konferencije – Sarajevo Biznis Forum 2017 30.000 KM; Institucijama kulture u svrhu podrške projektima 150.000 KM (5 korisnika u iznosima od 10.000 KM do 50.000 KM); Udruženju „Srce za djecu koja boluju od raka u FBiH“ 49.361 KM i za nabavu opreme za potrebe nesmetanog rada i stabilnosti Elektronskog registra udruženja i fondacija Federacije BiH 20.943 KM.

Iz tekuće rezerve Vlade Federacije BiH, proračunskim korisnicima su se odobravala sredstva u iznosu od 2.052.140 KM za različite namjene: Ministarstvu prometa i komunikacija 700.000 KM za eksproprijaciju u vezi izgradnje ceste Neum- Stolac; Ministarstvu kulture i sporta 361.200 KM, od čega 300.000 KM za organizaciju Evropskog zimskog omladinskog festivala „EYOF 2019“ i 61.200 KM za nagrade iz oblasti sporta; Ministarstvu rada i socijalne politike 300.000 KM za provođenje Zakona o Jedinostvenom registru korisnika gotovinskih naknada; Kazneno-popravnom zavodu zatvorenog tipa Zenica 230.000 KM za izdavanje odobrenja građenja paviljona IX; Uredu Vlade Federacije BiH za evropske integracije 135.000 KM za financiranje prevođenja pravnih akata za potrebe Upitnika Evropskog povjerenstva i Ministarstvu trgovine 50.000 KM za financiranje kampanje „Made in BiH“.

Prema naprijed navedenom, zaključujemo da se tekuća rezerva odobravala za financiranje izdataka i rashoda koji su se mogli i trebali planirati u okviru proračuna i

²² „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

redovnih aktivnosti resornih/nadležnih proračunskih korisnika, da se ista nisu koristila samo za nepredviđene namjene ili ih je pri planiranju proračuna bilo moguće predvidjeti kako je propisano Zakonom o proračunima FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Primjera radi, odobravanje sredstava iz tekuće rezerve za institucije kulture i sufinansiranje međunarodne Investicijske konferencije vrši se već duži niz godina.

Preporuka:

- *Sredstva tekuće rezerve Vlade Federacije BiH koristiti za namjene propisane Zakonom o proračunima u FBiH.*

6.1.4 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Ostvareno u 2016. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
1	Prihodi od poreza	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
2	Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
3	Transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	138	93
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	87	102
1	Tekući rashodi	1.334.147.944	1.281.875.924	1.268.015.901	96	101
2	Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210
3	Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98
4	Tekuća pričuva	5.155.000	0	0	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT/TEKUĆI DEFICIT (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	142	166
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-83.500.056	-105.086.089	9.396.552	126	-1.118
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III-IV)	586.192.654	821.287.940	422.345.157	140	194
VI	NETO POVEĆANJE FINACIJSKE IMOVINE (1-2)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-4	19
1	Primici od financijske imovine	75.000.000	0	0	-	-
2	Izdaci za financijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-653.848.954	-706.464.509	-323.528.892	108	218
1	Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
2	Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112
VIII	UKUPAN FINACIJSKIREZULTAT/SUFICIT (V+VI+VII)	0	112.161.731	84.968.565	-	132
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA/SUFICIT ISKAZAN U BILANCI STANJA PRORAČUNA FBiH NA DAN 31.12.2017.G.			122.458.457	10.164.527	-	1.205

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 2.240.000.476 KM, financiranje u iznosu 290.035.527 KM, rashodi i izdaci u iznosu 1.421.374.236 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu 996.500.036 KM, te višak prihoda nad rashodima/suficit u iznosu 112.161.731 KM.

Akumulirani višak prihoda nad rashodima/suficit iskazan u Bilanci stanja Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 122.458.457 KM, ne može se potvrditi za 81.760.730 KM, s obzirom na to da je izvršenom revizijom finansijskih izvješća jednog broja proračunskih korisnika utvrđeno, da obveze i rashodi u Glavnoj knjizi Riznice nisu evidentirani sukladno važećim propisima, odnosno isti nisu evidentirani na propisanim bilančnim pozicijama. Zbog navedenog rashodi i izdaci su za navedeni iznos podcijenjeni, odnosno manje iskazani.

Iskazani finansijski rezultat/suficit ne može se potvrditi iz sljedećih razloga:

- Obveze na temelju pravomoćnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnog odnosa (25.850.058 KM) i ostalih pravomoćnih presuda i sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova (29.199.930 KM) iskazane su u iznosu od 55.049.988 KM na razgraničenim rashodima, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH. Ovakav način evidentiranja na bilančnim pozicijama imao je za posljedicu, da u konačnici navedene obveze ne prikazuju i odražavaju stvarno stanje na datum bilance. O istom nije data ni informacija u zabilješkama uz finansijske izvješća, niti je obrazloženo u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, koje je Ministarstvo financija uputilo Vladi FBiH, a Vlada FBiH u parlamentarnu proceduru na konačno usvajanje. Navedene obveze nisu obuhvaćene godišnjim popisom, te se ne može točno potvrditi koji se iznos obveza odnosi ponaosob na svakog proračunskog korisnika.
- Dospjele obveze u iznosu od 26.710.742 KM iskazane su na vanbilančnoj evidenciji. Od navedenog iznosa 12.512.682 KM odnosi se na pravomoćne presude i sudska izvršna rješenja iz radnog odnosa proračunskih korisnika, a 14.198.060 KM, na poticaje za poljoprivredu.

Pored naprijed navedenog, ističemo da je rezultat iskazanog suficita u Izvješću, dijelom i rezultat neizvršenja planiranih kapitalnih izdataka i kapitalnih transfera, od čega su nerealizirani kapitalni transferi 83% (planirani 137.678.183 KM, realizirani svega 23.904.999 KM). Financiranje infrastrukturnih projekata iz akumulirane dobiti javnih poduzeća i naplate klirinškog duga bivšeg SSSR-a, planirano Rebalansom Proračuna FBiH za 2017. godinu nije realizirano.

6.2 IMOVINA, OBVEZE I IZVORI SREDSTAVA

U konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.467.696.839 KM, a odnosi se na: dugoročna razgraničenja 378.138.001 KM, dugoročne plasmane 340.983.909 KM, stalna sredstva 243.581.664 KM (nabavne vrijednosti 477.082.001 KM, otpisane vrijednosti 233.500.337 KM), novčana sredstva 328.137.800 KM, kratkoročna potraživanja 137.729.477 KM, kratkoročne plasmane 35.991.183 KM, kratkoročna razgraničenja 1.720.815 KM, finansijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama 759.934 KM i vrijednosne papire 654.056 KM.

Obveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.467.696.839 KM, a čine ih dugoročne obveze i razgraničenja 5.647.397.699 KM, kratkoročne obveze i razgraničenja 488.283.897 KM i izvori stalnih sredstava u iznosu -4.667.984.757 KM (aktivni konto).

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva iskazana su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 328.137.800 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 103.879.243 KM.

Stanje na transakcijskim računima na dan 31.12.2017. godine iznosilo je 318.877.201 KM, a u okviru istih, na posebnim namjenskim računima, iskazano je 64.051.068 KM. Najznačajniji iznosi posebnih namjenskih sredstava odnose se na sredstva za zaštitu i spašavanje 21.516.387 KM, sredstva za zračni-promet 21.198.050 KM, PDV-revolving 4.776.262 KM, prikupljanje prihoda od GSM licenci 4.496.379 KM, prihodi od lutrije 3.449.360 KM, taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata 2.298.356 KM, sredstva Escrow računa 1.831.902 KM, sredstva od polaganja specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika 1.686.752 KM, te prikupljena sredstva od uplate naknada prihoda za šume 1.440.108 KM. **U toku 2017. godine na pojedinim računima kao što su Escrow račun, PDV-revolving, računi za prikupljanje prihoda od GSM licenci i prihoda za šume, nije bilo odliva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava sukladno zakonskim temeljima za prikupljanje i raspolaganje istim.**

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2017. godine iskazana u iznosu od 243.581.664 KM sadašnje vrijednosti (nabavna vrijednost 477.082.001 KM, ispravka vrijednosti 233.500.337 KM) i ista nisu usuglašena s izvorima stalnih sredstava (240.595.415 KM) za 2.986.249 KM.

U postupku revizije proračunskih korisnika izvršena je provjera dokumentacije na temelju koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirani, iako za iste proračunski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, s obzirom na to da je ista prema prezentiranoj dokumentaciji u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti je FBiH u posjedu svih objekata, zaključili smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Riznice i financijskim izvješćima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- ***Potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, na temelju kojih je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.***

6.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani na dan 31.12.2017. godine iskazani su u iznosu od 340.983.909 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 76.248.264 KM. Navedeni predstavljaju realizaciju plasmana putem Razvojne banke FBiH i Union banke Sarajevo.

Sredstva uložena u Razvojnu banku FBiH u okviru Ministarstva financija, po ugovorima o komisionim poslovima, iskazana su u iznosu od 172.597.900 KM, što je u odnosu na stanje istih s 31.12.2016. godine (191.723.578 KM) manje za 19.125.678 KM. Navedeno smanjenje ulaganja nastalo je kao rezultat pozitivnih tečajnih razlika. Razvojna banka FBiH je u 2017. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 15.641.232 KM (od čega se na glavnici odnosi 12.957.414 KM, a na kamatu 2.683.818 KM). Iz komisionih sredstava, Razvojna banka FBiH je naplatila naknadu 650.249 KM i za svoj račun kompenzirala sredstva u iznosu od 330.331 KM. Kompenzirana sredstva odnose se na naknadu po Ugovoru o reprogramu kredita odobrenom društvu Pretis d.d. Vogošća, te naknade po kreditima odobrenim društvima PS Vitezit d.o.o. Vitez i Binas d.d. Bugojno po odlukama Vlade FBiH iz ranijih godina.

Vlada FBiH je u ožujku 2017. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za zaključivanje Ugovora o namjenskom depozitu između Razvoje banke FBiH i Vlade FBiH u svrhu osiguranja kredita JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar u iznosu do 48.084.578,77 KM. Namjenski garantni depozit formira se od novčanih sredstava koja su naplaćena i koja će biti naplaćena iz založenih potraživanja po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja, u ime i za račun Vlade FBiH. Ministarstvo financija je tijekom godine slalo dopise Razvojnoj banci FBiH, kojim je tražilo prijenos (uplatu) naplaćenih kreditnih sredstava koja su potrebna Federaciji BiH za servisiranje vanjskog duga po pojedinim supsidijarnim sporazumima, koje Razvojna banka FBiH nije uplatila. U odgovorima na navedene dopise Ministarstva, Razvojna banka FBiH je navela da nije u mogućnosti izvršiti prijenos traženih sredstava, jer postupa sukladno navedenoj Odluci Vlade FBiH i potpisanim ugovorom.

Razvojna banka FBiH izvršila je uplatu raspoloživih slobodnih sredstava novčanog depozita nastalog servisiranjem kreditnih obveza JP Autoceste FBiH u iznosu od 12.000.000 KM na Jedinstveni račun Riznice. Aneksom broj 1 Ugovora o namjenskom garantnom depozitu, iznos do kojeg je ugovoreno formiranje namjenskog garantnog depozita umanjen je za navedeni uplaćeni iznos sredstava.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH na temelju kredita danih u komisijama u iznosu od 7.991.774 KM u 2017. godini, na depozitni račun Proračuna FBiH uplaćene su samo obračunate kamate, sukladno Ugovoru o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 49.719 KM. Iznos planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH na temelju kredita danih u komisijama, nije ostvaren u planiranom iznosu, jer je Vlada FBiH donijela odluku da se naplaćena sredstva od komisionih kredita usmjere na garantni depozit koji je formiran u 2017. godini.

U okviru Ministarstva energije, rudarstva i industrije dugoročni plasmani su na dan bilanciranja iskazani u iznosu 12.847.364 KM i isti predstavljaju realizaciju plasmana u iznosu 2.021.505 KM putem Union banke Sarajevo i 1.825.860 KM putem Razvojne banke FBiH, depozit kod Izvozno kreditne agencije BiH u svrhu osiguranja garancije 5.000.000 KM i oročeni depozit kod Intesa Sanpaolo banke u iznosu 4.000.000 KM, a koji služi kao instrument osiguranja povrata kredita odobrenog Operatoru – terminali Federacije. Tijekom 2017. godine umanjena je pozicija dugoročnih plasmana za 27.899.533 KM, s obzirom na to da su ista prodana Union banci. Predmetom prodaje su bili plasmani

realizirani preko Union Banke u razdoblju 2013. do 2016. godine Mjera 1. Modernizacija tehnološkog procesa i Sanacija posljedica izazvanih elementarnim nepogodama.

Ministarstvo prometa i komunikacija iskazalo je dugoročne plasmane u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose se na učešće Vlade FBiH u temeljnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Prema raspoloživim podacima iz aktualnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu na dan 15.01.2016. godine upisanim u registar jedini osnivač bila je Federacija BiH s 100%-im udjelom osnivača ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom u iznosu od 18.773.273 KM. **Za preostali iznos od 16.492.763 KM udjela Vlade FBiH u temeljnom kapitalu BH Airlines, koji je evidentiran u poslovnim knjigama Ministarstva nije izvršeno usklađivanje stanja za povećanje udjela upisom u registar kod nadležnog suda, kako je propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. U 2016. godini pokrenut je stečaj u BH Airlines, zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, te je neizvjesno da će od iskazanih dugoročnih plasmana biti ekonomskih koristi.**

Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta je od 2015. do 2017. godine, po temelju zaključenih ugovora o komisionim poslovima s Razvojnou Bankom odobrilo ukupna sredstva u iznosu od 22.648.465 KM. Sukladno odlukama Vlade FBiH²³, navedena sredstva se plasiraju na revolving temelji s rokom povrata na Jedinstveni račun Riznice, u Proračun FBiH do 2030. godine.

Dugoročni plasmani kod Ministarstva okoliša i turizma iskazani su u iznosu od 277.542 KM i odnose se na potraživanja za deponirana sredstva u Razvojnoj banci FBiH za Program „Sufinanciranje kamata na kredite koji se koriste za izgradnju turističko-ugostiteljskog kapaciteta, održivog razvoja turizma na selu, te izgradnja temeljne turističke infrastrukture“ iz 2010. godine i Program utroška sredstava „Transfera za razvoj turizma u FBiH“ iz 2014. godine. Ministarstvo je zaključenim Protokolima s Bankom definiralo način sufinanciranja kamata.

6.2.4 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 137.729.477 KM, od čega se 91.333.708 KM odnosi na potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava na temelju dospjelih, a neizmirenih obveza koje su izmirene iz Proračuna FBiH i isto su evidentirane kod Ministarstva financija, a ostatak kod ostalih proračunskih korisnika. **Navedeno direktno utječe na primitke i likvidnost Proračuna Federacije BiH, s obzirom na to da Federacija BiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

U okviru iskazanih potraživanja nisu iskazana dospjela potraživanja od županija po Stand by aranžmanima s MMF-om u iznosu od 32.373.506 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu istih.

²³ Odluke o izmjenama i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Proračunom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluke za 2015., 2016. i 2017. godinu.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg razdoblja, prije donošenja Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji BiH, kada u cilju naplate istih, nisu osigurani instrumenti osiguranja naplate kredita od krajnjih korisnika. Ministarstvo financija je slalo opomene za neizmirene obveze, međutim u revidiranoj godini nisu poduzimane druge mjere na naplati navedenih potraživanja, niti je prezentirana dokumentacija o izvršenim usuglašavanjima navedenih iznosa putem izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2017. godine.

Potraživanja od kantona za dospjele anuitete po odobrenim kreditnim sredstvima iskazane su u iznosu od 776.488 KM, od čega se po III Stand by aranžmanu zaključenom s MMF-om, na potraživanja za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM.

Tijekom 2017. godine poduzimane su aktivnosti na naplati duga po temelju kredita danih krajnjim korisnicima, upućivane su opomene za plaćanje koje su samo djelomično dale rezultat, ali nisu pokrenuti sudski postupci za naplatu istih.

Ministarstvo financija nije za nenaplaćena potraživanja starija od šest mjeseci poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu istih, niti je iste evidentiralo na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja a što nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH kao i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Ministarstvo pravde je za potraživanja na temelju izvršenja mjera pritvora sa stanjem na dan 11.12.2017. godine dužnicima dostavilo izvode otvorenih stavki, na usuglašavanje, a iste je potvrdilo sedam kantona/županija s kojima su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od najmanje 2.180.302 KM i dva kantona/županije s kojima nisu zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 49.830 KM. Distriktu Brčko, Hercegbosanskoj Županiji (Kantonu 10) i Ministarstvu pravde BiH dostavljene su potvrde na usuglašavanje na ukupan iznos od 299.520 KM na ime dugovanja prema Ministarstvu, međutim iste nisu potvrđene.

Navedeno usuglašavanje nije sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definirano da se stanje obveza i potraživanja utvrđuje na dan 31.12. tekuće godine.

Provedenom revizijom utvrđeno je da Ministarstvo, potraživanja na ime zaključenih ugovora, nije evidentiralo u svojim financijskim izvješćima sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Navedena potraživanja iskazana su na poziciji KPZ-a.

U okviru **Ministarstva prometa i komunikacija** iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu 8.085.493 KM. **potraživanja od poduzeća Željeznice FBiH** iznose 3.835.000 KM, za danu pozajmicu za PDV-e, po temelju odluke o odobravanju izdvajanja sredstava iz Proračuna FBiH za 2010. i 2011. godinu Ministarstvu, koja su uplaćena istom društvu za izmirenje obveza za PDV (2010. godina 1.700.000 KM i 2011. godina 2.135.000 KM). U proteklom razdoblju, Vlada FBiH je više puta donosila Odluke o reprogramu ovih potraživanja. Željeznice FBiH nisu poštovala rok 15.10.2017. godine, te su zahtjevom od 13.10.2017. godine zatražile prolongiranje datuma vraćanja sredstava, na temelju čega je Ministarstvo uputilo zahtjev za reprogramom ovih sredstava Federalnom ministarstvu financija. Vlada Federacije BiH je isto prihvatila, te donijela Odluku o izmjeni Odluke o

reprogramiranju obveza po Odluci za 2010. godinu²⁴ i Odluci za 2011. godinu²⁵ kojim je rok vraćanja ovih sredstava ponovno produžen do 15.10.2018. godine.

Imajući u vidu da se već duže vremensko razdoblje, na temelju zahtjeva Željeznice FBiH, konstantno prolongiraju rokovi za naplatu potraživanja, a od kojih je značajan iznos stariji od šest mjeseci (iz 2010. i 2011. godine), utvrđeno je da nije izvršeno evidentiranje istih na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, kako je propisano odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Također, Ministarstvo u suradnji s nadležnim institucijama nije poduzelo konkretne aktivnosti, kako bi društvo postupilo po odlukama Vlade FBiH, te u utvrđenom roku izvršilo povrat sredstava na Jedinstveni račun riznice FBiH.

Potraživanja od pravnih osoba u iznosu 1.872.923 KM odnose se na potraživanja za putničku taksu od avioprijevoznika u inozemstvo 1.305.913 KM, putničke takse od avioprijevoznika u zemlji 543.060 KM i za isporučene usluge preuzete od Federalne direkcije za civilnu avijaciju 23.950 KM.

U okviru ostalih potraživanja iskazana su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu 2.377.571 KM, od čega se 2.067.291 KM odnosi na potraživanja prema avioprijevoznicima na temelju Odluke o putničkoj taksi – naknadi za razvoj i unapređenje avio-prometa u Federaciji BiH i 310.280 KM i na potraživanja od općina na temelju nepravomoćnih sudskih presuda u vezi povrata sredstava iz 2008. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija s nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja starijih od šest mjeseci, te iste evidentira na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja.***

6.2.5 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze u konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 488.283.897 KM. U okviru ovih obveza najznačajniji iznos odnosi se na: kratkoročne tekuće obveze prema pravnim i fizičkim osobama 175.781.721 KM, obveze prema zaposlenim 90.274.111 KM, obveze po rizničkim zapisima 100.000.000 KM i kratkoročna razgraničenja 122.154.723 KM.

U okviru **kratkoročnih tekućih obveza prema pravnim i fizičkim osobama** najznačajnije su obveze prema dobavljačima 96.088.766 KM, ostale kratkoročne obveze 55.452.994 KM i obveze za subvencije 17.557.239 KM.

Kada su u pitanju kratkoročne tekuće obveze, to su obveze za prosinac 2017. godine i najznačajniji iznosi se odnose na ministarstva koja su raspolagala većim proračunskim sredstvima i koja su u okviru proračunskog razdjela bila zadužena za raspodjelu transfera na godišnjoj razini preko 300 miliona KM. (Ministarstvo za pitanje branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata i Ministarstvo rada i socijalne politike) i ministarstva s proračunom između 10 i 100 miliona KM (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i

²⁴ „Sl. novine FBiH“ br: 15/10; 63/11; 92/12; 2/13; 55/14; 66/15; 82/16 i 93/17

²⁵ „Sl. novine FBiH“ br: 63/11; 22/13; 56/14; 66/15; 82/16 i 93/17

šumarstva, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo energije rudarstva i industrije).

Za prevladavanje problema likvidnosti u toku 2017. godine, jedanaest puta je izvršena emisija rizničkih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 260.000.000 KM, uz kamatnu stopu do 0,2%. Po navedenom temelju prikupljeno je 259.832.728 KM. Na naplatu je dospio iznos od 159.855.848 KM glavnog duga i 144.152 KM kamata. Na datum bilance **obveze po temelju izdanih rizničkih zapisa** iskazane su u iznosu od 100.000.000 KM.

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom se odnose na razgraničene prihode u iznosu od 84.358.880 KM i ostala razgraničenja, koja u saldu („prebijenom stanju“) iznose 37.795.843 KM.

Kratkoročno razgraničeni rashodi (55.452.994 KM), kod većine proračunskih korisnika odnose se na obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iz radnih odnosa.

S obzirom na to da obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima predstavljaju dospjele obveze i da nisu ispunjeni uvjeti za evidentiranje istih na poziciji kratkoročnih razgraničenja, može se zaključiti da navedene obveze nisu evidentirane sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Također, člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH propisano je da se rashodi i izdaci priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom razdoblju na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Navedeno je imalo utjecaj da su obveze u financijskim izvještajima manje iskazane, odnosno podcijenjene za navedeni iznos.

Stanje na kontima 360000-Financijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama na dan 31.12.2017. godine iznosi 0 KM i isto ne korespondira sa stanjem iskazanim na kontima glavne kategorije 160000 - Financijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama koje je iskazano u iznosu od 759.934 KM. Navedeno je suprotno odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 84.358.880 KM i najvećim dijelom se odnose na namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i isti iznose 76.577.749 KM, dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 6.935.880 KM. U okviru razgraničenih prihoda su namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje, sredstva avio takse, sredstva GSM licence, sredstva od privatizacije, taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata, naknade za šume i drugi. Zajednički problem koji je utvrđen revizijom pojedinačnih proračunskih korisnika je da se raspodjela i trošenje ovih sredstava u svim slučajevima ne vrši pravovremeno i namjenski.

Preporuke:

- ***Potrebno je dospjele obveze iskazivati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, i članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu;***

- *Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na istim vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

6.2.6 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze u konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu 5.647.397.699 KM, od čega se na dugoročne zajmove odnosi 5.525.853.928 KM, ostale dugoročne obveze 65.094.170 KM i dugoročna razgraničenja 56.449.601 KM. U odnosu na prethodnu godinu dugoročne obveze su manje za 10%, a dugoročna razgraničenja za 28%.

Strukturu dugoročnih zajmova čine dugoročni krediti i zajmovi vanjskog zaduživanja od 4.739.373.176 KM i obveze domaćeg zaduživanja 786.480.751 KM.

U odnosu na prethodnu godinu obveze po vanjskom dugu su manje za 510.674.005 KM ili 9% i sastoje se od:

Vanjski dug koji je ugovorila Bosna i Hercegovina **4.657.148.836 KM**

- Stari dug (kreditna zad.po ugovorima do 06.04.1992. godine) 705.749.628 KM
- Zajmovi za infrastrukturu impl. u FBiH 2.128.860.951 KM
- Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju 1.446.568.698 KM
- Zajmovi za privredne djelatnosti 375.969.559 KM

Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH **82.224.340 KM**

- Zajmovi za javnu pror. potrošnju plasirani za projekte obrazovanja 2.717.507 KM
- Zajmovi za infra. u području vodoopskrbe i prometa u FBiH 79.506.833 KM

Dugoročne obveze po unutrašnjem dugu iskazane su u iznosu od 786.480.751 KM i u odnosu na prethodnu godinu (983.103.728 KM) manje su za 181.520.515 KM. Navedene obveze odnose se na: obveze od dugoročnih obveznica za staru deviznu štednju u iznosu od 41.811.395 KM, emitirane obveznice za ratna potraživanja 214.663.999 KM, obveze od dugoročnih vlastitih obveznica na temelju zaduženja FBiH u iznosu od 530.000 KM i obveze od dugoročnih vlastitih obveznica Ministarstva financija za staru deviznu štednju u iznosu od 5.235 KM.

U 2017. godini Federacija BiH je zadužena na temelju jedne **emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 30.000.000 KM, uz kamatnu stopu od 1,09% do 1,25%, te je prikupljeno 29.999.154 KM. Otplate su izvršene u iznosu od 120.000.000 KM, a kamate po istim iskazane su u iznosu od 2.755.000 KM. Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na dan 31.12.2017. godine iskazan je u iznosu od 530.000.000 KM (od 2018. do 2022. godine), od čega u 2018. godini na naplatu dospijeva 120.000.000 KM.

Po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske (za vodoopskrbu općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), s pod računa za servisiranje ino duga FBiH, plaćene su dospjele kreditne obveze u iznosu od 382.981 KM (glavnica 308.146 KM i kamate 74.835 KM). Po navedenim obvezama, u ranijem razdoblju Sporazumom o kreditu reguliran je kreditni odnos između Kraljevine Španjolske i Ministarstva financija i riznice BiH i odnos između španjolskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. **Obveze po ovim kreditima**

još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, te po navedenim isplatama, u Glavnoj knjizi Riznice, nisu iskazane obveze niti potraživanja od krajnjih korisnika. S obzirom na to da su ove obveze teretile Proračun FBiH, sukladno zakonskim i ostalim propisima, Ministarstvo financija kao nadležno ministarstvo za planiranje i evidentiranje obveza po vanjskom dugu, bilo je u obvezi iste unijeti u Glavnu knjigu Riznice i poduzeti aktivnosti da se iste vrate u Proračun FBiH.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske.***

6.2.7 Izvori sredstava

Na datum bilance izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 240.595.415 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana od 243.581.664 KM, te isto nije usuglašeno za iznos od 2.986.249 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 301.993.520 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani 340.983.909 KM, te neusuglašenost iznosi 38.990.389 KM.

Izvori stalnih sredstva u bilanci stanja iskazani su kao negativna vrijednost u iznosu od -4.780.146.487 KM, što ukazuje da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz kumuliranog negativnog financijskog rezultata Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

6.2.8 Popis sredstava i obveza

Provedenim revizijama financijskih izvješća proračunskih korisnika za 2017. godinu, kod jednog broja istih utvrđeno je da popis sredstva i obveza nisu proveli sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Kod pojedinih korisnika koji su bili predmet revizije evidentno je odsustvo pravovremenih i kvalitetnih pripremnih radnji za provođenje popisa, usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije bilo cjelovito, te je prisutno kašnjenje knjigovodstvenog evidentiranja utvrđenih razlika.

Nedostatak validne dokumentacije (ZK izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo vlasništvo i posjed na građevinama, otežavaju utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja nekretnina **kod Ministarstva obrazovanja i znanosti, Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva rada i socijalne politike. U Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata, iako je Uredbom o privremenom preuzimanju funkcija Prijašnjeg FMO-a iz područja vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradavanja utvrđeno je, da će Ministar formirati Komisiju za primopredaju opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od Prijašnjeg FMO-a, a Vlada FBiH je 2009. godine donijela zaključke koji tretiraju pitanje navedene imovine, ni u toku 2017. godine nije izvršena primopredaja imovine između Ministarstva i institucije nadležne za imovinu Prijašnjeg FMO-a i nije utvrđen konačan status predmetne imovine.**

U **Ministarstvu prometa i komunikacija** revizijom je utvrđeno da nije izvršen popis stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 10.586.001 KM, odnosno nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava danih na korištenje Agenciji - BHANSA. Iz Ministarstva je dopisom od 01.02.2017. godine traženo od Agencije – BHANSA, da izvrši popis stalnih sredstava i sitnog inventara koji su u vlasništvu Ministarstva i dostave primjerak popisnih lista. Međutim, navedeno Agencije - BHANSA isto nije uradila. Također, u Izvješću o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara utvrđeno je da je za otuđena stalna sredstva koja se nalaze na korištenju u Agenciji - BHANSA, Povjerenstvo dalo prijedlog za preknjižavanje na stalna sredstva privremeno van uporabe do rješavanja pitanja krađe (nabavne i ispravke vrijednosti u iznosu 84.781 KM), od čega se 35.347 KM odnosi na putničko vozilo marke Volkswagen – Golf V otuđeno u prosincu 2016. godine i 49.434 KM na Agregat FG Wilson LH 14 koji je otuđen još u 2015. godini. Iako su navedena sredstva otuđena nije utvrđen manjak, odnosno stvarno stanje.

Redovnim godišnjim popisom obveza u Riznici, Ministarstvo financija nije obuhvatilo niti popisalo ukupne obveze po pravomoćnim sudskim presudama evidentirane kod proračunskih korisnika, tako da se ne može točno potvrditi o kojim obvezama se radi, odnosno koji se iznos obveza odnosi ponaosob na svakog proračunskog korisnika.

Popisna povjerenstva kod pojedinih korisnika su preuzele stanja iz knjigovodstvenih evidencija, ne utvrdivši stvarno stanje istih, što ukazuje da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, niti je popis na dan 31.12.2017. godine izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- ***Popis imovine, obveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.***

7. VANBILANČNA EVIDENCIJA

U vanbilančnoj evidenciji s 31.12.2017. godine iskazan je iznos od 7.035.944.208 KM. Navedeni iznos najvećim dijelom se odnosi na primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 4.370.621.731 KM, te izdane garancije osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 90.261.653 KM, dugoročne obveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH, na temelju supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva u iznosu od 2.297.848.385 KM.

Obveze Federacije BiH po temelju pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja iskazane su u iznosu od 12.512.682 KM, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, jer su iste dospjele, i trebaju se evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na vanbilančnoj evidenciji je iskazalo 25.853.751 KM, od čega se 14.389.661 KM odnosi na stvorene obveze za nerealizirane poticaje u poljoprivredi iz prethodnih godina, i iste su se trebale evidentirati na poziciji rashoda i obveza pripadajućeg razdoblja.

Preporuka:

- ***Obveze, odnosno rashode proračunski korisnici trebaju da planiraju i evidentiraju sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.***

8. JAVNE NABAVE

Nabavu roba, usluga i ustupanje radova korisnici Proračuna FBiH bili su dužni provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama²⁶. Odredbe navedenog Zakona i propisa vezanih za provođenje javnih nabava u 2017. godini nisu u potpunosti primjenjivani kod: Parlamenta FBiH, Ureda predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva financija, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva zdravstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata, Ministarstvo rada i socijalne politike, te Ministarstva obrazovanja i znanosti.

Proračunski korisnici su sukladno Zakonu o javnim nabavama, prije pokretanja postupaka javnih nabava, donosili Plan nabavki i isti je u najvećem broju slučajeva mijenjan u toku 2017. godine, a kod pojedinih i po nekoliko puta. Najčešći utvrđeni propusti u dijelu sačinjavanja plana nabavki, provođenja postupka javne nabave, te zaključivanja i realizacije ugovora su sljedeći:

- Planovi nabave ne sadrže sve provedene postupke, a pojedine nabave vršene su bez provođenje javne nabave;
- Zaključivanje ugovora s odabranim dobavljačima u drugoj polovini ili pred sami kraj proračunske godine na razdoblje koji zahvata dvije fiskalne godine, **što nije sukladno članku 17. stavka (3) Zakona o javnim nabavama s obzirom na to da obveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima, kojim se uređuje izvršenje proračuna. Navedeni način preuzimanja obveza nije sukladno članku 6. stavka 4. Zakona o proračunima u FBiH po kojem proračunski korisnici mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti;**
- Tenderska dokumentacija nije sačinjavana u potpunosti sukladno zakonskim i pod zakonskim propisima na način da svim ponuđačima pruža jednak i ne diskriminirajući tretman;

²⁶ „Sl. glasnik BiH“ br. 39/14

- Vršene su nabave roba i usluga bez primjene odredbi Zakona o javnim nabavama, dijeljenje predmeta nabave protivno odredbama članka 15. točka 6. Zakona;
- Primjenom direktnog postupka nabave nije zadovoljen princip nediskriminacije (nije vršeno istraživanje tržišta i nema dokaza da se pregovaralo o cijeni);
- Zaključeni ugovori s dobavljačima nemaju preciziranu ukupnu vrijednost ugovora; nedostatak internih kontrola prilikom realizacije zaključenih ugovora (nabavljane roba i usluga, koje nisu sadržane u ponudi dobavljača; fakturirane cijene dobara i usluga ne odgovaraju cijenama koje su ugovorene i prihvaćene u ponudi putem provedenih postupaka).

Preporuka:

- *Potrebno je da proračunski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavama u dijelu blagovremenog započinjanja procedura javnih nabava kao i praćenja realizacije zaključenih ugovora.*

9. KOMENTAR

U ostavljenom roku očitovalo se Federalno ministarstvo financija na Nacrt Izvješća financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, broj: 01-14-3-3292/18, od 25.07.2018. godine, dok se Vlada FBiH nije očitovala na navedeni Nacrt.

U očitovanju Federalnog ministarstva financija su dati komentari i obrazloženja za određeni broj nalaza i preporuka, koji se odnose na Registar proračunskih korisnika, evidentiranje po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske i pravomoćnih sudskih presuda, utrošak sredstava tekuće rezerve i zaključivanje ugovora o djelu. S obzirom na to da nije dostavljena dodatna dokumentacija, niti su data adekvatna obrazloženja za naprijed navedeno, isti nisu imali utjecaja na nalaze, kvalifikacije i preporuke date u Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu.

Rukovoditelj Sektora za financijsku
reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mirko Mišić, dipl. oec. - vođa tima

Anisa Prasko, dipl. oec - član tima

Amira Muhić, dipl. oec. - član tima

Sabina Muderizović, MA Menadžmenta - član tima

IV. PRILOG
KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA
I PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA

KONSOLIDIRANI GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2017. GODINU

Naziv institucije: Proračun FBiH						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procent (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I. PRIHODI (os 1 do 16)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	-5.000.648	99,8	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	-20.183.427	98,8	
1. Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)						
Porezi na dobit poduzeća						
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4	
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-	
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	-29.018.671	98,1	
8. Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	-83.330	35,9	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	504.528.300	519.699.270	379.684.891	15.170.970	103,0	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	15.021.210	104,1	
Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	329.326.055	372.702.254	270.906.132	43.376.199	113,2	
Ostali prihodi od imovine	13.001.147	10.770.709	7.486.657	-2.230.438	82,8	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	469.753	565.088	252.723	95.335	120,3	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	114	0	114	-	
Prihodi od privatizacije	0	0	1.410	0	-	
Prihodi na temelju premije i provizije za izdanu garanciju	26.220.000	0	0	26.220.000	-	
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	119.665.690	121.724.415	82.153.934	2.058.725	101,7	
Administrativne takse	27.998.703	25.347.810	16.087.050	-2.650.893	90,5	
Sudske takse	41.958	33.269	38.932	-8.689	79,3	
Komunalne naknade i takse						
Ostale proračunske naknade i takse	16.658.376	15.926.388	15.763.335	-731.988	95,6	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	30.025.074	23.932.755	18.568.125	-6.092.319	79,7	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	18.942.477	20.120.663	19.835.916	1.178.186	106,2	
Neplanirane uplate – prihodi	25.999.102	36.363.530	11.860.577	10.364.428	139,9	
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	-1.909.362	87,9	
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	396	106,6	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	29.121	40.929	43.910	11.808	140,5	
11. Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija						
12. Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	40.929	43.910	40.929	-	
13. Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada						
14. Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova						
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora						
16. Donacije	29.121	0	0	-29.121	-	
II. RASHODI (od 1 do 7)	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	-218.509.901	86,5	
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	-10.498.750	95,0	
Bruto plaće i naknade plaća	181.966.094	173.244.804	173.836.244	-8.721.290	95,2	
Naknade troškova zaposlenih	26.610.025	24.832.565	25.337.961	-1.777.460	93,3	
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	22.378.695	21.378.197	21.532.838	-1.000.498	95,5	
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	-18.199.936	79,3	
Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	-575.526	81,1	
Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	-857.732	86,1	
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	-510.569	91,4	
Nabava materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	-1.760.977	89,3	
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	-851.167	69,9	
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	8.615.258	8.127.781	7.450.615	-487.477	94,3	
Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	-685.546	85,0	
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.033.861	1.513.221	1.431.756	-520.640	74,4	
Ugovorene i druge posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	-11.950.302	68,6	
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	-22.572.836	97,8	
Tekući transferi drugim razinama vlasti	353.703.005	351.506.848	336.187.064	-2.196.157	99,4	
Tekući transferi pojedincima	472.665.500	468.504.630	466.396.265	-4.160.870	99,1	
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	795.184	103,6	
Subvencije javnim poduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	-1.760.394	95,7	
Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.844	81.705.747	-4.298.788	95,6	
Subvencije finansijskim institucijama						

	Tekući transferi u inozemstvo	0	2.112.314	1.394.984	2.112.314	-
	Drugi tekući rashodi	28.508.378	15.444.253	23.468.887	-13.064.125	54,2
5.	Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	-113.773.184	0
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	3.542.000	1.840.933	1.598.139	-1.701.067	52,0
	Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.491.000	1.984.000	-9.000	99,4
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	1.000.000	1.000.000	1.646.716	0	100,0
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	126.636.183	19.573.066	6.138.000	-107.063.117	15,5
	Kapitalni transferi privatnim poduze. i poduzetnicima	5.000.000	0	0	-5.000.000	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inozemstvo					
6.	Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	-47.309.697	67,4
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	91.881.261	74.624.618	77.043.281	-17.256.643	81,2
	Izdaci za inostrane kamate	2.585.140	2.461.614	2.597.533	-123.526	95,2
	Kamate na domaće pozajmice	24.475.000	20.765.473	19.886.360	-3.709.528	84,8
	Izdaci za kamate u vezi za dug po izdanim garancijama	26.220.000	0	0	-26.220.000	-
7.	Tekuća proračunska rezerva	5.155.000	0	0	0	-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	213.509.253	142,5
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	-21.586.033	41,1
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0		-1.000	
	Nabava građevina	20.458.000	5.944.297		-14.513.703	29,1
	Nabava opreme	8.500.971	6.165.721	6.046.558	-2.335.250	72,5
	Nabava ostalih stalnih sredstava	1.807.000	482.332	1.122.976	-1.324.668	26,7
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	4.944.132	1.866.020	1.904.097	-3.078.112	37,7
	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	954.839	621.539	376.167	-333.300	65,1
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	-83.500.056	-105.086.088	9.396.552	-21.586.032	125,9
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	586.192.654	821.287.939	422.345.156	235.095.285	140,1
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					0
1.	Primici od finansijske imovine	75.000.000	0	0	-75.000.000	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih poduzeća					
	Primitak sredstava na temelju sudjelovanja u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvu					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	-4.682.000	36,2
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
	Pozajmljivanje javnim poduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.343.700	661.700	3.447.700	-3.682.000	15,2
	Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	-1.000.000	66,7
	Pozajmljivanje u inozemstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-70.318.000	-3,9
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	-87.390.074	76,8
	Primici od dugoročnog zaduživanja	117.425.601	30.202.799	242.637.101	-87.222.802	25,7
	Zajmovi primljeni kroz Državu	87.245.808		102.521.201	-87.245.808	
	Primici od inostranog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	23.852	113,3
	Primici od domaćeg zaduživanja	30.000.000	29.999.154	139.912.010	-846	100
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
2.	Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	-34.774.519	96,6
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	557.421.642	557.328.669	387.028.465	-92.973	100
	Inostrane otplate	4.088.000	3.932.792	4.041.644	-155.208	96,2
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	-29.620.473	93,1
	Otplate unutrašnjeg duga	39.664.913	34.859.047	155.904.125	-4.805.866	87,9
	Otplate duga po izdanim garancijama	100.000	0		-100.000	0
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-653.848.954	-706.464.508	-323.528.892	-52.615.554	108,0
	UKUPAN FINANSIJSKIREZULTAT (A+B+C)	0	112.161.731	84.968.564	112.161.731	

Rukovodstvo je Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu odobrilo dana 15.03.2018. godine

Ministrica financija:
Jelka Milićević

KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2017. GODINE			
Naziv institucije: Proračun FBiH			
Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Postotak (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	504.339.209	402.209.498	125,4
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	328.137.800	224.258.557	146,3
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	137.729.477	122.804.294	112,2
4.Kratkoročni plasmani	35.991.183	36.572.131	98,4
5.Financijski obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	759.934	759.934	100
6.Zalihe materijala i robe	-4.760	-280	1700
7.Zalihe sitnog inventara	4.760	280	1700
8.Kratkoročna razgraničenja	1.720.815	17.814.582	9,7
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	963.357.630	1.113.130.068	86,5
9. Stalna sredstva	477.082.001	473.324.599	100,8
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	233.500.337	223.517.000	104,5
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	243.581.664	249.807.599	97,5
12.Dugoročni plasmani	340.983.909	417.232.173	81,77
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	340.983.909	417.232.173	81,7
15.Vrijednosni papiri	932.945	932.944	
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	278.888	531.987	
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	654.056	400.958	
18.Dugoročna razgraničenja	378.138.001	445.689.338	84,8
UKUPNO AKTIVA (A+B)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9
II PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	488.283.897	517.830.418	94,3
19.Kratkoročne tekuće obveze	175.781.721	181.122.700	97,1
20.Obveze po temelju vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	100.073.342	120.873.050	82,8
22.Obveze prema zaposlenim	90.274.111	90.410.485	99,8
23.Financijski obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	122.154.723	125.424.183	97,4
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	5.647.397.699	6.315.265.908	89,4
25.Dugoročni krediti i zajmovi	5.525.853.928	6.143.512.238	89,9
26.Ostale dugoročne obveze	65.094.170	93.160.624	69,9
27.Dugoročna razgraničenja	56.449.601	78.593.046	71,8
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.667.984.757	-5.317.756.760	87,8
28.Izvori stalnih sredstava	-5.092.436.734	-5.707.028.767	89,2
29.Ostali izvori sredstava	301.993.520	379.107.480	79,7
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	122.458.457	10.164.527	1204,8
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9

Rukovodstvo je Konsolidiranu bilancu stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

Ministrica financija:
Jelka Miličević

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA RAZDOBLJE IZVJEŠTAVANJA OD 01.01. DO 31.12.2017. GODINE		
Naziv institucije: Proračun FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.119.834.478
2	Prihodi od poreza	1.600.094.278
3	Neporezni prihodi	519.692.851
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	40.930
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po temelju zaostalih obveza	6.419
7	Kapitalni primici i transferi (8)	120.165.998
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998
9	Financiranje (od 10 do 12)	290.035.527
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	30.202.799
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	259.832.728
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.530.036.003
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.420.005.318
16	Plate i naknade troškova zaposlenih	201.022.198
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	19.562.660
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	73.388.189
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.017.553.048
20	Kapitalni transferi	10.627.519
21	Izdaci za kamate	97.851.704
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	10.863.961
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	10.863.961
24	Financiranje (25 + 26)	998.661.736
25	Izdaci za finansijsku imovinu	2.161.700
26	Izdaci za otplate dugova	996.500.036
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	2.429.531.015
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	100.504.988
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	218.372.213
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	318.877.201

Rukovodstvo je Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima za razdoblje izvješćivanja od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

**Ministrica financija:
Jelka Milićević**

PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2017. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim razinama vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Potpore javnim poduzećima</i>	<i>Potpore privatnim poduzećima</i>	<i>Tekući transferi u Inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3 -9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH		119.604	118.599				113.825	352.028
2.	Predsjednik i potpredsjednici FBiH	127.000	86.000	217.000				7.386	437.386
3.	Vlada Federacije BiH	170.000	47.000	4.779.776				50.298	5.047.074
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova		5.000	510.800				70.364	586.164
5.	Federalno ministarstvo pravde							14.365	14.365
6.	Federalno ministarstvo financija	12.951.488		5.286.023				11.883.932	30.121.443
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije				12.882.215	333.606		141.743	13.357.564
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				23.860.000			89.607	23.949.607
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	40.834.445					2.112.313	26.711	42.973.469
10.	Federalno ministarstvo trgovine			120.000				18.590	138.590
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.070.000						44.000	2.114.000
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		25.936			74.054.307		41.337	74.121.580
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata		307.333.243	2.478.800				210.390	310.022.433
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	940.368	100.000	247.337		18.702.930		39.100	20.029.735
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	279.648.115	139.633.101	2.315.000	2.343.445			135.731	424.075.392
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.416.500		2.173.500				33.885	8.623.885
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		21.096.272					51.897	21.148.169
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	3.123.932		3.767.917				54.000	6.945.849
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.600.000						68.846	4.668.846
UKUPNO (1 – 19)		350.881.848	468.446.156	22.014.752	39.085.660	93.090.843	2.112.313	13.096.007	988.727.579

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić, dipl.oec. – generalni revizor
Dragan Kolobarić, dipl.oec. – zamjenik generalnog revizora

Rukovoditelji sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl.oec.
Dunja Logo, dipl.oec.
Sead Čorbo, dipl.oec.
Mira Pažin, dipl.oec.

Rukovoditelj Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Munib Ovčina, dipl.oec.

Koordinator Sektora za Reviziju učinka

Mr.sci. Aida Đozić

Viši revizor za međunarodnu suradnju i komunikacije

Mia Buljubašić, dipl.oec.

Viši revizor za IT

Derviša Harbaš, dipl.ing.org. rada

Kompjuterska obrada:

Odjeljenje za informacijske tehnologije

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
ul. Ložionička 3
Bosna i Hercegovina

Tel.:

+387 (0) 33 723 550

Fax:

+387 (0) 33 716 400

E-mail:

vrifbih@vrifbih.ba

Web:

www.vrifbih.ba